

ନିହା ମାୟା

ଜାନୁଆରୀ ୧୯୮୭

25
RS

“ସ୍ଥାକୁ ବନେଇବା ପିଲାଙ୍କ ଖେଳ ବର୍ତ୍ତୁଳି କରିଲେ ଲାଗେନା ଦେଲ” - ଫେଭି ଫେରୀ

ଅମେଡ଼ା ଚିନିଷ, କଚୁରି ଆଣ
ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କାଟ ଲକ୍ଷା ସମାଣ ।
ପେଭିକଲ ଲଗାଅ, କଟା ବସ୍ତୁ ସଜାଅ
ଲକ୍ଷା ସମାଣେ ରୂପ ଆକାରକୁ ଦିଅ ।
କଣ୍ଢେଇ, ହାତି, ଘୋଡ଼ା, ହରିଣ, ଠେକୁଆ
ଗଞ୍ଜା, ମୟୂର, ବଣି, ଶୁଆ, ଶାରି, ବୃଷିଆ ।
ଅମେଡ଼ା ଚିନିଷ, କଣ୍ଠା ଚିର-ପଟା
କାଟ ହେଉକି କାଗଜ ଅବା କାଠ-ପଟା ।
ସବୁ କିଛି ଲଗି ପାରିବ
ସବୁ କିଛି ବନେଇ ହେବ ।
ବାଗ ଗରେନି, ଅଳିଆ ହୁଏନି
ସତ୍ୟାସୁତର କାମ ବୋଲ ବି ଚିହ୍ନିନି ।
ତମ କାମ ଦେଖି, ସରିବ କହୁଛି ବାହାବା
ତମେ କିନ୍ତୁ କୁହ ପେଭିକଲ ଏମ୍ ଆର୍ ବାହାବା ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଖୀ ପୁର କେନିଟି ବନେଇବ, ସେ ସମ୍ପର୍କୀୟ ମାଗଣା
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଇବାକୁ ଏହି କୃପନଟି ଉଚିତ ତାଙ୍କରେ ପଠାଅ କିମ୍ବା ଲେଖ :
“ଫେଭି ଫେରୀ” ପୋଷ୍ଟ ବାକ୍ସ ୧୧୦୮୪, ବନେ ୪୦୦ ୦୨୦ ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଖୀ ପୁର କେନିଟି ବନେଇବ, ସେ ସମ୍ପର୍କୀୟ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଇବାକୁ ଏହି କୃପନଟି ଉଚିତ
ତାଙ୍କରେ ପଠାଅ କିମ୍ବା ଲେଖ : “ଫେଭି ଫେରୀ”,
ପୋଷ୍ଟ ବାକ୍ସ ୧୧୦୮୪, ବନେ ୪୦୦ ୦୨୦ ।

ନାମ : _____
ଠିକଣା : _____
ପିନ୍କୋଡ : _____

ସଂସ୍ଥା : _____
ସଂସ୍ଥା : _____ ପିନ୍କୋଡ : _____

କନକ ପାମ ଚର୍ଚ୍ଚାସ୍ତ୍ର ଫେଭିକଲ ନିର୍ମାତା ଓ ପ୍ରଦାନ

ଫେଭିକଲ
ପିନ୍କୋଡ ଅବେଦନ

ଏମ୍ ଆର୍

ଉତ୍ତମ ଜାମ, ଉତ୍ତମ ନାମ, ଫେଭିକଲର ଇଷ୍ଟେ ପରିଚାମ ।

© ଏହି ଲେଖନୀ ଏବଂ ଫେଭିକଲ ପ୍ରା. ଲି. ଦ୍ୱାରା ପିନ୍କୋଡ ୦୫୩୧୦ ପା. ଲି., ବନେ-୪୦୦ ୦୨୦ ର ଦେଖିବାକୁ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

**ଫ୍ୟାରେକ୍ସ®
ପ୍ରଥମ ପସନ୍ଦ !**

**ନୂଆ ଉନ୍ନତ ଫ୍ୟାରେକ୍ସ®
ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁ ପାଇଁ ଘନ ଖାଦ୍ୟର ଆଦର୍ଶ ଆରମ୍ଭ,
କାରଣ ଶିଶୁର ବିକାଶ ପାଇଁ ଏଥିରେ ଅତି ଉପଯୋଗୀ ଉପାଦାନ !**

ଫ୍ୟାରେକ୍ସରେ ଉଚ୍ଚପୁର ପୋଷିତ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣରେ
ସ୍ୱେଦିଆର ଅଛି ଯାହା ଶିଶୁକୁ ସୁସ୍ଥ ସରଳ କରି ରଖେ ।
ଶିଶୁର କୋମଳ ହଜମ ପାଇଁ ଏହା ଉପଯୋଗୀ ।

ଫ୍ୟାରେକ୍ସରେ ଥିବା ଲୌହସାର ଶିଶୁର ରକ୍ତ ସୁସ୍ଥ ରଖେ
ଓ ରକ୍ତ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ଗଢ଼େ ।

ଫ୍ୟାରେକ୍ସରେ ଥିବା ୨:୧ ଆଦର୍ଶ ଅନୁପାତର କ୍ୟାଲ୍ସିୟମ
ଫସଫରସ, ଶିଶୁର ଦାନ୍ତ ଓ ହାଡ଼କୁ ସୁସ୍ଥ ରଖେ ।

ପୁଷ୍ଟିଗୁଣରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ଫ୍ୟାରେକ୍ସ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆହୁରି
ଅଧିକ ସୁସ୍ୱାଦୁ । ମିଶାଇବା ବି ଆହୁରି ସହଜ ।

**ନୂଆ ମିଶାଇବାର
ଦିଗରେ ନାହିଁ !
କେବଳ ଦାଣ୍ଡ
ମିଶାଇ ଖୁଆନ୍ତୁ**

**ନୂଆ
ଉନ୍ନତ ଫ୍ୟାରେକ୍ସ®**

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଜାନୁଆରୀ ୧୯୮୭

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

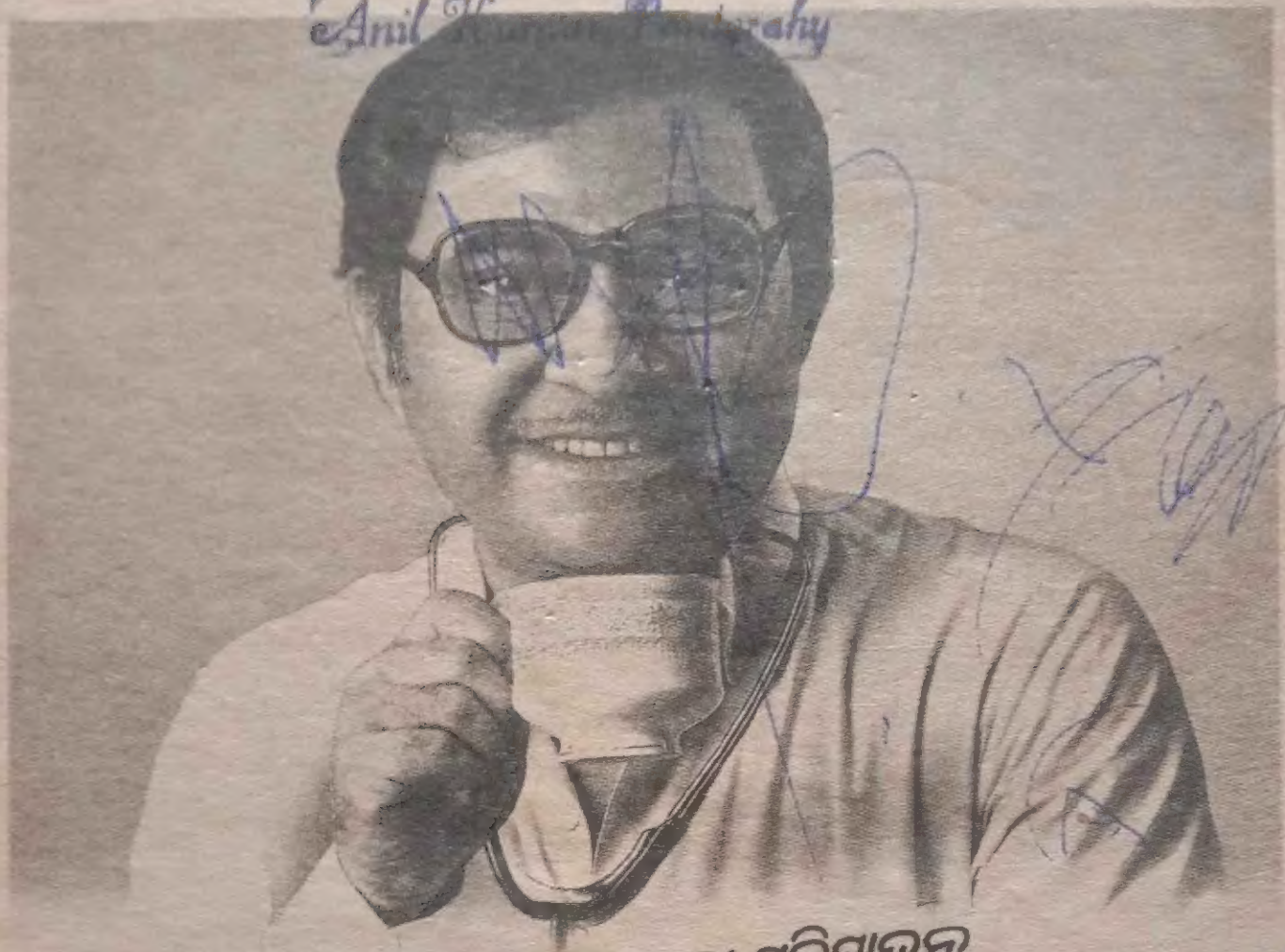
ସଂପାଦକୀୟ	... ୭	ପଞ୍ଚବ୍ୟାଘ୍ରଶୂର	... ୩୯
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା	... ୯	ଉତ୍ତର ରାମାୟଣ	... ୪୩
ଦୁଇ ଭକ୍ତ	... ୧୦	ସତା ମୂଳଧନ	... ୫୧
ରାଜା ଓ ଭାଲ୍-ଜଳ୍ୟା	... ୧୧	ପ୍ରଶଂସା	... ୫୭
ରାଣ ପରିଗୋଧ	... ୧୫	କିଏ ଦଣ୍ଡନାୟ ?	... ୫୯
ବହୁ ଦ୍ଵୀପ	... ୧୯	ଚକ୍ରର ଗୁରଣ	... ୬୦
ରାଣସର ବିସ୍ମୟ	... ୨୭	ପ୍ରକୃତର ବିସ୍ମୟ !	... ୬୩
ଗୁମୁଣ୍ଡେଶ୍ଵରୀ	... ୩୫	ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା...	୬୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୨-୫୦

ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୩୦-୦୦

Anil Kumar Panigrahy

ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସତ୍ୟତା ପ୍ରତିପାଦନ

ଜଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବାସ୍ୟ, କଦାପି ସହଜ ନୁହେଁ... ବାରମ୍ବାର କରୁଛୁ ଆବଶ୍ୟକତା, ବାର୍ଯ୍ୟକରିବା ସମୟ, ବିଷମ ସମୟରେ ଗୋଟାମାନଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବା... ଏସବୁ ବଡ଼ କୁଳି କର । ତେଣୁ ମୁଁ, ହରିବ୍ରତ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ହରିବ୍ରତରେ ରହୁଛି, ସୁଖିକର ଉପାଦାନମାନ, ଯାହାକି କେଶ୍ ରୁଟକର । ତା'ରୁତା, ଏକ ବଳବାରକ ପାଳାୟ ହୋଇଥିବାରୁ ବିନଯାକ ପରିଶ୍ରମକରି ହାଲିଆ ହେବାପରେ, ଏହା କୁଳି ଭର କରିବାରେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏଣୁ ଦିନରେ ଦୁଇଥର ହରିବ୍ରତ ପିଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ସର୍ବଦା ପରାମର୍ଶ ଦିଏ । ମୁଁ ସବୁଦିନ ତାଣେ ! ସେଇଥିପାଇଁ ମୁଁ ଏହାରୁ ପିଏ !

ଡାକ୍ତର | ସାରା ଡାକ୍ତରଙ୍କ
ଆଶ୍ୱାସକର

ହରିବ୍ରତ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରସାରୁ ପାନୀୟ । ଏଥିରେ ଜୀବମୂଳ ତୃଧା, ମାଲବେଟ୍ ବାର୍ଣ୍ଡ ଏବଂ ସ୍ପେନିଷ ଚକମର ସମସ୍ତ ଯୋଗଦାନି ସୁଖ ଭରି ଚିକିତ୍ସା । ଏହି ଘାତା ତୁମ୍ଭିଏଁ ଯେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପିଇବାକୁ ୧୦୦ ବର୍ଷର ଅଧିକାଂଶ ହେବା, ହରିବ୍ରତ ଉପରେ ଲଭିବା ପରି ଆସିବେ । ଏହା ପୂର୍ବ ସାଧନର ଲକ୍ଷ ଆଧାର ରୂପେ ବିଶ୍ୱାସ ଲାଗେ ହୋଇ ପାରିବ ।

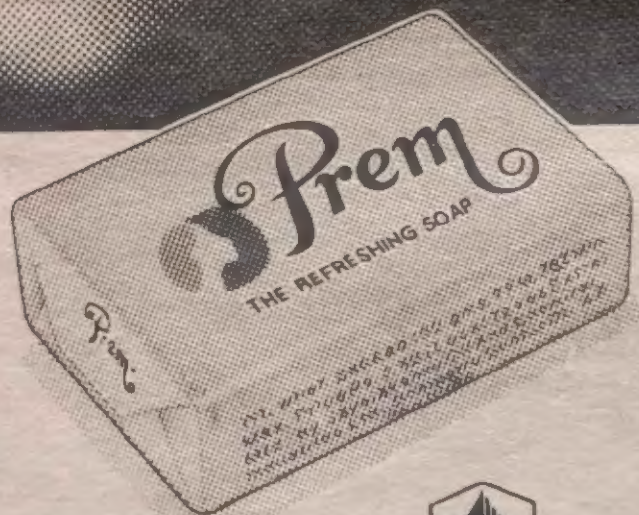
ପୁଣି ପୋଷାକରେ ଅନ୍ତର୍ଲିଖ୍ୟ

HMM-9239 ORI

ବିଳାସିତାର ସୁଗନ୍ଧ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାମରେ...

ପ୍ରେମ-ସତେଜତା ଆଣିବାର ସାଧନ

କମ୍ବଳସ୍ନା
ଉପାଦାନ
ସୁଗନ୍ଧ

ଗୋଲପୀ ଓ ସବୁଜ ରଙ୍ଗରେ ଉପଲବ୍ଧ

Images: 2107 Or

ଜହ୍ନମାୟୁ

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣି' -

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

‘ଜହ୍ନମାୟୁ’ ନୂତନ ବର୍ଷକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ବର୍ଷ ଆମର ପ୍ରିୟ ପାଠକ ପାଠିକା ଓ ସମସ୍ତ ଶୁଭେଚ୍ଛୁଙ୍କ ପାଇଁ ମଙ୍ଗଳମୟ ହେଉ, ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛୁ ।

ନଭେମ୍ବର '୮୭ ସଂଖ୍ୟାରେ କାହିଁ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ବିବାହ ହୋଇଥିବା ଉତ୍କଳ ରାଜାଙ୍କ ନାମ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅନ୍ୟ ନାମ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଥିଲା । ଦୈବାତ୍ୱ ଘଟିତ ଏ ଭୁଲ ପାଇଁ ଆମେ ଦୁଃଖିତ ।

ଅମରବାଣୀ

କରବିବ ଶରୀରସ୍ୟ, ନେତ୍ରଯୋରବ ପକ୍ଷ୍ମଣୀ ।

ଅବିରୂପୀ ପ୍ରିୟଂ କୁର୍ଯାତ୍ ତନ୍ମିତ୍ରଂ ମିତ୍ରମତ୍ୟତେ ॥

[ବାହୁପୁରଳ ଯେପରି ବଳେ ବଳେ ଶରୀରର ସହାୟତା କରୁଥାଏ ଓ ଆଖିପତା ଯେପରି ଆଖିକୁ ରକ୍ଷା କରୁଥାଏ, ସେହିପରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଯିଏ ଆମର ସହାୟତା କରେ, ସେ ହେଲା ସଜା ମିତ୍ର ।]

ବର୍ଷ : ୨୦

ଜାନ୍ତୁଆର ୧୯୮୭

ଅଙ୍କ : ୭

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ରବି ଅତି ସୁଲଭ ପିଲା, ସବୁ ସବୁ ସେଲା
କମିଳ ସବୁ ପଢ଼ିପାରିଲାଣି ଖୋଲଖୋଲଣା ସୁରୁଣା ହେଲା
ନିତି ନିତି ନୂଆ ମନ କିଏର ଦବ ଭଲା
ହେଜି, ପାଣି ସୁରୁ କଲା, ନିଜ ବନ୍ଧୁ ପରାଣିଲା ॥

ଏକେ ଯେନ ସେଟି କାଟି, ଆଶିଲା କାଗଜ
ଲଟିୟୁ ପକ୍ଷୀ ମୟୂର ଆଜି, ସବୁ କଲା ସଜଗଜ ।
ବିଜ୍ଞାନ ସ୍ଵପ୍ନର ସୁତ ସିଂ, କଲା ରଜେଟ, ରଜସାହଜ
ନିଜ ନୂଆ ଭିଆଣ ଦେଖୁ, ହରେ ନହିଁ ଗର୍ବେର୍ଯ୍ୟ ॥

ଏକେ ଅତି ଉପଯୋଗୀ, ସାଗୁଆ, ନେଲିଆ
ବରାମୀ, ହଳଦି ସୁଖି ପାଟଳ, ନଲିଆ ।
ଭାଷିକେଟ, ବକ୍ସପଣି ଆଉ ନରଜି, କାଳିଆ
ପମ ଭାଗି ପ୍ରତି ସେଟି ଶେ ଦସ ରଜିଆ ॥

ଏକେ

ସ୍ଵଚ୍ଛ ସେନ

ଏକେ ରାଜ୍ୟରେ ପମେ ହୁଅରଜା-ରଜେଇ, ବିହେଇ ମିଳେ କେତେ ମଜା !

ଏକେ ସ୍ଵଚ୍ଛ ସେନ ପାଠକପଠିତା ପିଣ୍ଡିକେ, ୧୮, ପୁରୀ ଚକ୍ର, ଭିକ୍ଷେ ପାଣି (ପୁରୀ), କମେ ୪୦୦ ୦୫୫
ଫୋନ୍ : ୨୫୫୦୩୦୫, ୨୫୫୩୫୫୫

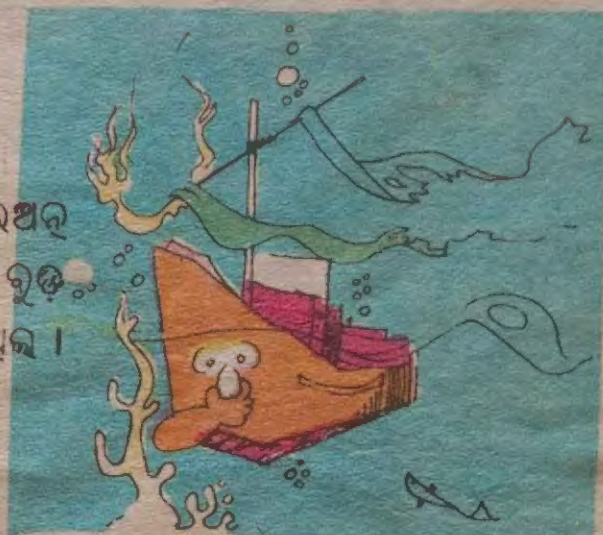

ମଣିଷର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ

ନେପଲ୍ସ ନଗରୀ ଉପକୂଳରେ ଗୋଟିଏ ବସ୍ତିରେ ନିଆଁ ଲାଗିଗଲା । ଘର ଭିତରେ ଚିନିବର୍ତ୍ତର ଝିଅଟିଏ ରହୁଥିଲା । ସେ ପରବାରର ବୁକୁର ରବି ନିଆଁ ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ଝିଅକୁ ଟାଣି ନେଇ ଆସିଲା । ପରେ ପରେ ସେ ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ଯାଇ ପ୍ରାଣ ଦେଲା ।

ନେପୋଲିଅନ୍‌ଙ୍କ ଜାହାଜ

୧୭୯୮ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୪ ତା. ଦିନ ନେପୋଲିଅନ୍ ବୋନାପାର୍ଟଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଜାହାଜ ଲଜିଷ୍ଟ ଉପକୂଳରେ ବୁଡ଼ି ପାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଅନେକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଥିଲା । ୧୮ ବର୍ଷ ପରେ ଏବେ ସେ ଜାହାଜର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଛି ।

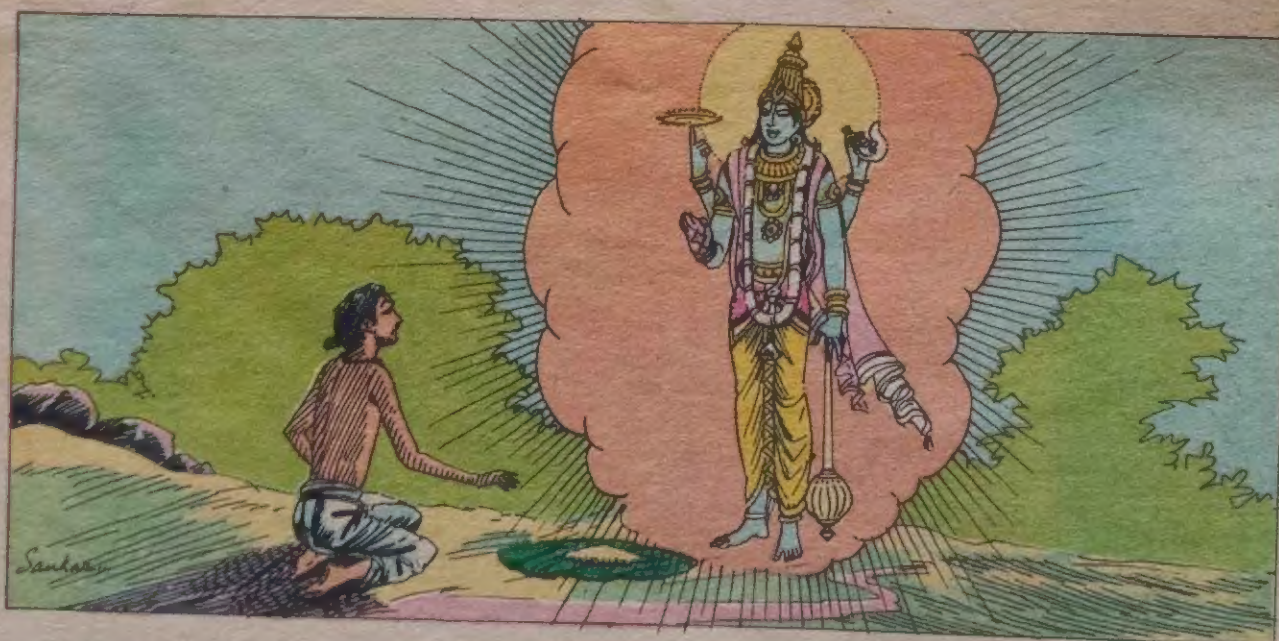
ଫୋଟୋଗ୍ରାଫାର ଟେଲିଫୋନ୍ !

ଗୋଟିଏ ନୂଆ ପଦ୍ଧତି ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଛି । ଟେଲିଫୋନ୍‌ରେ ଦୂର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କଥାବାଣୀ ଆରମ୍ଭ ହେବା ମାତ୍ରେ ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରଙ୍କ ଚେତେର ଦେଖି ପାରନ୍ତି । କାରଣ ଫୋନ୍ ପଲ୍ଲୀ ଦୁହେଁଙ୍କ ସଠା ଉଠାଇ ପରସ୍ପରକୁ ଦେଖାଇ ଦେବ ।

ଏକ ଶୁଭ ଦିନରେ କାଷ୍ଠପୁରର ଗୌଳ ଗଜା ନାନା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଭୂଷଣ ଧରି ବସ୍ତ୍ର ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ । ସେ ଯାଇ ଦେଖିବା ବେଳକୁ ବସ୍ତ୍ରଦାସ ନାମକ ଗରାବ ଲୋକଟିଏ ଭୂଲସୀ ଓ ଫୁଲ ଦ୍ଵାରା ବସନ୍ତ ସଜାଇଛି । ଗଜା ବରକୁ ହୋଇ ସେସବୁ କାଢ଼ି ପକାଇ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଳଙ୍କାରରେ ବସନ୍ତ ସଜାଇଲେ ।

ବସ୍ତ୍ରଦାସ ସେଠାରୁ ପଳାଇ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ବସ୍ତ୍ରକୁ ମାଟି ମୁଣ୍ଡିଟିଏ ଥାପି ନିଜେ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ଆଣିଥିବା ଗୁଡ଼ଳରେ ଭୋଗ ଚଢ଼ାଇଲା । ସେ ଆଖି ବୁଜି ବସିଥାଏ, ଜଣେ ଗରାବ ଲୋକ ଆସି ସେ ଭୋଗ-ଗୁଡ଼ଳ ଗୈରଲବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କଲା । ବସ୍ତ୍ରଦାସ ଆଖି ଖୋଲିବାରୁ ସେ ଲୋକଟି ପଳାଇଲା । ବସ୍ତ୍ରଦାସ ଗୁଡ଼ଳତଳ ଧରି ତା' ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇଲା । ଲୋକଟି ଠାଏଁ ଚେତା ହୁଇ ପଡ଼ିଗଲା । ବସ୍ତ୍ରଦାସ ପାଣି ପିନ୍ଧି ତା' ଚେତା ଫେରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଲୋକ ଉଠିଲା ଯାଇ ସେଠି ଆବର୍ତ୍ତ ହେଲେ ବସ୍ତ୍ର ।

ଏକଥା ଶୁଣିଲେ ଗୌଳ ଗଜା । ସେ ଏତେ ପୂଜା ଆରାଧନା କରି ବସ୍ତ୍ରକୁ ଦେଖା ପାଇଲେ ନାହିଁ—ଏହି ଦୁଃଖରେ ସେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ବସିଲେ । ବସ୍ତ୍ର ତାକୁ ଦେଖା ଦେଇ କହିଲେ, “ତୁ ଓ ବସ୍ତ୍ରଦାସ ଉଭୟେ ମୋର ଭକ୍ତ । ତୁ ବସ୍ତ୍ରଦାସର ଭକ୍ତ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ଦେଲୁ ନାହିଁ ବୋଲି ତୋର ଏତକ ଶିକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।” ଗଜା କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ ବସ୍ତ୍ରକୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ ।

ରାଜା ଓ ଭୀମ-କନ୍ୟା

ଦ୍ରବ୍ୟବିଶିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟର ଯୁବକ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ

ଥରେ ଏକାନ୍ତରେ ବସିରେ ବୁଲୁଥିଲେ ।
ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଭଲ କନ୍ୟା ଉପରେ ତାଙ୍କର
ଆଖି ପଡ଼ିଲା । କନ୍ୟାଟି ଗୋଟିଏ ହରିଶ ଓ
ଗୋଟିଏ ମୟୂର ସହ ଯେଉଁଥିଲା । ତା'ର
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ସରଳ ହୃଦୟ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତଙ୍କୁ
ମୁଗ୍ଧ କଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ପରଦିନ ପୁଣି ବେଳାକାଳେ
ସେହି ଠାକୁ ଆସିଲେ । ସେହିନ ବିଧି
ବୁଲୁ ଯେଉଁଥିଲା । ରାଜା ତାକୁ ଅନୁସରଣ
କଲେ । ସେ କେଉଁ ଘରକୁ ଗଲେ, ସେ କନ୍ୟା
ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଉପାସକୁ ନେଉଛି ଆସିଲେ ।

ଦୁଇ ଦିନିକି ଗଲେ । ରାଜା ବହୁତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଓ ଅନ୍ୟମନ୍ତ୍ର ସେବାସକ୍ଷମ । ମନ୍ତ୍ର
ବିଦ୍ୱାନ୍ତେ, "ମହାରାଜା, ଆପଣ କେଉଁ
ଘରକୁ ଗଲେ ଏବେ ଫେରିବେ ?

ତାହାଙ୍କ ଘର ହେଉଛି ଦୂରରେ ଥିବାର ଅଟେ ।
ସେ ଘରରେ ଦିନ ଗୁଡ଼ିକ ଗଲେ ହେବ ।"

"ମନ୍ତ୍ରୀ ! ରାଜାଙ୍କୁ ମହାଦେବ କ'ଣ
ହେବ ନାହିଁ ?" ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ପଚାରିଲେ ।

"କାହିଁକି ହେବ ନାହିଁ ? ଯଦି କନ୍ୟା ଭଲ
ହେଉଥିବ, ତେବେ ଯେଉଁ ଘରକୁ ଗଲେ
ଆସିଲେ ବି ଶତ ନାହିଁ ।"

ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଚାଲି ଯେଉଁଠି ଗଲେ । ସେ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେ ଭଲ କନ୍ୟା ଉପରେ କହିଲେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ସତେ ସତେ ସେ କନ୍ୟାକୁ ବାହୁ
ଭେଟିବାକୁ ବାହୁଟି ପଡ଼ିଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜା
କହିଲେ, "ମୁଁ ଯେଉଁଠି ଯିବୁ ତେବେ ।"

ରାଜା ଯେଉଁଠି ଯେ ଯାଇ ସେ ଭଲ
ହେଉଛି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେହିଠି ଯେଉଁଠି
କନ୍ୟାଟିର ଘର ଭଲ ଘର । ତେବେ,
ତାଙ୍କ ଝିଅ ଓ କନ୍ୟା ବହୁତ ଅତି ସୁଖକୁ

ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

“ମହାରାଜ, ଆପଣ ଏ ଗରବ କୁଡ଼ିଆକୁ ଆମ୍ଭଙ୍କର କୌଣସି ବିଶେଷ ଦେଉ ଅଛି କି?” ଭଲ ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧାର ପଚାରିଲେ ।

“ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧାର! ଆପଣଙ୍କ କନ୍ୟାର ଆପଣ ନଥିଲେ, ମୁଁ ତାକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

କନ୍ୟାଟି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲଜରେ ଘର ଭିତରେ ପଶିଗଲା, ତେବେ ପଶିବା ବେଳେ ରାଜାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ହସିଦେଲା । ଦୁଆର ସେପଟରୁ ସେ ଆଗ୍ରହରେ କାନ ଡେରିଥାଏ ।

ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧାର ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କଣ୍ଠସ୍ଵର ନିମ୍ନ କରି କ’ଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ତା’ପରେ ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧାର

କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଆମପାଇଁ ଦୋଷ ବଳି ଗୌରବର କଥା କ’ଣ ଥାଇପାରେ? କିନ୍ତୁ ବିବାହ ପରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଆସି ଅମ ବସ୍ତ୍ରରେ ରହିବାକୁ ହେବ ।”

ରାଜା - ଆଦର୍ଶଶାସ ଛାଡ଼ି କହିଲେ, “ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧାର! ତାହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ରାଜା ହସାବରେ ମୋତେ ମୋ ରାଜଧାନୀରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ସେ ଚାଲିଗଲେ ।

ଯେତେବେଳେ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କୁ ସବୁ କଥା ବିଷୟ ଶ୍ରବଣରେ ଶୁଣିଲେ, ସେ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଆଣ କରେ ଆପଣ ଅପମାନ ବୋଧ କରି ନାହାନ୍ତି । ମୋତେ କହନ୍ତୁ, ଆପଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ସେ ଭଲ କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି କି?”

“ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ସମ୍ପଦେ
କିପରି ବସା ଦେବ ?” ସଜ୍ଜା କହିଲେ ।

“ସେବିଆ ମୋ ଉପରେ ଛଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ।”
ଏହା କହି ମନ୍ତ୍ରୀ ଚାଲିଗଲେ ।

ପରଦିନ ଦୁଇପହର ବେଳକୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆସି
ସଜ୍ଜାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ କହିଲେ,
“ମହାରାଜ, ଆପଣଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉଦ୍ୟାନ
ଭିତରକୁ ଥରେ ଆସିବେ କି ?”

ସଜ୍ଜା ଉଦ୍ୟାନ ଭିତରେ ପହଞ୍ଚି ଯାହା
ଦେଖିଲେ ସେଥିରେ ତାଙ୍କ ବିସ୍ମୟର ସୀମା
ରହୁନ ନାହିଁ । ବସିଥିଲା ସେ ଭାଲ୍ କନ୍ୟା ।
ତାକୁ ବେଷ୍ଟନ କରିଥିଲେ ଉଦ୍ୟାନର ଗୁରୁ
ପରିଚାଳକ ।

“ସେ ଏଠାରେ କିପରି ?”

“ମହାରାଜ, ମୁଁ ଅଳ୍ପ କେତେକଣ ସୈନିକ
ଓ ଏ ଗୁରୁ ପରିଚାଳକକୁ ଧରି ବଳେ ତଳେ
ଭାଲ୍ ସର୍ଦ୍ଦାରକୁ କହିଲି କି ରାଜା ତାଙ୍କ
କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । କନ୍ୟା
ଆମ ସହ ଉଦ୍ୟାନକୁ ଆସିଲେ ତଳେ ହେବ ।
ସର୍ଦ୍ଦାର କୌଣସି ଆପତ୍ତି କଲେ ନାହିଁ । ମୁଁ
କନ୍ୟାକୁ ନେଇ ଆସିଲି ।”

“ମନ୍ତ୍ରୀ ! ସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କ ସହଜ ବନା ମୁଁ ତାଙ୍କ
କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହେଁ ।”

“ମହାରାଜ, ତା’ହେଲେ ଆପଣ ଯାଇ
କନ୍ୟାକୁ ଫେରସ୍ତ ଦେଇ ଆସି ପାରନ୍ତୁ ।”
ମନ୍ତ୍ରୀ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ।

ସଜ୍ଜା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । କନ୍ୟାକୁ ସବାହରେ
ବସାଇ ସେ ବଣ ଭିତରକୁ ନେଇ ଚାଲିଲେ ।

ସର୍ବାର ତାକୁ ବୁରୁଛୁ ଦେଖି ଅଗମର ହୋଇ
ଆସି ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କଲେ । ଶୁଭା କହିଲେ, “ସର୍ବାର!
ମୋ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ଦୁଃଖିନୀ ।”

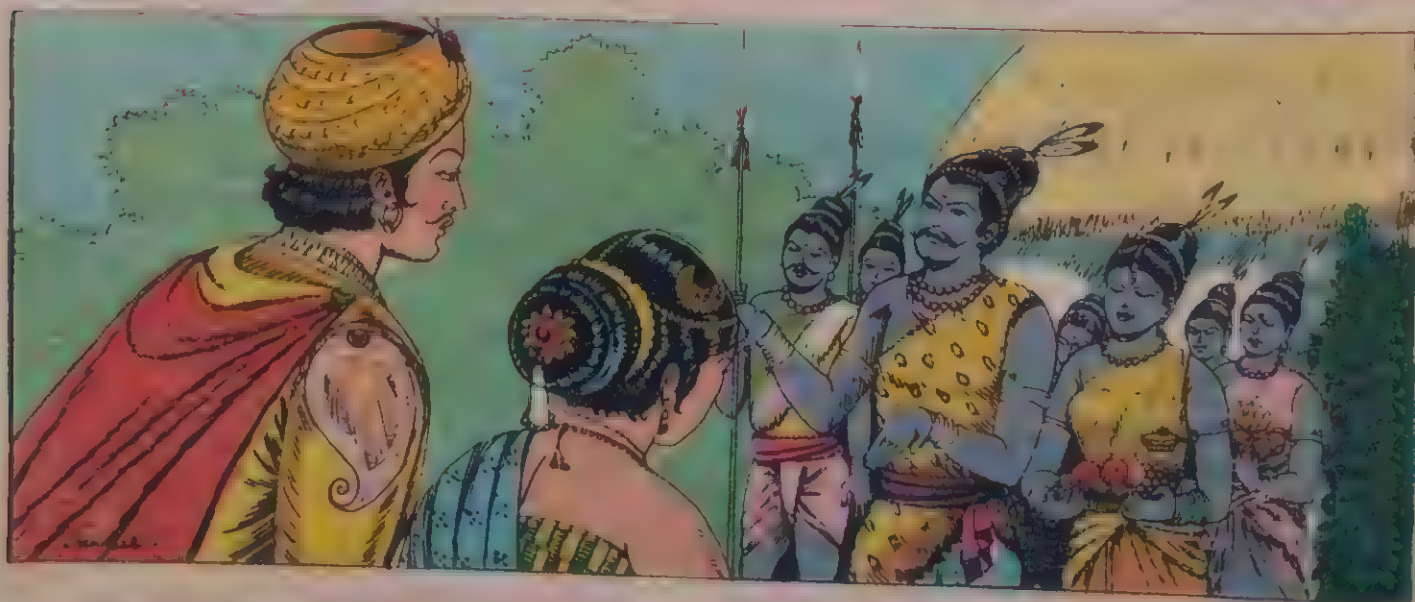
ସର୍ବାର କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ ପଡ଼ି
ଧ୍ୟାନ ନଦେଇ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଆଗାମୀ
ସୋମବାର ଭଲ ଉତ୍ସବ ଅଛି ବୋଲି ଆମ
ପୁରୋହିତ କହିଛନ୍ତି । ଆପଣ ବିଳମ୍ବ ନକରି
ସେହିଦିନ ମୋ କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ଶୁଭା ଆନନ୍ଦିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ବି ହେଲେ । ବିବାହ ସମ୍ପର୍କ ହୋଇଗଲା । ଦିନେ
ଶୁଭା ହସି ହସି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ତମେ
ଯାହା କଲ, ତାହାକୁ ମୁଁ ପ୍ରଶଂସା କରିବି କି ନାହିଁ,
ସେକଥା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ
ସେଥିରେ ମୋର ଲାଭ ହେଲା, ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।”

“ମହାରାଜ, ବିବାହ ବସ୍ତ୍ରରେ ଭାଲ୍ ମାନେ
ସର୍ବଦା ନିଜ ଝିଅଙ୍କ ମନ ଅନୁସାରେ କାମ
କରନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ବଞ୍ଚିତ ବିବରଣୀରୁ ମୁଁ
ବୁଝିଥିଲି ଯେ ସର୍ବାରଙ୍କ କନ୍ୟା ଆପଣଙ୍କୁ

ପସନ୍ଦ କରାନ୍ତି । ମୋର ମନେ ହେଲା,
ସର୍ବାର ତାଙ୍କ କନ୍ୟା ପ୍ରତି ଆପଣଙ୍କ ଅନୁରୋଧ
କେତେ, ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ
ଅଜବ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଦେଲେ । ଆପଣ ଯଦି ସତରେ
ତାଙ୍କ କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିବେ,
ତେବେ ସେ ଦିଗରେ ଆହୁରି ଉଦ୍ୟମ କରିବେ
ବୋଲି ସେ ଆଶା କରୁଥିଲେ । ମୁଁ ସୈନ୍ୟ
ଧରି ଯିବା ଦ୍ଵାରା ସେ ବୁଝିଲେ କି ଆପଣ ସେହି
ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି ଯେ ଆପଣ
ମୋ କାର୍ଯ୍ୟ ନାପସନ୍ଦ କରିବେ ଓ କନ୍ୟାଙ୍କୁ
ଫେରସ୍ତ ପଠାଇବେ । ମୁଁ ବି ଆପଣଙ୍କୁ ସେଇଆ
କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲି । ଆପଣ ତାହା
କରିବା ଦ୍ଵାରା ଭାଲ୍ ସର୍ବାର ବୁଝିଲେ ଯେ
ଆପଣ ତାଙ୍କ କନ୍ୟାଙ୍କୁ ପସନ୍ଦ କରିବା ସତେ
ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ମାନ ଦିଅନ୍ତି । ସେ
ଆହୁରି ଖୁସି ହେଲେ ।” ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।

“ବେଶ୍, ବେଶ୍ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତମ କାମକୁ
ମୁଁ ପ୍ରଶଂସା କରୁଛି !” ଶୁଭା ହସି କହିଲେ ।

ରଣ ପରଶୋଧ

ଜମିଦାର ଗଜରାଜ ଯେ କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ସବସ୍ଥାନ୍ତ କରିଥିଲା, ତା'ର ହସାବ ନାହିଁ । ଶେଷ ଲୋକଙ୍କ ଅସହାୟତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଟ୍ଟାମାଟିରୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ଥିଲା ତା'ର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ବିଳାସ ।

ଶେଷକୁ ତା' ଆଖି ପଡ଼ିଲା ପଡ଼ୋଶୀ ମହେନ୍ଦ୍ର ଉପରେ । ମହେନ୍ଦ୍ରର ପୁରୁଷ ଧନୀ ଜମିଦାର ଥିଲେ । ଅସଲରେ ଗଜରାଜଙ୍କ ଜେଜେବାପା ମହେନ୍ଦ୍ରର ଜେଜେବାପାଙ୍କ ଘରପ୍ରାରେ ରୁମାସ୍ତା ଥିଲା । ଲୋକେ କହନ୍ତି, ରୁମାସ୍ତା ଶଜଣା ଦେବାକୁ ଯାଇ ଶଜଣା ପଇଠ ନକରି ଜମିଦାରକୁ ନିଲାମରେ ଉଠାଇ ନିଜେ ଧରି ନେଇଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଗଜରାଜ ଏକଥା ସ୍ୱୀକାର କରେ ନାହିଁ । ସେ କହେ, ମହେନ୍ଦ୍ରର ଜେଜେବାପା ତା' ଜେଜେବାପାଠୁଁ ବହୁତ ଟଙ୍କା କରଜ କରିଥିଲେ ଓ ତାହା ପରଶୋଧ

କରି ନ ପାରି ନିଜ ଜମିଦାରକୁ ତା' ଜେଜେବାପାକୁ ଦେଇ ଦେଇଥିଲେ ।

ତେବେ ଏସବୁ ଅଜାତର କଥା ଉଠାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥାନ୍ତା ଯଦି ହଠାତ୍ ଦିନେ ଗଜରାଜ ମହେନ୍ଦ୍ରର ଡ଼ହ ଶତ୍ରିକ ନିଜ ଘରଡ଼ହ ସହ ମିଶାଇବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ନଥାନ୍ତା ।

ଗଜରାଜ ଅନେକ ଦିନ ଧରି ମହେନ୍ଦ୍ରର ଭଙ୍ଗା ଖପରୁଲି ଘର ଆଡ଼କୁ ଅନାଏ । କିପରି ସେ ଘରକୁ ଘୁଞ୍ଚିଦେଇ ସେ ଯାଗା ଶତ୍ରିକ ନିଜ ଘର ସହ ମିଶାଇ ଦେଲେ ଓ ଭଲ କରି କିଛି ପୁଲ ପଳ ଗଛ ଲଗାଇ ରୂପରେ ପ୍ରାଚୀର ଉଠାଇ ଦେଲେ ନିଜର ଗୌରବ ବଢ଼ନ୍ତା, ଏକଥା ସେ ଛାଡ଼େ । କିପରି କେଉଁଠି କି ଗଛ ଲଗାଇବ, ସେକଥା ବି ସେ ମନେ ମନେ କଲ୍ଲନା କରେ । ନିଜ ବାଡ଼ିରେ

ଯେତକି ସ୍ଥାନ ଥିଲା, ସେଥିରେ ବହୁତ ଭଲ ଉଦ୍ୟାନ କରି ଦୁଆରା, କିନ୍ତୁ ଧରେ ମହେନ୍ଦ୍ରର ଘର ଓ ଉନ୍ନତ ଆମ୍ବସାହ କରିବା ଧାରଣା ମୁଣ୍ଡକୁ ଆସିବା ପରେ ଆଉ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କଥାରେ ତା' ମୁଣ୍ଡ ଲଗୁ ନଥାଏ । ଏଣେ ମହେନ୍ଦ୍ରକୁ ଚିନ୍ତାପଟ କିଛି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବାକୁ ବି ତାକୁ ସଙ୍କୋଚ ଲଗୁଥାଏ । ତେବେ ଦିନେ ସେ ଦେଖିଲା, ଆଉ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ତା' ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

“ମହେନ୍ଦ୍ର ! ତମେ ତମ ଘର ଓ ପାଖକୁ ଲାଗିଥିବା ଜମି ଶକ୍ତି କି ମୋତେ ବିକ୍ରି କରିଦିଅ । ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ବଗିଚା କରିବା ମୋର ଇଚ୍ଛା ।” ଗଜରାଜ ଦିନେ ମହେନ୍ଦ୍ରକୁ କହିଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର ବଡ଼ ଦୁଃଖ ପାଇଲା ଓ କହିଲା, “ଆମ ଘୁରୁଣା ଘର ଘଟିଗଲା । ମୁଁ ମରମତ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଏ ଘର ଶକ୍ତି କି ଥିଲା ବୋଲି ତଳି ଯାଉଛି । ଏହାକୁ ଛଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଯିବି ?”

“ଆରେ ମହେନ୍ଦ୍ର, ଗାଁ ବାହାରେ ମୋର ଶକ୍ତି ଏ ଜମି ଅଛି । ସେଇ ଶକ୍ତି କି ବଦଳରେ ଦେବି । କିଛି ଟଙ୍କା ଦି ଦେବି ।” ଗଜରାଜ କହିଲା ।

“ନା, ନା, ଗାଁ ବାହାରେ ସେ ଜମି ମଣାଣିକୁ ଲାଗିଛି । ସଞ୍ଜି ହୋଇଗଲେ ସେଠାକୁ କୁକୁର ବି ଯାଏ ନାହିଁ । ମୁଁ ପରିବାର ନେଇ ସେଠି ରହିବି କିପରି ? ମୋତେ କ୍ଷମା କର ।” ମହେନ୍ଦ୍ର କହିଲା ।

ଗଜରାଜ ରାଗିଗଲା । କିଛିଦିନ ପରେ ହଠାତ୍ ମହେନ୍ଦ୍ରର ସ୍ତ୍ରୀ ବେମାର ପଡ଼ିଲା । ଗଜରାଜ ମହାଜନି କାରବାର ବି କରୁଥାଏ । ସେ ମହେନ୍ଦ୍ରକୁ ଟଙ୍କା କରଜ ଦେବା ଅବସରରେ ଯେଉଁ କାଗଜରେ ତାହାଠାରୁ ଦସ୍ତଖତ କରାଇ ନେଲା, ତାହା ବାସ୍ତବିକ ଘରଝୁହର ବନ୍ଦକପତ୍ର ।

କିଛିଦିନ ପରେ ହଠାତ୍ ମହେନ୍ଦ୍ର ଶୁଣିଲା କି ଗଜରାଜ ତା' ଘର ଦଖଲ ନେବା ପାଇଁ ସବୁ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ସାରିଛି । ବିଚାର ବଡ଼ ବିକଳ ହେଲା । ତା' ଦୁଃଖରେ ଗାଁ ଲୋକେ ସହ ନୁହୁଡ଼ ଦେଖାଉଥାନ୍ତୁ,

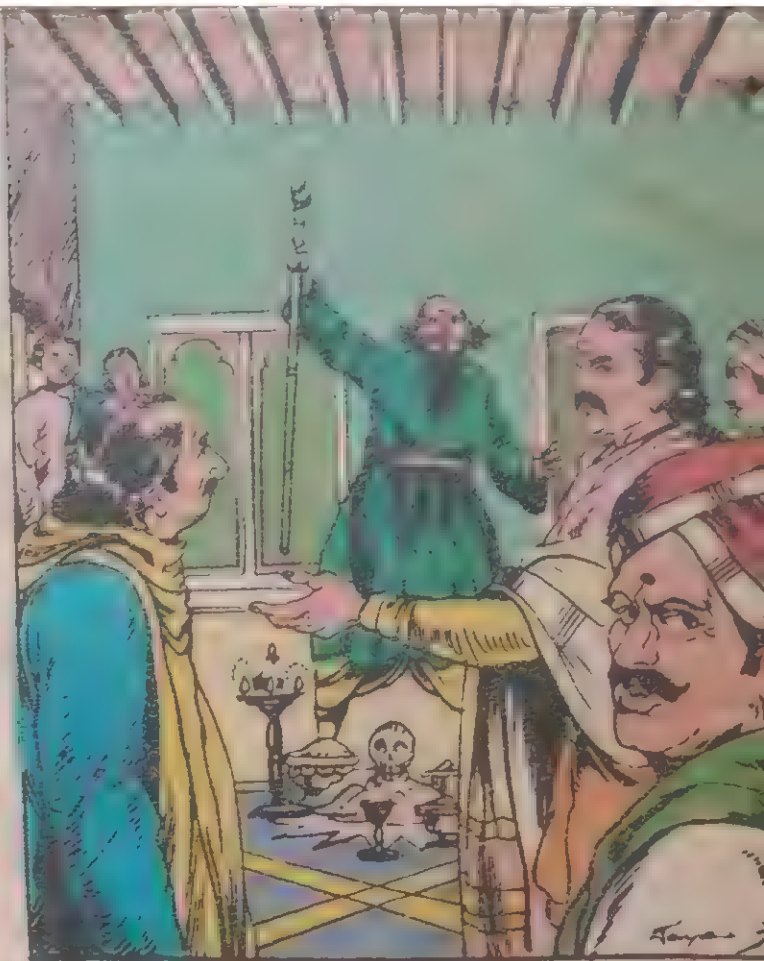
କିନ୍ତୁ ଜମିଦାରଙ୍କ ଘରେ ଥିବା ଶୁକର ଦନ୍ତ ପ୍ରକୃତରେ କାନ୍ଦି ପକାଇଲା । ଦନ୍ତ ମହେନ୍ଦ୍ରକୁ ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥାଏ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର ଘର ଛାଡ଼ି ଉଠିଗଲା । ସେତେବେଳେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଛୁଟି ଯୋଗୁଁ ଗାଁ ଗୃହାଳି ଘର ଖାଲି ପଡ଼ିଥାଏ । ଗାଁ ଲୋକେ ତାକୁ କହିଲେ, “କିଛିଦିନ ଏ ଗୃହାଳି ଘରେ ରୁହ । ଆମେ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ।”

ହଠାତ୍ ଦିନେ ରାତି ଅଧରେ ଜମିଦାରଙ୍କ ଘରେ ପାଟିଗୋଳ ହେଲା । ଲୋକେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ଦେଖିବା ବେଳକୁ ଦନ୍ତ ପାଗଳଙ୍କ ଭଳି ଆଖି ଲଲ୍ ଲଲ୍ କରି କ’ଣ ବୁଲୁଛି । ସେ ସେପେଇ ଘରେ ପଶି ଦୁଇ ଗୁରୁତା ହାଣ୍ଡି ଭାଙ୍ଗି ସାରିଥାଏ ।

“ଆଃ, କି ମଜା ! ବଢ଼ିଆ ଘର ! ବଢ଼ିଆ ଘର ! ମୁଁ ଆଜି କୁଆଡ଼େ ଯିବି ନାହିଁ । ଏଇଠି ରହିବି ।” ସେ ପାଟି କରି କହୁଥାଏ । ତା’ କଣ୍ଠସ୍ବର ଉଷ୍ମକର ଶୁଭୁଥାଏ ।

କଥା କ’ଣ ହେବା ବେଳକୁ ଦନ୍ତ ଉପରେ କୌଣସି ଭୁଲ ସବାର ହୋଇଥାଏ । ସେ କହିଲା, “ମୁଁ ମହେନ୍ଦ୍ର ଘରେ ଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ତା’ ଘର ଓ ଏ ଘର ଏକା ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ମୁଁ ଏ ବଡ଼ ଘରକୁ ଗୁଲି ଆସିଲି । କିନ୍ତୁ ଖାଇବି କ’ଣ ? ଏଠାରେ ସବୁ ହାଣ୍ଡିରେ ପାପ ଭର୍ତ୍ତି, ଖାଦ୍ୟ ନାହିଁ । ଯାହା ଭୁଣ୍ଡର ଦେଲେ ପିତା ଲଗୁଛି ।

କାରଣ ସବୁ ଖାଦ୍ୟ ଗଣ୍ଡବଙ୍କୁ ଗୋଷଣି କରି ଅଣା ହୋଇଥିବା ପଇସାରେ ତିଆରି । ମୁଁ ସବୁ ଭାଙ୍ଗିବି ! ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାରିବି !”

ଦନ୍ତକୁ କେହି ସମ୍ଭାଳି ପାରୁ ନଥାନ୍ତି, କାରଣ ସେ ଭାରି ବଢ଼ିଆ । ଗଜରାଜ ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ଦୌଡ଼ାଇଲା । ସେମାନେ ଯାଇ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ବଶିଷ୍ଠ ଗୁଣିଆ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଡାକିନେଇ ଆସିଲେ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଉକ୍ତ କଣ୍ଠରେ କୌଣସି ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ପକ୍ଷ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଘର ଭିତରକୁ ଆସି ଥରେ ଦନ୍ତ ଆଡ଼େ ଜଟମଟ କରି ଅନାଇଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଭୁତପ୍ରେତ କୁଆଡ଼େ ଶକ୍ତି ଯାଆନ୍ତି ବୋଲି

ଲେକେ କହୁଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦିନୁ ଦିନି କେଲ
କହିଲା, “ଆମ ବାପା, ଆମ । ତମେ ଭଲ
ଅଛ ? ଜେଜେବାପାକୁ ମନେ ପକାଅ ?”

“ତୋତେ ମୁଁ ଏପରି ଦଣ୍ଡ ଦେବି, ଯାହା
ମଳରେ ତୁ ପଲାଇବାକୁ ବାଟ ପାଇବୁ ନାହିଁ ।
କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ କହ, ତୁ କିଏ ?” ରାମଶର୍ମା
ପଚାରିଲା ।

“ରାମଶର୍ମା ! ମୋତେ ତୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବୁ,
ତୋତେ ଧର୍ମ ସହିବ ? ମୁଁ ମହେନ୍ଦ୍ରର
ଜେଜେବାପା ! ମୁଁ ଏ ଟୋକା ଉପରେ ସକାର
ନ ହୋଇ ଆଉ କାହା ଉପରେ ହେଲେ
ସେ ମୋ ଭାବ ସହି ନପାରି ମରିଯିବ ।”
ଦିନୁ କହିଲା ।

ରାମଶର୍ମାର ମୁହଁ ଫିକା ପଡ଼ିଗଲା । କାରଣ
ମହେନ୍ଦ୍ରର ଜେଜେବାପା ପାଖରେ ତା’
ପରିବାର ବହୁତ ରଖି ଥିଲେ ।

“ମହାଶୟ ! ଆପଣଙ୍କୁ କ’ଣ ଦେଲେ
ଆପଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବେ ?” ରାମଶର୍ମା ପଚାରିଲା ।

“ମୁଁ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ବୋଲି ତୋତେ କି
କହିଲ ? ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଘରେ ଥିଲି ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁଇ ଘର ମିଶି ଏକ ହୋଇଗଲା ।
ତେଣୁ ବଡ଼ ଘରକୁ ଆସିଗଲି !” ଦିନୁ
କହିଲା ।

ରାମଶର୍ମା ଗଜରାଜ ସହ କ’ଣ ପରାମର୍ଶ
କଲା ଓ ଆସି ଦିନୁକୁ କହିଲା, “ବାରୁ,
ଦୁଇଘର ଏକ ହେବା କଥା ଭୁଲ୍ । ଆପଣଙ୍କ
ନାତି ଘରକୁ ଆପଣ ଯାଆନ୍ତୁ । ସେ ଆସି
ଶଲେଣି ।”

ସତରେ ସେହି ରାତି ଅଧରେ ଗଜରାଜ
ମହେନ୍ଦ୍ରକୁ ଫେରାଇ ଆଣି ତା’ ନିଜ ଘରେ
ଛାଡ଼ିଥିଲା ।

ଅନେକ ଦିନ ପରେ ଦିନୁ ମହେନ୍ଦ୍ରକୁ
କହିଲା, “ବାରୁ ! ମୋ ପୁଅ-ପୁରୁଷ ଆପଣଙ୍କ
ପୁଅ-ପୁରୁଷଙ୍କଠି ବହୁ ଭାବରେ ରଖି ଥିଲେ ।
ମୁଁ ସେ ରଖି ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ରାରେ ପରିଶୋଧ
କରିଛି ।”

ବିଦିଆ

[୨]

[ରାକ୍ଷସ ଉଗ୍ରାସ ଦ୍ଵାରା ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥିବା ଅମରପାଳଠାରୁ ଉଗ୍ରାସ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଅଗ୍ନିଦ୍ଵୀପର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନେକ କିଛି ଜାଣିଲେ । ରାଜଦ୍ରୋହୀ ନାଗବର୍ମା ବିଷୟ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ବିଷଦ ଭାବରେ ବୁଝିଲେ । ଅମରପାଳ ଆଶ୍ଵାସନା ଦେଇ କହିଲା କି ବ୍ୟର୍ଥଚର୍ମଧାରୀ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ତଥା ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମଣି ହୋଇଥିବା ସେ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସହାର କରିବା କାଠିକର ହେବ ନାହିଁ । ତା'ପରେ...]

ଅମରପାଳର ପରାମର୍ଶ ଶୁଣି ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଚନ୍ଦ୍ରସେନ କିଛି ଭାବଚିନ୍ତା କହିଲେ, ଉଗ୍ରାସ ଆଡ଼େ ଅନାଇଲେ । ଅମରପାଳ “ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହା ଜଣା ଯାଉଛି, ନିଜ ରାଜା କଥା ଉପରେ ଉଗ୍ରାସର ବିଶ୍ଵାସ ଜନ୍ମିଥିଲା । ବାରସିଂହକୁ ବନ୍ଦୀ କରି ସେନାପତି ନାଗବର୍ମା ସେ ଉତ୍ସାହରେ ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ି କହିଲା, ନିଜେ ଅତ୍ୟାଚାର ଶାସକ ବନିଯିବା ସଙ୍ଗେ “ମୁଁ ମୋ ରାକ୍ଷସ ଅନୁଚରମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ସଙ୍ଗେ ଧବଳଗିରି ଆଡ଼ମଣି କରିବାକୁ ଯାଇଛି । ଭଲଭାବେ ବାଛି ଭଜନଶବ୍ଦକୁ ଅମରପାଳ ସହ ଅର୍ଥାତ୍ କପିଳପୁର ରକ୍ଷା କଲା ଭଳି ଯଥେଷ୍ଟ ପଠାଇବ ।” ସୈନିକ ସେ ରଖିଯାଇ ନଥିବ । ଆମେ ଏହି

“ଜହମାମୁଁ”

ରାଜ୍ୟ ତଥା ରୂପକା ବକକୁମାର କାନ୍ତମତଙ୍କ ପାଣିପ୍ରଦାନ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ହସିଲେ । ସେ ମନେ ମନେ ଉଦ୍ରାସର କଲ୍ଲନାକୁ ତାର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱ କଲେ ସତ, କିନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶାବିଲେ, ବଚସା ସମ୍ପଦ ମଣିଷ ଜାତ ବିଷୟରେ କ’ଣ ବା’ ଜାଣେ ? କାନ୍ତମତା ହୁଏତ ବହୁ ପୁରୁଷ କାହାକୁ ବର ରୂପେ ବାଛି ନେଇଥିବେ । ତା’ ଛଡ଼ା ସେ ଯଦି କପିଳପୁର ଅଧିକାର କରନ୍ତି, ତଥାପି ସେଠାକାର ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ରାଜାକୁହିଁ ସେ ରାଜ୍ୟ ଫେରାଇଦେବା ଯଥାର୍ଥ ହେବ । ନିଜେ କିପରି ତାହାକୁ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ସହ ମିଶାଇ ଦେବେ ?

ସେ କହିଲେ, “ଉଦ୍ରାସ ! ଯଦି ଆମେ କପିଳପୁର ଦଖଲ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବା, ତେବେ ବନ୍ଦୀ ରାଜା ବାରପିଂହକୁହିଁ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ କରିବା । ତେବେ ତାହା ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଏ କଲ୍ଲନା ମାତ୍ର । ପ୍ରଥମେ ଆମକୁ ସେ ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମିଧାରୀ ଝୁରଲେକକୁ ତଥା ସେମାନଙ୍କ ବଶୀଭୂତ ଭୟଙ୍କର ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ନିପାତ କରିବାକୁ ହେବ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କ ଆଗକୁ ଆସି ଅମରପାଳ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଆପଣ ମୋ ଉପରେ ଆସ୍ଥା ରଖନ୍ତୁ । ସୈନ୍ୟଦଳ ଧରି ଆପଣ ବଣ ଭିତରେ ଲୁଚି ରହନ୍ତୁ । ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ଯାଇ ସେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଗୁରୁଣୀ ଜାଲ ପୋଡ଼ିଦେବା ପରେ ଆପଣ କପିଳପୁର ଆକ୍ରମଣ କରନ୍ତୁ ।”

ଅବସରରେ କପିଳପୁର ଅଧିକାର କରିନେବା ଠିକ୍ ହେବ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଉଦ୍ରାସ ଆନନ୍ଦରେ ଗର୍ଗଦ୍ ହୋଇ କହିଲେ, “ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ! ତମେ ବାସ୍ତବିକ ଜଣେ ସମର୍ଥବୀର ବ୍ୟକ୍ତି । ତମ ବିଗୁରକୁଳି ଖୁବ୍ ବିଚକ୍ଷଣ ଦେଖୁଛି । ତେବେ ଶାଲି କପିଳପୁର ଆକ୍ରମଣ ବା ଦଖଲ କରିବା ଆମର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲେ ତଳିବ ନାହିଁ । ରାଜକୁମାର କାନ୍ତମତକୁ ନାଗବର୍ମା ହାତରୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ । ଶୁଣ ଚନ୍ଦ୍ରସେନ, ତମକୁ ମୋର ପରାମର୍ଶ ହେଲା, ଗୋଟିଏ ଅଭିଯାନରେ ତୁମକୁ ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବାକୁ ହେବ : କପିଳପୁର

ଭଗାଣ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଅମରପାଳର ପ୍ରସ୍ତାବ
 ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଅମରପାଳ ସହକାରେ ଦୁଇଜଣ
 ଭଗାଣ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ସୈନ୍ୟ ଚାଲିଲେ ।
 ସେମାନଙ୍କୁ ଘର ଅମରପାଳ ଚାଲି ଚାଲି ବଣ
 ଭିତରେ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଗଲା । ଭଗାଣ ଏବଂ
 ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ନିଜ ନିଜ ସୈନ୍ୟଦଳକୁ ଯୁଦ୍ଧ
 ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ।

ତେଣେ ଅମରପାଳ ସେ ଯୁଦ୍ଧ ଦଳକୁ ଧରି
 ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ଦୁଇ ପକ୍ଷର
 ସରକି କପିଳସୁର ସୀମାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ।
 ସେମାନେ ଲଢ଼ି ରହି ଦେଖିଲେ, ବିଚାଳ
 ଛଉଣୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଶତେ ସରକି ପକ୍ଷୀ
 ବନ୍ଧା ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେ ପକ୍ଷୀଙ୍କ
 ଛଉଣୀ ପାଖରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରହରୀମାନଙ୍କ
 ଛଉଣୀ ।

ଅମରପାଳ ଯାଇ ପ୍ରହରୀମାନଙ୍କ ଛଉଣୀ
 ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହି ଛଉଣୀ । ସବୁ
 ପ୍ରହରୀମାନେ ବାହାରି ଆସିଲେ ଓ ଅମରପାଳକୁ
 ଭେରି ଠିଆ ହେଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା
 କୋଡ଼ିଏ ସରକି ହେବ ।

“ଆରେ ଅମରପାଳ ! ତୁ ପ୍ରାଣ ଧରି ଫେରି
 ଆସିବୁ, ଆମେ ସେକଥା ଭାବି ନଥିଲୁ ।”
 ସେମାନେ କୋଳହଳ କରି କହିଲେ ।

“ମୁଁ ମୃତ୍ୟୁ ମୁହଁରୁ ଫେରିଛି । କପରି
 ନିସ୍ତାର ପାଇ ଆସିଲୁ ସେକଥା ସଂକ୍ଷେପରେ
 କହିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । କେତେ ଗୁଲ୍ ଖେଳି,

ବର୍ତ୍ତମାନ କୁହ, ଆମର ସବୁ ପକ୍ଷୀ ଲେଉଟି
 ଆସିଛନ୍ତି ତ ?” ଅମରପାଳ ପଚାରିଲା ।

“ହଁ, ହଁ, ପକ୍ଷୀମାନେ ନିରାପଦରେ ଫେରି
 ଆସିଛନ୍ତି ଓ ଛଉଣୀରେ ବନ୍ଧା ହୋଇ
 ରହିଛନ୍ତି । ମହାରାଜା ନାଗବର୍ମା ଧବଳଗିରି
 ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ
 କପିଳସୁର ଜଗିବା ଦାୟିତ୍ବରେ ଆମେ ରହିଛୁ ।
 ଦୁର୍ଗରେ କେତେକ ସୈନ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ତେବେ
 ସେମାନେ ଦୁର୍ଗ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ନୁହନ୍ତି,
 ରାଜକୁମାରୀ କାନ୍ତମତୀଙ୍କୁ ପତ୍ନୀ ଦେବା ନିମନ୍ତେ
 ଅଛନ୍ତି । କହିବାକୁ ଗଲେ ସମ୍ଭବତଃ ସୈନ୍ୟ
 ମହାରାଜା ନିଜ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ।
 ସେ ପ୍ରଥମେ ଧବଳଗିରି ଆକ୍ରମଣ କରିବେ ।

ଯେଉଁ ଦିଗରୁ ଭେଦ ଧ୍ବନି ଆସୁଥିଲା, ସେ ଦିଗକୁ ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଓ ଉଦ୍ରାଣ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ସେଠାକାର ଦୃଶ୍ୟ ସେତେବେଳେ ଭୟଙ୍କର । କିନ୍ତୁ ସେ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଛଡ଼ା ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଅନ୍ୟ ପଦ୍ମ ନଥିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଅମରପାଳ ଆଡ଼େ ସବୁଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇଥାନ୍ତି । ଉଦ୍ରାଣ ଥରେ ସେ ପକ୍ଷୀରୁ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଜଳୁଥିବା ବିଶାଳ ଛାଉଣୀ ସବୁ ଆଖି ବୁଲି ଆସି ଆନନ୍ଦରେ ଅମରପାଳକୁ ଶୂନ୍ୟକୁ ଚୋକି ନିରୁଦ୍ଧରୁ ଲାଗିଲା ଓ କହିଲା, “ବାଃ ଅମରପାଳ, ବାଃ,

ତମେ ବର ଓ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀନ । ବୁଝ । ତମକୁ କି ପୁରସ୍କାର ଦେବ ?”

“ରକ୍ଷସ-ରକ୍ଷ ! ମୋତେ ତମେ ଯେପରି ହଜିରେ ଶୂନ୍ୟକୁ ଚୋକି ପାରୁଛୁ, ସେହିପରି ପୁରସ୍କାର ଦେବ କିଛି ନାହିଁ । ମୁଁ କିଛି ରକ୍ଷସ ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତେ ମୋତେ ମନ ଉପରେ ରଖ । ତମ ଆନନ୍ଦ ମୁଁ ଦୃଷ୍ଟିକି ଓ ସେହୁମାନଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତନ ।” ଅମରପାଳ କହିଲା ।

ରକ୍ଷସ ଅମରପାଳକୁ ତଳେ ଠିଆ କରାଇଦେଇ ପଚାରିଲା, “ସବୁ ପକ୍ଷୀ ମରିଛନ୍ତି ତ ? ତାହା ପକ୍ଷୀର ପ୍ରହରମାନଙ୍କ କଥା କ’ଣ ?”

“ରକ୍ଷସ-ରକ୍ଷ ! ସବୁ ପକ୍ଷୀ ମରିଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଯେତେଜଣ ପ୍ରହରୀ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ବି କେହି ଅବଶିଷ୍ଟ ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଜାଣିଥାଅ, କପିଳାସର ଦୁର୍ଗ ଭିତରୁ ସେ ପକ୍ଷର କେତେକ ପ୍ରହରୀ ରହିଛନ୍ତି ।” ଅମରପାଳ କହିଲା ।

“ଆରେ, ସେମାନଙ୍କୁ କିଏ ପରବାସ କରେ । ଆମେ ଦୁର୍ଗ ଜଳାଇଦେବା । ସେମାନେ ଶତମ୍ ଡେବେ ।” ରକ୍ଷସ ଉଦ୍ରାଣ ଉଦ୍ଘାଟରେ କହିଲା ।

“ରକ୍ଷସ-ରକ୍ଷ ! ଦୁର୍ଗ ଜଳାଇ ଦେଲେ ପ୍ରହରମାନେ ମରିବେ ସତ, କିନ୍ତୁ ସତେ ସତେ ରକ୍ଷକୁମାର କାନ୍ତମତେକ ଅବସ୍ଥା କ’ଣ ଡେବ ଯେକଥେ ଭବି ଦେଖେ ? ବେଢ଼ ଦୁର୍ଗ ଉପରେ ଅନ୍ଧାର ବାସେ ଭାବେ ରହିବେ ।

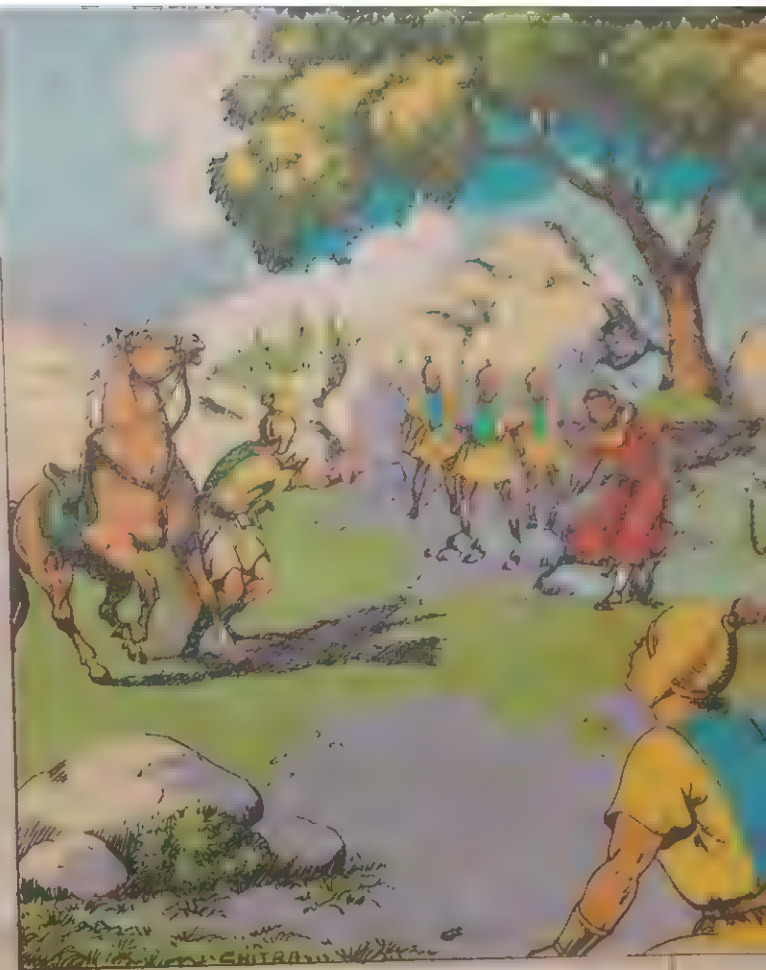
ସେକଥା ଘଟିବା ଘର ମୋ ଉପରେ
ହୁଏନି ।” ଚାନ୍ଦେନ କହିଲେ ।

“ଆରେ ଘର, ରାଜକୁମାରଙ୍କ କଥା ତ
ମୁଁ ବନ୍ଧୁକୁ ବୁଝିପାରୁଛି ! ଠିକ୍, ଠିକ୍,
ଦୁର୍ଗ ଦେହରେ ପୋଡ଼ାଜଳ କାମ କଲେ
ଚଳିବ ନାହିଁ ।” ରାକ୍ଷସ ଉତ୍ତର ଏତକ କହି
ତା’ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଡ଼େ ଡେଇଁ ଦୃଷ୍ଟିପାତ
କରି କହିଲା, “ସମସ୍ତେ ଶୁଣୁଛନ୍ତି ? କପିଳପୁର
ଦୁର୍ଗ ଦେହରେ ନିଆଁ ଲଗାଇବ ନାହିଁ ।”

“ରାକ୍ଷସ-ରାଜ ! ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ମନେ ରଖିବୁଁ !” ସମସ୍ତେ ଚିତ୍କାର କରି
କହିଲେ । ଏହାପରେ ଅମରପାଳ ନେତୃତ୍ୱରେ
ଦଶଜଣ ଘୋଡ଼ାସବାର୍ ତର ରୂପେ କପିଳପୁର
ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ । ଅନ୍ୟ କେତେକ
ସେଣେଇ କରିବାରେ ଲାଗିଗଲେ ।

ଧୀରେ ଧୀରେ ଦିବାଲୋକ କମି ଆସିଲା ।
ସୈନ୍ୟମାନେ ଶିଆସିଆ କରିସାରି ଗଛ
ଛାଇରେ ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ହଠାତ୍
ଜଣେ ଘୋଡ଼ାସବାର୍ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କୁ
କହିଲା, “ମହାରାଜ ! ଗୋଟାଏ ନୂଆ ସମସ୍ୟା
ଦେଖା ଦେଇଛି । ପରୁଣ ଷାଠିଏ ସରିକ
ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମଧାରୀ ଲୋକ ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ
ପାଲଙ୍କରେ ବସାଇ ବଣ ଭିତରଦେଇ କୁଆଡ଼େ
ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି ।”

ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଓ ଉତ୍ତରାଷ ଏ ସମ୍ବାଦରେ ତମକି
ଉଠିଲେ । ସେମାନେ କ’ଣ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ

ନିଧନ ଖବର ପାଇଯାଇଛନ୍ତି ? ଦୁର୍ଗ ଉପରେ
ଆକ୍ରମଣର ଆଶଙ୍କା କରି ସେମାନେ କ’ଣ
ପଲାଇ ଯାଉଛନ୍ତି ? ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ କ’ଣ
କୌଣସି ପାହାଡ଼ିଆ ଗୁମ୍ଫାରେ ଲୁଚାଇ ରଖିବା
ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ? ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଓ ଉତ୍ତରାଷ
ଏହାପରି ନାନା ସମ୍ଭାବନା କଥା ଘଟିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ବିଳମ୍ବ ନକରି ନିଜ ସୈନ୍ୟଦଳ
ଭିତରୁ ପରୁଣଜଣ ବଳବାନ ସୈନ୍ୟ ବାଛି
ଉତ୍ତରାଷର ଅନୁଚରମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ବ
କେତେଜଣଙ୍କୁ ଧରି ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବା
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚାଲିଲେ । ବାକି ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ
ସେ ଅମରପାଳର ନେତୃତ୍ୱରେ ଯାଇ
ଯଥାଶୀଘ୍ର କପିଳପୁର ଦୁର୍ଗ ଦଖଲ କରିବାକୁ

ଆଦେଶ ଦେଲେ । ସେହି ସମୟରେ ବଣ
ଭିତରକୁ ନିଆଯାଇଥିବା ସମ୍ଭାଷଣ ଆସିଥିବା
ଲୋକ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଟ ଦେଖାଇବାକୁ
ଲାଗିଲେ । ସେମାନେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ବେଗରେ
ଗିରୀକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନେ ତାର ପ୍ରଳାପ
ସମୟ ଭିତରେ ସଜକୁମାରଙ୍କୁ ଶୋଇଯିବା
ସ୍ଥାନକୁ ଦେଖି ପଡ଼ିଲେ । ଶୁଣିଲେ ବ୍ୟକ୍ତି
ପାଳିକି ବହନ କରି ଚାଲିଥିଲେ । ଅନ୍ୟମାନେ
ସବାସ ଆଗରେ ଓ ପଛରେ ଥିଲେ ।

ନାଗବର୍ମା ସେମାନଙ୍କ ନେତାକୁ ଏହି
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲା କି ଯଦି ଦୈବୀ ଶକ୍ତି
ପକ୍ଷ ଦ୍ଵାରା ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷୀଦଳ ଧ୍ଵଂସ ପ୍ରାପ୍ତ
ହୁଅନ୍ତି ଓ ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ ଦୁର୍ଗ ଆଡ଼କୁ ଆସିବା
ବିଷୟ ଜଣାପଡ଼ିଯାଏ, ତେବେ କାନ୍ଥମଞ୍ଚକୁ
ନେଇ ଭଲ ସ୍ଥାନକୁ ପଳାଇବାକୁ ହେବ ।
ନାଗବର୍ମା ଦ୍ଵାରା ନିୟୁକ୍ତ ମୃଗ୍ୟ ଦୁର୍ଗରକ୍ଷା ତା’
ଭର ଦ୍ଵାରା ପକ୍ଷୀ ଓ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷମାନଙ୍କ ନିଧନ
ସମ୍ଭାଷଣ ପାଇଁ ନାଗବର୍ମାର ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ

କରିବାକୁ ବାହାରିଥିଲା । ଅନ୍ୟମାନେ ବଣ
ଚାଡ଼ା ଦେଖିପାରି ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କ ନିକଟକୁ ବେଗେ
ପଠାଇ ଦେଇଥିଲେ ।

ସଜକୁମାରଙ୍କୁ ପଳାଇଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି
ଚର୍ମଧାରୀଙ୍କ ନେତା ଶୁଣିଲେ ସେହି
ଆସୁଥିବା ଚନ୍ଦ୍ର ଶକ୍ତି ଶୋଇଯିବାକୁ ଛିଡ଼ା
ରହିବକୁ ହୁକୁମ ଦେଲା । ଚନ୍ଦ୍ରକମଳେ
ତା’ ହୁକୁମରେ ସଜକୁମାର ଚାଲି ଯୋଇଲେ ।
ସେ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା, “ଶୁଣ
ସମସ୍ତେ । ପ୍ରାଣଥିବା ଯାଏ ତମେମାନେ
ଲବେ । ଯଦି ସମସ୍ତେ ମରୁଁ, ତଥାପି
ସଜକୁମାରଙ୍କୁ ଯେପରି ଅନ୍ତମକୋରମାନେ ନ
ପାଇବେ, ଆମର ଶେଷ ସୈନ୍ୟକୁ ସେ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହେବ । ଅର୍ଥାତ୍ ଶେଷ
ସୈନ୍ୟ ନିଜେ ମରିବା ପୂର୍ବରୁ ସଜକୁମାରଙ୍କୁ
ମାରି ପକାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାହିଁ ଆମ
ଶାଉନ୍ଦ ନାଗବର୍ମାଙ୍କ ଆଦେଶ ।”

(ଚମତ୍)

ରାକ୍ଷସର ବିସ୍ମୟ

ନିଶା ଗରଜୁଥାଏ । ତୁହାକୁ ତୁହା ଶୀତଳ
ପବନ ସାଜକୁ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ବର୍ଷା ମଧ୍ୟ
ପିଟୁଥାଏ । ବଜ୍ରଧ୍ବଜ ଓ ଶୂନଶୂନ୍ୟପଦଙ୍କ ରତି
ମଝିରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଶ୍ରୁସ୍ରାବନଙ୍କ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ ।
ଘନଘନ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ
ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିହମାର୍କ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ
ବୋଧ ନକରି ପୁନର୍ବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷଟି
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାବେତ୍ତଣ
କରି ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ । ତା'ପରେ
ତାକୁ କାନ୍ଥରେ ପକାଇ ସେ ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ
ପଥ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା
ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାକୁ କହିଲା,
“ରାଜା ! ତମକୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ କିଏ ନିୟୁକ୍ତ
କରିଛି, କିଏ ଏ ଦୁଃସାହସିକ କାମରେ
ହାତଦେବାକୁ ଉତ୍ସାହ ଦେଇଛି, ଜାଣେନା ।

ବେତାଳ କଥା

ତମ ଭିତରେ ଯେଉଁ ସାହସ ରହିଛି, ତାହା ଦୁଃସାହସ ନା ସହସାହସ, ସେ କଥା ଭବି ଦେଖିଛ କି? ଯେଉଁମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ନିଶ୍ଚିତ କୌଣସି ବିପଜ୍ଜନକ କାମରେ ହାତ ଦିଅନ୍ତି, ସେମାନେ ଦୁଃସାହସୀ । ଯେଉଁମାନେ କୌଣସି ମହତ୍ତ୍ୱ ବା ସତ୍ତ୍ୱ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ବିପଜ୍ଜନକ କାମ ହାତକୁ ନିଅନ୍ତି, ସେମାନେ ସହସାହସୀ । ତମେ କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପଡ଼ିବ, ସେକଥା ତମେ ନିଜେହିଁ ଭାବି ଦେଖ । ସେ ଦିଗରେ ତମକୁ ସୁଦୃଢ଼ ଯୋଗାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଘଟଣା କହୁଛି, ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଘର ଲାଭକ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଚୈତ୍ତ୍ୱ : ପ୍ରଣୀତ କଲର କଥା । ସେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱାସୀମାନେ ନିଜେରେ ସଜ୍ଜିତ କରୁଥିଲେ ବଜା ବରଫୁ । ତାଙ୍କ ରଜ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟ ଶାସନ ବୃଦ୍ଧ ହେଇଥାଏ । ଲୋକେ ସୁଖରେ ଥା’ନ୍ତି । ବଜା ତାଙ୍କ ଗୁପ୍ତଚରମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ନିୟମିତ ଭେର ପାଉଥାନ୍ତି, କି ରଜ୍ୟରେ ଅଶାନ୍ତି, ବୃଦ୍ଧମାନେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିପଦର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ସେ ନିଜେ ନିଶ୍ଚିତରେ ଓ ଶୁଭ ଆନନ୍ଦରେ ଥା’ନ୍ତି ।

ହଠାତ୍ ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଘଟଣା ଘଟିଲା । ଖଣ୍ଡ ରାଜଧାନୀରେ ଦେଖାଦେଲା ଗୋଟିଏ ରାକ୍ଷସ । ସେ ରାକ୍ଷସ ରାଜାଙ୍କ ଅଜ୍ଞାତକାରୀ ଦୁଇଗୁଣି ଉଚ୍ଚ । ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ସେ ଗୋଟିଏ ପୁର ଭର ଟଳିଲେ ଦେଲା । ତା’ ଅଛଦାସ୍ୟରେ ଲୋକଙ୍କ କାନ ବଧୁର ହୋଇଗଲା । ସେ ଆସି ପଡ଼ିଲେ ରାଜ-ପ୍ରାସାଦ ସାମ୍ନାରେ ।

ଯିଏ ଯୁଆଡ଼େ ପାରିଲେ ପ୍ରାଣ ବିକଳରେ ଧାଇଁ ପଳାଇଲେ । ରାଜା ପ୍ରଥମେ କଥା କ’ଣ କିଛି ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ । ଏହା ଶତ୍ରୁପକ୍ଷର ଆକ୍ରମଣ ହୋଇପାରେ ନା । କାରଣ ରଜ୍ୟର ପୁରଣା ଦିଗରେ ସେ ସବୁ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ସୀମାନ୍ତକୁ ତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟବ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଜଗି ରହିଥିଲେ । ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ ଆକ୍ରମଣ କଲେ ସେ ଅନେକ ଆଗରୁ ଖବର ପାଇବେ ।

ସେମାନେ ତା'ର ହାତ ଗୁଡ଼ିକ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ
ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଯାହା ଗୁଡ଼ିକ । ଯଦି ତେବେ
କ'ଣ? ସେ ଚରଚରରେ ନିଜ ପ୍ରାସାଦ
ସ୍ତମ୍ଭକୁ ଉଠିଗଲେ । ଉଠିଯାଇ ଯାହା
ଦେଖିଲେ, ସେଥିରେ ତାଙ୍କ ବିଷୁୟର ସୀମା
ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ପ୍ରକୃତ ରକ୍ଷଣ ତାଙ୍କ
ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଥାଏ ।

ରାଜା ନିଜ ମନୋରାଜ ଦମନ କରି ଭଦ୍ର
ଭାବରେ ପଚାରିଲେ, “ଆଗନ୍ତୁକ! ତମେ
କିଏ? ତମ ଆକାରର ବ୍ୟକ୍ତି ଆମ ଲୋକେ
କେବେ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ସେମାନେ
ଭାବ ହୋଇ ଦୌଡ଼ି ପଳାଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର
ଏଭଳି ଆଚରଣରେ ତମେ କିଛି ମନେ କରିବ
ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ କୁହ, ତମେ ଆସିଲ
କେଉଁଠୁ? ବିଶାଳ ଧର ଆସିବାର ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
କ'ଣ? ସେ ଯାହାହେଉ, ରାଜା ହସ୍ତାବରେ
ବିଦେଶୀକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବା ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।”

• ରକ୍ଷଣ ପ୍ରଥମେ ରାଜାଙ୍କର ଏଭଳି ସ୍ୱାଗତକ
କଥାବାଣୀରେ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।
ତା'ପରେ ସେ ପୁଣି ଅଳ୍ପଦୂର ଗଲା ।
ସେଥିରେ ରାଜପ୍ରାସାଦ ଭଳି ଶକ୍ତି ଲମ୍ବାରତ୍
ମଧ୍ୟ କର୍ମ ଉଠିଲା । ରକ୍ଷଣ କିଛି ସମୟ ପରେ
ହସ ସମ୍ବରଣ କରି କହିଲା, “ରାଜା! ମୁଁ ଏ
ରାଜ୍ୟର ନାମ ବା ହାଲ୍‌ଗୁଲ୍ ଜାଣି ଯେ
ଆସିଛି, ତାହା ନୁହେଁ । ମୁଁ ପାତାଳପୁରର
ବାସିନୀ । କୌଣସି କାରଣରୁ କିଛିଦିନ ପାଇଁ

ପୃଥିବୀକୁ ଆସିଛି । ଏଠାକୁ ଆସିବା ମାତ୍ରେ
ମଣିଷ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୌରାବ ଶାଲିପିବାକୁ ଲଜା
ହେଉଥିଲା । ଏସବୁ ଘରଦ୍ୱାର ତୁରନ୍ତ
କରିଦେବାକୁ ମନ ହେଉଛି । ତେବେ ତମେ
ମୋ ସହ ଭଦ୍ର ବ୍ୟବହାର କରିଛ । ତେଣୁ
ସେମିତି କିଛି ନକରି ମୁଁ ଯାଉଛି ତୁମ୍ଭର
ବଣ ଭିତରେ ରହିବି । ତେବେ ପ୍ରତିଦିନ
ଥରେ ସହର ଭିତରକୁ ଆସି ଯୋଡ଼ିଏ ଯୋଡ଼ିଏ
ବଳବାନ୍ ଯୁବକଙ୍କୁ ଧରି ଖାଇବି । ଏଥିରେ
ମୋତେ ଯଦି କେହି ବାଧା ଦେବ, ତେବେ
ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଦେବି ।”

“ରକ୍ଷଣ, ଶୁଣ, ଟିକିଏ ଥୟ ଧର । ତମ
ଖାଦ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ଆମ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ସୁଖାଦ୍ୟ ରହିନ କରିବାରେ ପଡ଼ି । ତମର ରାଜ୍ୟ କ'ଣ କୁହ । ଆମେ ଅନେକ ପରିମାଣରେ ଖାଦ୍ୟ ତମକୁ ଯୋଗାଇ ଦେବା ।” ରାଜା ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ କହିଲେ ।

“ନା, ନା, ମୋ ପାଇଁ କିଛି ସେଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ମୁଁ ଦୁଇ ଦୁଇଟା ମାତ୍ର ମଣିଷ ଖାଇ ଚଳିଯିବି ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ଏହା କହି ସାରି ରାଜା ଅନ୍ୟ କିଛି କହିବା ପୁରୁଷ ସେ ଦୁଇ ପାତ୍ର ଖାଇ ଆଗକୁ ଯାଇ ଯୋଡ଼ିଏ ଯୁବକଙ୍କୁ ଧରିନେଇ ପାଟିରେ ଫୋପାଇ ଦେଲା ଓ ଚାଲିଗଲା ।

ରାଜା ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ଆଦାତ ପାରିଲେ । ସେ ସତେ ସତେ ମନ୍ଦା ପରିପାତ୍ର ଦେଇ ଡାକିଲେ । ମନ୍ଦାମାନେ ପ୍ରଥମେ ନିଜ ନିଜ ଘରରେ ପରାମର୍ଶ କରି ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ଆମର ସୈନ୍ୟମାନେ ଏ ରାଜ୍ୟର କିଛି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ଏକା ଥରକେ ନିଜ ନିଜ ସୈନ୍ୟ ମାରିଦେଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ଆମର ପରାମର୍ଶ ହେଲା, ତାକୁ ଆମେ ବାଧା ଦେବା ନାହିଁ । ସେ ଦୈନିକ ମାତ୍ର ଯୋଡ଼ିଏ ଯୁବକ ଖାଇବ । ବରଂ ସେ ସେମିତି ଖାଉଥାଉ । ତାକୁ ରଖାଇଲେ ସେ ରାଜ୍ୟ ଛୁରିଖାରି କରିଦେବ ।”

“କିନ୍ତୁ ତା’ର ଏଭଳି ବ୍ୟବହାର ବରଦାସ୍ତ କରିବା ଆମ ପକ୍ଷରେ ଘୋର ଲଜ୍ଜାର କଥା ନୁହେଁ କି ?” ରାଜା କହିଲେ ।

ମନ୍ଦାମାନେ ନୀରବ ରହିଲେ । ଜଣେ ମନ୍ଦା କହିଲେ, “ଗୋଟାଏ କାମ କରାଯାଉ । ସେ ଆପଣଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛି । ଆଗାମୀ କାଲି ଆପଣ ତାକୁ କହିନ୍ତୁ କି ଆମ ପଡ଼ୋଶୀ ଶ୍ରଦ୍ଧାନଗର ରାଜ୍ୟର ଲୋକଙ୍କ ମାଂସ ଅଧିକ ସୁସ୍ବାଦୁ । ରାଜ୍ୟ ସେଠାକୁ ଯାଇ ସେ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାଉ ।”

ରାଜା କହିଲେ, “ମନ୍ଦା, ଆମେ ନିଜେ ଯେଉଁ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରାକୁ ଅସମ, ସେ ସମସ୍ୟାକୁ ପର ମୁଣ୍ଡକୁ ଠେଲି ଦେବା କେତେଦୂର ଉଚିତ ? ମୋ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ

ସେମିତି ମଣିଷ, ପଡ଼ୋଶୀ ଗଜ୍ୟାନ ଲୋକେ
 ବି ସେମିତି ମଣିଷ । ସେମାନେ ଆମଠି କିଛି
 ଅପରାଧ କରି ନାହାନ୍ତି ଯେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ
 ଗୁଣସର ଆହାର ବନାଇ ଦେବା ।”

ଗଜାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ମନ୍ଥୀମାନେ ଚୁପ୍
 ରହିଲେ । ଗଜା ଆଶା କରୁଥିଲେ ସେନାପତି
 ତାଙ୍କ ମନର ଅବସ୍ଥା ବୁଝିବେ ଓ କିଛି
 କହିବେ । କୌଣସି ବାହାର କ୍ଷେତ୍ର ଆସି
 ଗଜ୍ୟାରେ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କଲେ ତାକୁ ଦମନ
 କରିବା ସେନାପତିଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଗଜା ଆଶାୟୀ
 ଶବ୍ଦରେ ସେନାପତିଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

ହଠାତ୍ ସେନାପତି କହିଲେ, “ମହାରାଜ,
 ଆପଣ ଅବଶ୍ୟ ତାଙ୍କିକ ବିଷମଭାବଙ୍କ ଦ୍ଵାମ
 ଶୁଣିଥିବେ । ସେ ଭୂତ ପ୍ରେତ ପିଶାଚ

ଚାଡ଼ନରେ ଯେପରି ସିଦ୍ଧହସ୍ତ, ମାରିଣ ମନ
 ଦ୍ଵାରା ବନ୍ଦୁକ ଚକ୍ରାଳୀ ମଣିଷକୁ ଶତମ
 କରିବାରେ ବି ସେହିପରି ସିଦ୍ଧହସ୍ତ । ତା’କୁ
 ଗୁଣସ ନିଧନ କାମ ହିଆଯାଉ ।”

ଗଜା ଏଥିରେ ଆପତ୍ତି କଲେ ନାହିଁ । ବିଷମ
 ଭାବ ଡକାହୋଇ ଆସିଲେ । ସେ କହିଲେ,
 “ମୁଁ ତାଙ୍କ କରେ । ମୋ ଆଧିପତ୍ୟରେ ଯେତେ
 ଚନ୍ଦ୍ରକ୍ଷେ ଅଛି, ସେଥିରେ ମୁଁ ମଣିଷ ଓ ଜୀବ-
 ଜନ୍ତୁକୁ ମାରି ପକାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଗୁଣସଭାରେ
 ମୁଁ କେବେ ସେ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରି ନାହିଁ ।
 ଗୁଣସର ଆତ୍ମରକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ର ଯଦି ମୋ ଚନ୍ଦ୍ରକ୍ଷେ
 ଅଧିକ ହୋଇଥିବ, ତେବେ ମୁଁ ପଠାଇବା
 ମାରମୁକ ଶକ୍ତି ଫେରି ଆସି ମୋର ବିପଦ
 ଘଟାଇ ପାରେ । ତଥାପି ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।”

ତାଙ୍କିକ ଯଥାବଧି ଅନୁଷ୍ଠାନମାନ କରି
ରାତିରେ ଗୋଟିଏ କୋଠରୀ ଭିତରେ ବସି
ରହିଲେ । ସକାଳ ହେବା ବେଳକୁ
ଦେଖାଗଲା, ସେ ମରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍
ରାକ୍ଷସର ଆତ୍ମରକ୍ଷା ଶକ୍ତି ତାଙ୍କ ଚକ୍ଷୁଶକ୍ତିଠାରୁ
ଅଧିକ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଗଲା ।

ରାଜା ବଡ଼ ହତାଶ ହେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ
ତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ଧତି
ଅବଲମ୍ବନ କଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡରେ
ଦଣ୍ଡିତ ଦୁଇଜଣ କଏଦୀଙ୍କୁ ଆଣି, ସେମାନଙ୍କ
ଦେହଯାକ ମାଗ୍ନେଟିକ ବିଷ ବୋଲିଦେବା
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ମୃତ୍ୟୁ
ଲେଖାଏଁ ବିଷ ଧରାଇଦେଲେ ଓ ସାଧାରଣତଃ

ରାଜା ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନରେ, ଗୋଟିଏ
ସେମାନଙ୍କୁ ଚିତାଇଲା । ଶେଷ ଆସି
ସେମାନଙ୍କୁ ଉପାଦାନରେ ମରି ଚାଲିଗଲା
ଓ ସେମାନଙ୍କ ହାତମୁଠାରେ ଥିବା ବିଷ ସହ
ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଇଲା । କିନ୍ତୁ ଦେଖି ଗଲା, ତା’
ଦେହରେ ବିଷର କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହେଉ
ନାହିଁ । ସେ ନଦୀରୁ ଅଖିଳ ଅଖିଳ ପାଣି
ପିଇ ବଣ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ରାଜାଙ୍କ ମନରେ ବିସାଦ ଭରିଗଲା । ସେ
ଏ ବିସାଦ ବିଷୟରେ କାହା ସହ ଆଲୋଚନା
କଲେ ନାହିଁ । ନିଜେ ଶିଆପିଆ ପ୍ରାୟ ଗୁଡ଼ି
ଦେଲେ । ରାତିରେ ବି ଶୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।
ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ତଥା ସେନାପତି ଆଦୃଶ କେତେ
ପ୍ରକାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଧରି ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଲେ
ଓ ସେସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜାଙ୍କ
ମନକୁ କିଛି ପାଇଲା ନାହିଁ ।

ରାଜା ରାତିରେ ମନ୍ଦିରରେ ଯାଇ ଅତି କାତର
ଭାବରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ରାତିରେ ସେ
ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖିଲେ, ଦେବା ତାଙ୍କୁ କହୁଛନ୍ତି,
“ବାପା ! ରାକ୍ଷସ ପାତାଳପୁରୀରେ ତା’ ନିଜ
ଧର୍ମ ନେଇ ରହିଥାଏ । ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ଆସି ସେ
ଧର୍ମରୂପ ହୋଇ ଦୁଷ୍ଟଙ୍କର ଆଧାର ବନି
ଯାଇଛି । ଦୁଷ୍ଟଙ୍କକୁ କେବଳ ମହତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଓ
ଯଥାର୍ଥ ବାରତ୍ତା ଦ୍ୱାରା ଦମନ କରାଯାଇ ପାରେ ।”

ରାଜା ନିଦରୁ ଉଠିବା ମାତ୍ରେ ରାଜ୍ୟରେ
ମହତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଓ ବାରତ୍ତା ଏ ଉଭୟ ଗୁଣ

ମନେ କରୁଛି କିଏ ଆସୁଛି, ସେ କଥା ମନେ
 ରଖିଲେ । ପ୍ରଥମେ ଜଣେ ଶୁଣି କଥା
 ଜାଣି ମନକୁ ଆସିଲା । ସେ ମହତ୍ତ୍ୱ ନିଶ୍ଚୟ ।
 କିନ୍ତୁ ତଳେ ଗାର ଦି ହୋଇ ପାରିବେ ।
 କିନ୍ତୁ ଶବ୍ଦର ନେଇ ବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା,
 ସେ ମନେକରିଲେ । ବାକୀ ନିଜ ସେବାପତକ
 କଥା ଶୁଣିଲେ ଓ ଉତ୍ସାହ ଅନୁଭବ କରି
 ତାଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ବାହାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍
 ଅନ୍ୟ କିଛି ମନରେ ଭାବ ତାଙ୍କୁ ଆଉ
 ଡାକିଲେ ନାହିଁ ।

ହମେ ସେ ଭାଷଣ ବ୍ୟାପ ଅନୁଭବ କଲେ
 ଓ ଶୁଣିଲେ, “ମୁଁ ମୋ ପ୍ରଜାଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରି
 ପାରୁନାହିଁ । ଅତୀତ ବୟସ ରହି ଲଭ କ’ଣ ?
 ଶେଷ ସହ ଲଢ଼ିବି ଓ ପ୍ରାଣ ଦେବି ।”

ସେତେବେଳେ ସେ ଅସ୍ତ୍ର ଧରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ।
 ବୃକ୍ଷ ଆଶ୍ରୟ ମାତ୍ରେ ସେ କହିଲେ, “ବୃକ୍ଷ,
 କମକୁ ଅନୁରୋଧ, ତମେ ତମ ନିଜ ପାତାଳ
 ଲୋକକୁ ଚାଲିଯାଅ ।”

ଶେଷ ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ କଲ ଓ କହିଲା, “ମୁଁ
 ଛାର ମଣିଷ କଥାରେ କାମ କରିବି ?”

ରଜା କହିଲେ, “ତେବେ ମୁଁ ତମ ସହ
 ଲଢ଼ିବି !” ଏହା କହି ସେ ଅସୀ ଉନ୍ନେତ କରି
 ଶେଷ ଆତ୍ମ ଅବସର ଦେଲେ ଓ ତାକୁ ଆକାଶ
 କଲେ । ଶେଷ ଦେହରେ ସାମାନ୍ୟ ଶବ
 ଦେଲା । ସେ ହସ ସମ୍ବରଣ କରି ରଜାଙ୍କୁ ତା’
 ହାତରେ ତୋଳି ନେଇ କହିଲା, “ଅଶ୍ରୁକୀ !”

ରଜା ଦମ୍ଭ ଧରି ପୁଣି ଅସୀ ଉଠାଇଲେ ।
 କିନ୍ତୁ ଶେଷ କହିଲା, “ରଜା ! ଆଉ । ମୁଁ

ମୋ ପାତାଳ ଲୋକକୁ ଯାଉଛି ।” ସେ
ରାଜାକୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରାସାଦ ସ୍ଥଳରେ ଥୋଇ ଦେଇ
ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା । ଆଉ
କେବେ ତାକୁ କେହି ଦେଖିଲେ ନାହିଁ ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ଚୁପ୍ ରହି ଧମକ
ଦେଲାଭଳି କଣ୍ଠରେ ପରୁରିଲା, “ରାଜା !
ରାକ୍ଷସର ଏଭଳି ଆଚରଣର ଅର୍ଥ କ’ଣ ?
ରାଜା କେଉଁ ବାର ଯେ ସେ ଡରିଗଲା ? ରାଜାକୁ
ତ ସେ ଅକ୍ଳେଶରେ ମାରି ପାରିଥାନ୍ତା ! ରାଜା
ସେନାପତି ଭଳି ଯୋଦ୍ଧାକୁ ବା କାହିଁକି ନ
ପଠାଇଲେ ? ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର
ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ
ଯଦି ନୀରବ ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶୀର
ହେବ ସୁନ୍ଦରୀତ ।”

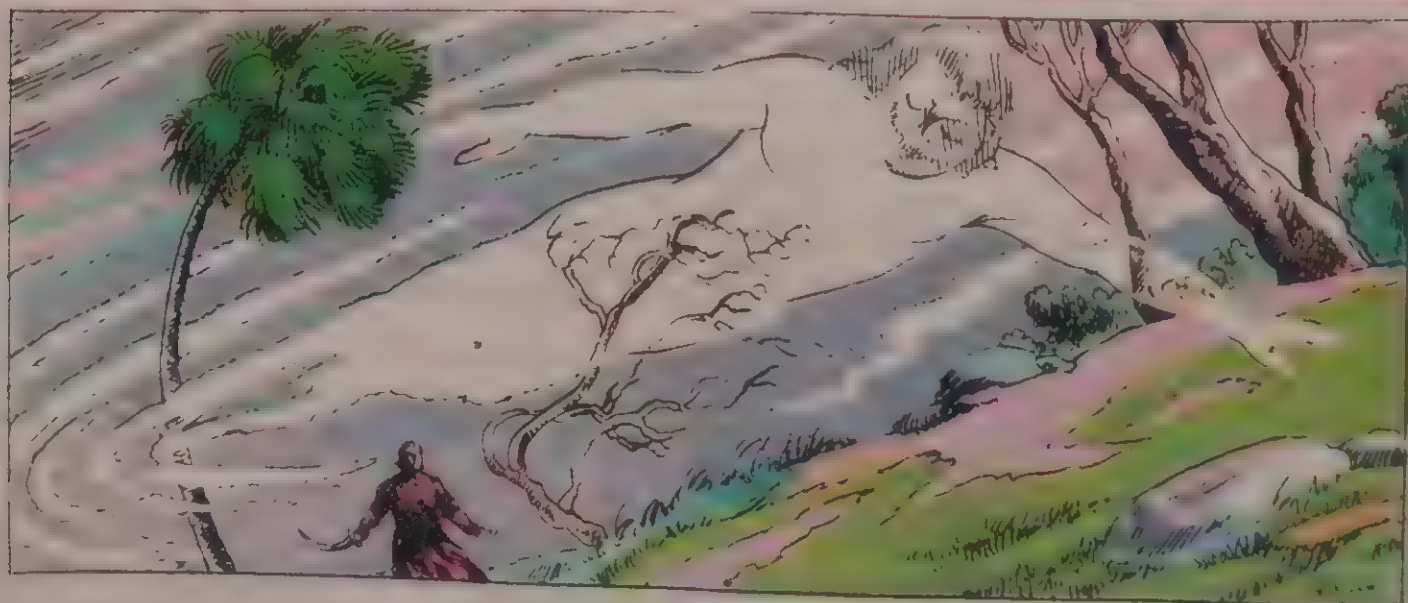
ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା
ବିହମାଳି କହିଲେ, “ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେବା ଯେଉଁ
ବାରକୁ କଥା କହୁଥିଲେ, ତାହା ମାନସିକ
ବାରକୁ, ଖାଲି ଦେହର ବଳ ନୁହେଁ । କାରଣ

ଦେହର ବଳ ଦୃଢ଼ ହେଲେ ବିହମ ମତ
ପାରିନ୍ତା ନାହିଁ । ସେନାପତିଙ୍କର ଯଦି ମଥାଏ
ବାରକୁ ଆ’ନ୍ତା, ସେ ମୂଳରୁହିଁ ବିହମ ସହ
ପୁଝିବା ସକାଶେ ବାହାରିଥାନ୍ତେ । ସେହି କଥା
ମନେ ପଡ଼ିବାରୁ ରାଜା ଆଉ ସେନାପତିଙ୍କୁ
ଡାକିଲେ ନାହିଁ ।

“ରାଜା ବାରଭଦ୍ର ନିଜେହିଁ ଥିଲେ ମହତ୍ତ୍ୱ
ଓ ଯଥାର୍ଥ ବାର । ମହତ୍ତ୍ୱ ବୋଲି ସେ ରାକ୍ଷସକୁ
ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟକୁ ପଠାଇଦେବା ପ୍ରସ୍ତାବ ଗ୍ରହଣ
କଲେ ନାହିଁ । ବାର ବୋଲି ନିର୍ଭୟରେ ରାକ୍ଷସ
ସହ ଲଢ଼ିବାକୁ ଶାଲେ । ରାକ୍ଷସ ତାଙ୍କ
ଚେତନାର ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଯଥାର୍ଥ ବାରକୁ ଆଗରେ
ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁ ଚାଲିଗଲା ।”

ରାଜାଙ୍କ ମୌନ ଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ବେ
ସହ ଶବ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧରୁ
ଖସିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ସେ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ
ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।

(କଲ୍ପିତ)

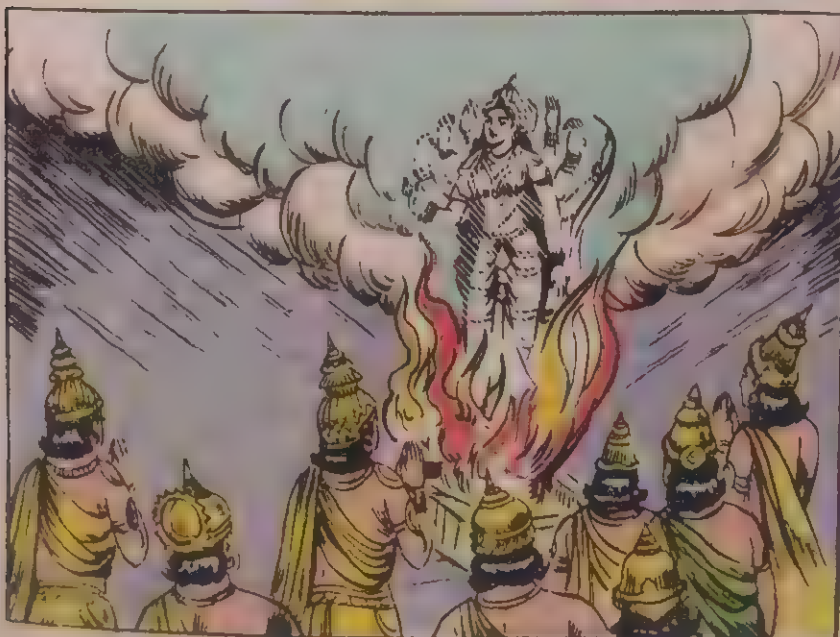

ଭରତର ମନ୍ଦର

ଚାମୁଣ୍ଡେଶ୍ୱରୀ

ବହୁଯୁଗ ତଳେ ଥରେ ଗୋଟାଏ
ଗ୍ରାମ୍ୟ ଅସୁର ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଓ ସ୍ୱର୍ଗ ଉପରେ
ନିଜ ଆଧିପତ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର କରୁଥାଏ ।
ସେ ଅସୁର ରଜା କଲେ ମହତ୍ତ୍ୱ ରୂପ
ପାଇଁ କରୁଥାଏ । ସୁରାଶରେ ସେ
ମହତ୍ତ୍ୱାସୁର ନାମରେ ଖ୍ୟାତ ।

ଦେବଗଣ ତା' ସହ ବାରମ୍ବାର ଯୁଦ୍ଧ
କଲେ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ସେ
ଅସୁର ସେମାନଙ୍କୁ ହରାଇଦେଲା । ତା'
ଅତ୍ୟାଚାରରେ ଭୁଫୁଷ୍ଟ କମ୍ପମାନ
ହେଲା । ଯେତେକ ଦିନ ଯାଉଥାଏ,
ତା' ଗର୍ବ ଓ ଭିକ୍ଷା ସେହି
ମାତ୍ରାରେ ବଢ଼ି ଚାଲୁଥାଏ ।

ଦେବଗଣ ଯାଇ ବସୁଙ୍କ ପାଖରେ
ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ ନିବେଦନ କଲେ ।
ବସୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ଯଜ୍ଞକୁସ୍ଥାନ
କରିବାରୁ ଓ ସେ ଯଜ୍ଞ ଗୁରୁପଟେ ବସି
ଧ୍ୟାନ କରିବାରୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ।
ସେ ଯଜ୍ଞର ଶିଖା ଭିତରୁ ଉଦ୍‌ଭୂତ
ହେଲେ ଆଦ୍ୟା ଶକ୍ତିଙ୍କର ଏକ
ରୂପ— ଦୁର୍ଗା ।

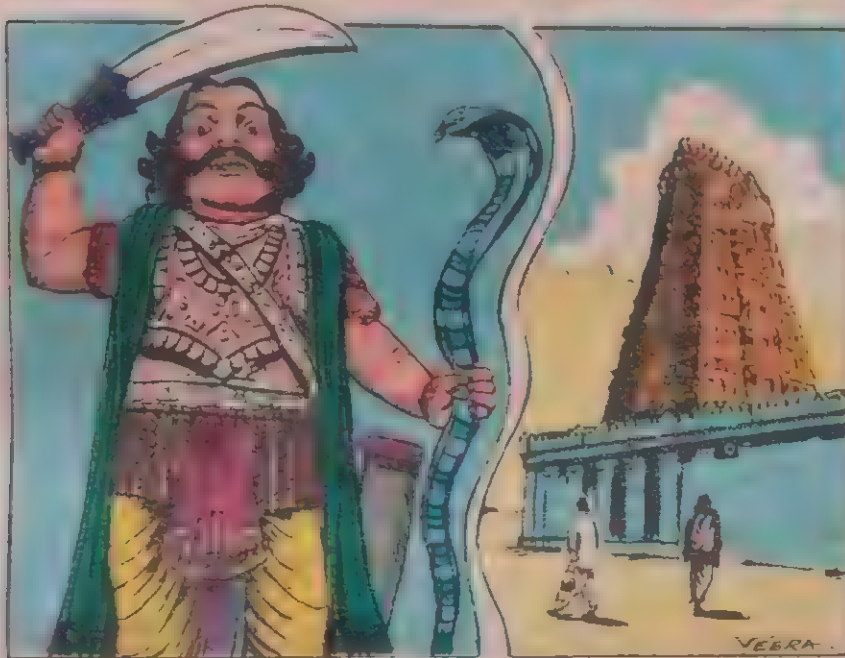
ଦେବୀ ଦୁର୍ଗା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜଣେ ଦେବୀ ନାମେ
ଶିବ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଶିଶୁର;
ଉଦ୍ଧୃତ, ଦେଲେ ବଳ; ଅନ୍ୟ
ଦେବମାନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଓ
ବହୁତ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଏକ ବଳବାନ
ସ୍ତ୍ରୀ ଆନ୍ଦୋଳନ କରି ସେ ଜଣେ
ମହତ ଅବସ୍ଥିତିରେ ଥିଲେ ।

ସେ ଅସୁବ ସୁନ୍ଦରୀ ନାରୀଙ୍କ ଆଗମନ
କଥା ଶୁଣିଲା ମହଶାସୁର । ଦୂରରୁ ସେ
ତାଙ୍କୁ ଅବଲୋକନ କରି ମୁଗ୍ଧ
ହେଲା । ସେ ନିଜର ବିଶ୍ୱସ୍ତ
ଦୁର୍ଗମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦେବାଙ୍କ ପାଖକୁ
ତାଙ୍କୁ ବିକାଶ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ
ପଠାଇଲା । ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇ
ସେମାନେ ଶୁଣିଲେ ଦେବାଙ୍କ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୀତି ।

ମହଶାସୁର ଗୁଣିପାଇ ତାଙ୍କୁ ଧରି
ଆଣିବାରୁ କେତେକ ଦକ୍ଷ ବକ୍ଷସବୁ
ପଠାଇଲା । ସେମାନେ ମଲେ । ସେ
କରକ୍ତ ହୋଇ ନିଜେ ପାଇ
ଦେବାଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କଲା ।
କିନ୍ତୁ ଦେବାଙ୍କ ଶିଶୁର ତା' ଦକ୍ଷ
ଭେଦ କଲା । ଦେବାଙ୍କ ପାଦ ତଳେ
ଗଣା ପଡ଼ି ସେ ପ୍ରାଣ ହରାଇ ଦେଲା ।

ମହାବଳ ଦେବତାଙ୍କର ପୂଜା କଲେ
 ଶାନ୍ତି ମିଳେ । କେବଳ ଯେ
 ତେ ଦେବତାଙ୍କ ନେଲେ । ସେ ସ୍ଥାନଟିର
 ସମସ୍ତ ଜାଣିଥାନ୍ତି ଲକ୍ଷମାନେ । ସେ
 ସ୍ଥାନକୁ ଏକ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନ ବୋଲି
 ସେମାନେ ଚିହ୍ନିତ କଲେ । ପୁରୁଷ
 ପୁରୁଷ ଧରି ତାହା ପୁଣ୍ୟ ସ୍ଥାନ ରୂପେ
 ପୂଜା ପାଇ ଆସୁଛି ।

କର୍ଣ୍ଣାଟକାର ମହାଶ୍ୱର ସହର
 ଉପକଣ୍ଠରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏହା ଗୁମୁଣ୍ଡି
 ପବିତ୍ର ନାମରେ ବିଖ୍ୟାତ । ଦେବୀ
 ଦୁର୍ଗା ଗୁମୁଣ୍ଡେଶ୍ୱରୀ ନାମରେ ସେଠାରେ
 ପୂଜା ପାଆନ୍ତି । ମହାଶ୍ୱର ନଗରର
 ନାମ ମହାଶ୍ୱରର ନାମରୁ ଆସିଛି ।

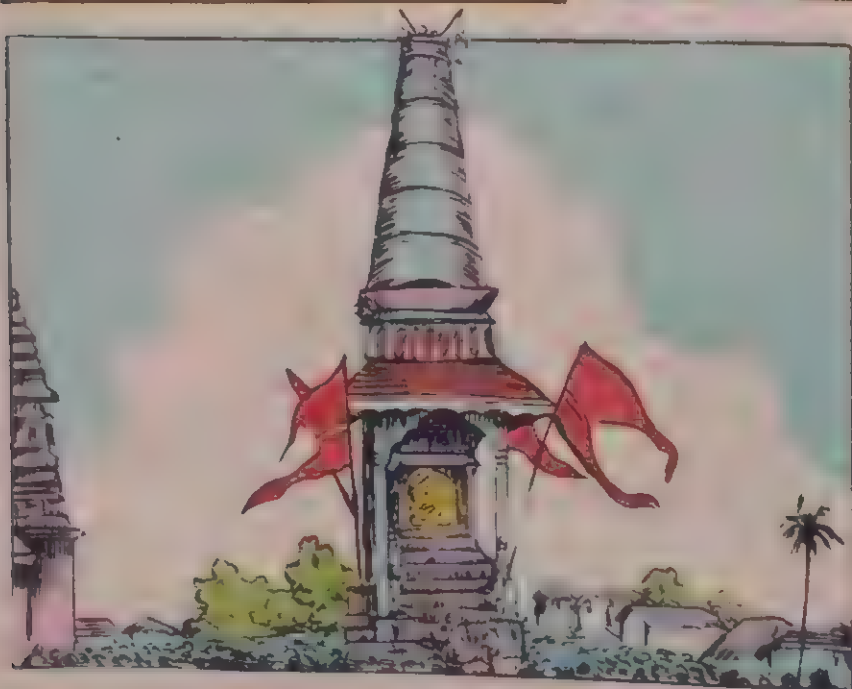
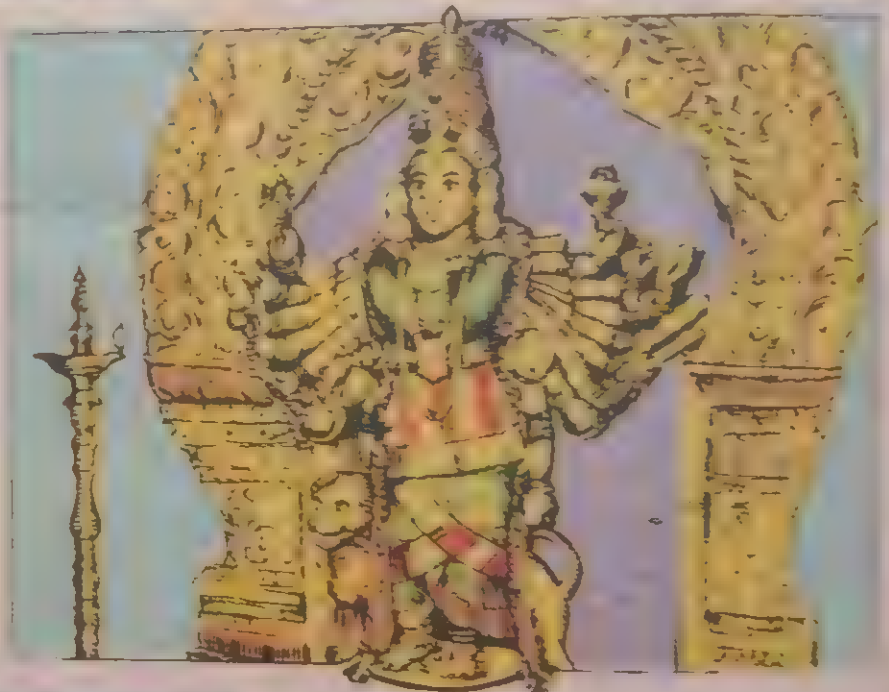
୩୪୯ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ ଅବସ୍ଥିତ
 ଗୁମୁଣ୍ଡେଶ୍ୱରୀ ମନ୍ଦିରକୁ ଏକ ସହସ୍ର
 ପାହାଚ ଅବକ୍ରମ କରି ପହଞ୍ଚି ହୁଏ ।
 ଅବଶ୍ୟ ଆଜିକାଲି ଗାଡ଼ି ଯିବା ଭଳି
 ରଥା ବ ରହୁଛି । ମନ୍ଦିର ଉପରେ
 ହେବା ଅନ୍ୟ ମନ୍ଦିରରେ ଅଛନ୍ତି
 ମହାକାଳେଶ୍ୱର ନାମରେ ଶିବ ।

ଦେବତାଙ୍କ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା ପାଇଁ ଲାଗିଥିବା ଗୋଟିଏ
ଏକ ଦେବତାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋଟିଏକାକି
ମୂର୍ତ୍ତି । ଏହି ଏହି ଦେବତାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି
ସେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋଟିଏକାକି । ଏହି
ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋଟିଏକାକି ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋଟିଏକାକି
ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ଦେବତାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋଟିଏକାକି
ଏହି ଏହି ଦେବତାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋଟିଏକାକି ।

ଦେବତାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ଅଗ୍ରରୁ ପୂଜାର ।
ତାଙ୍କ ବାହନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସିଂହ ଜୀବନ୍ତ
ଦେଖାଯାଏ । ପଦ୍ମୋତ୍ପଳ ସେ ମନ୍ଦିର
ପାଖରୁ ଚାହିଁଲେ ଦୃଶ୍ୟ ଅତି
ମନୋହର ଦେଖାଯାଏ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ମନ୍ଦିରର ପରିବେଶ ଅପେକ୍ଷାକୃତ
ନିର୍ଜନ ରହିଛି ।

ଯେତେବେଳେ ପବନ ଶିଖରକୁ ଚାଲି
ଦୁର୍ଗମ ଶିଖର, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ
ଉକ୍ରମାନେ ସେଠାକୁ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ
ପାଉଥିଲେ । ନବରସୀ ଉତ୍ସବ
ଉତ୍ସବରେ ସେଠାରେ ବହୁଳ
ଜନସମାଗମ ହୋଇଥାଏ । ପବନ
ଶିଖର ସେବନ ଅତି ସୁନ୍ଦର
ଦେଖାଯାଏ ।

ପଞ୍ଚବ୍ୟାଘ୍ରଶୂର

ଶହ ଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବର କଥା । ଚ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍ ନାମରେ ଜଣେ ଶରବ ଯୁବକ ଥାଏ । ତା' ମା' ବ୍ୟଞ୍ଜତ ପୃଥିବୀରେ ତା'ର ଆଉ କେହି ନଥା'ନ୍ତି । ପୁଅ କାଠ କାଟି ବିକେ, ମା' ପୁଅ ଦୁହେଁ କୌଣସି ମତେ ଚଳିଯା'ନ୍ତି ।

ଥରେ ଶୀତ ଋତୁରେ ଚ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍ ଜଙ୍ଗଲରେ କାଠ କାଟୁଥିବା ବେଳେ ହୁରୁ ହୁରୁ ଭୟଙ୍କର ଚିତ୍କାର ଶୁଭଲ । ଗୁରୁପଟେ ବାଉଁଶ ଗଛର ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ଥିବାରୁ ସେ କିଛି ଦେଖିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ କୁରୁଡ଼ୀଟି କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଚିତ୍କାର ଆସୁଥିବା ଦିଗରେ ଚାଲିଲା । ସେହି ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ପୁରୁ କଟା ହୋଇଥିବା ବାଉଁଶର ମୂଳ ସବୁ ଖଣ୍ଡାପରି ରହିଥାଏ । ସେଥିରେ ଥରେ ପାଦ କଟିଲେ ଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସାବଧାନତାର ସହିତ ଆଗଉଥାଏ । ଶେଷରେ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ବାଘୁଣୀର

ପାଦ ଭିତରେ କଟା ବାଉଁଶ ପଶିଯାଇଥିବାରୁ ସେ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଚିତ୍କାର କରୁଛି । ଆଉ ବାଘୁଣୀ ହଲଲେ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ ।

ପ୍ରଥମେ ବାଘୁଣୀକୁ ଦେଖି ସେ ଡରିଗଲା । କିନ୍ତୁ ପରେ ତା'ର ଦୟନୀୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସେ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଘରକୁ ଯାଇ ତା' ମା'କୁ କହିଲା, “ମା”, ବାଘୁଣୀଟିଏ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି । ତମେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ତ, ମୁଁ ଯାଇ ତାକୁ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିବି ।”

ସବୁକଥା ଶୁଣି ତା'ର ମା' କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ଟିକିଏ ରହ, ମୁଁ ବାଘୁଣୀ ପାଇଁ ଔଷଧ ଓ କନାପଟି ନେଇ ଯାଉଛି ।”

କିଛି ସମୟ ପରେ ଦୁହେଁ ବାଘୁଣୀ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଚ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍‌ର ମା' ଧିରେ ଧିରେ ତା'ର ଦେହ ଆଉଁସି ଦେଲେ ଓ ଚ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍ ତା'ର ପାଦ ଆସ୍ତେ

ଆମେ ଏହି କବିଙ୍କ କବିତାକୁ ଯେତେବେଳେ
ସବୁ ଧରି ସବାସ ସହିତ ଶୁଣୁଥାନ୍ତି ।
ସେମାନେ ପୁରୋକ୍ତ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟ ଦେଇ
ଯାଉଥା'ନ୍ତି । ହଠାତ୍ ପାଞ୍ଚଟି ବାଘ ଆସି
ସାମ୍ନା ବନ୍ଦ କରି ଛୁଡ଼ା ହେଲେ । ସବାସ
ବାହକ ତଥା ଅନ୍ୟମାନେ ସବୁ ଭିତ୍ତି
ସେଠାରେ ଛୁଡ଼ି ଦେଇ ପ୍ରାଣ ଭୟରେ
ପଳାଇଲେ । ସୁଦ୍ଧା କିଛି ବୁଝି ନପାରି ସବାସର
ଦ୍ଵାର ଖୋଲି ଆସି ଦେଖେ ତ ପାଞ୍ଚଟି ବାଘ
ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ସେଠାରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି
ନାହାନ୍ତି ।

ସେ କ'ଣ କରିବ କିଛି ବୁଝିପାରୁନା ନାହିଁ ।
ବୋଧହୁଏ ଦୂରରୁ ଲୁଚିଆଟିଏ ଦେଖି ସେଇ
ଆଡ଼କୁ ଗଲେ । ବାଘମାନଙ୍କର ପାଦଦେଇ ଶୁଣି
ଟ୍ୟାଙ୍ଗିନ୍ ଓ ତା' ମା' ଘର କବାଟ ଫିଟାଇ
ଦେଖନ୍ତି ତ ସ୍ଵର୍ଗର ପରା ଭଲ ଏକ ସୁନ୍ଦର
କନ୍ୟା ଅଳଙ୍କାର ଲଗାଇ ଓ ସୁନ୍ଦର ପୋଷାକ
ଫିଟାଇ ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଆଉ
ତା' ପଛରେ ପାଞ୍ଚଟି ବାଘ ।

ବାଘମାନଙ୍କ ଶବ୍ଦ ଓ ଶ୍ରବଣ ମନେହେଲା
ଯେପରି ସବୁ କିଛି ସେମାନଙ୍କର କୃତଜ୍ଞ ।
ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଘଟଣା କହିଲା ପରେ ଟ୍ୟାଙ୍ଗି-
ନିନ୍ ମା' ଆଦରରେ ତାକୁ ଘରକୁ ନେଲା
ଓ କିଛିଦିନ ପରେ ତା'ର ଟ୍ୟାଙ୍ଗିନିନ୍
ସହିତ ବିବାହ ହେଲା । ସୁଦ୍ଧା ଶାଶୁ ଓ
ସ୍ଵାମୀଙ୍କର ସ୍ନେହ ଆଦର ପାଇ ଶାଶୁ

କରି ବହୁ ଯତ୍ନ ସହିତ ଧରି ସେଥିରୁ କଣ୍ଠା
କାଢ଼ି ଦେଲା । ପରେ ସେଥିରେ ଔଷଧ
ଲଗାଇ ପଟି ବାନ୍ଧିଦେଲେ । ସବୁ କାମ
ଶେଷ ହେବା ପରେ ବିଦାୟ ନେବା ବେଳକୁ
ହଠାତ୍ ଟ୍ୟାଙ୍ଗିନିନ୍ ମା' କହିଲେ, “ଆମେ
ଯାଉଛୁ, ଆମେ ଗର୍ବକ ଲୋକ । ଯଦି ତମେ
କେଉଁଠୁ ମୋ ପାଇଁ ଭଲ ବୋହୂଟିଏ ଆଣି
ଦେବ ତ ତମର ବହୁତ ପୁଣ୍ୟ ହେବ ।”

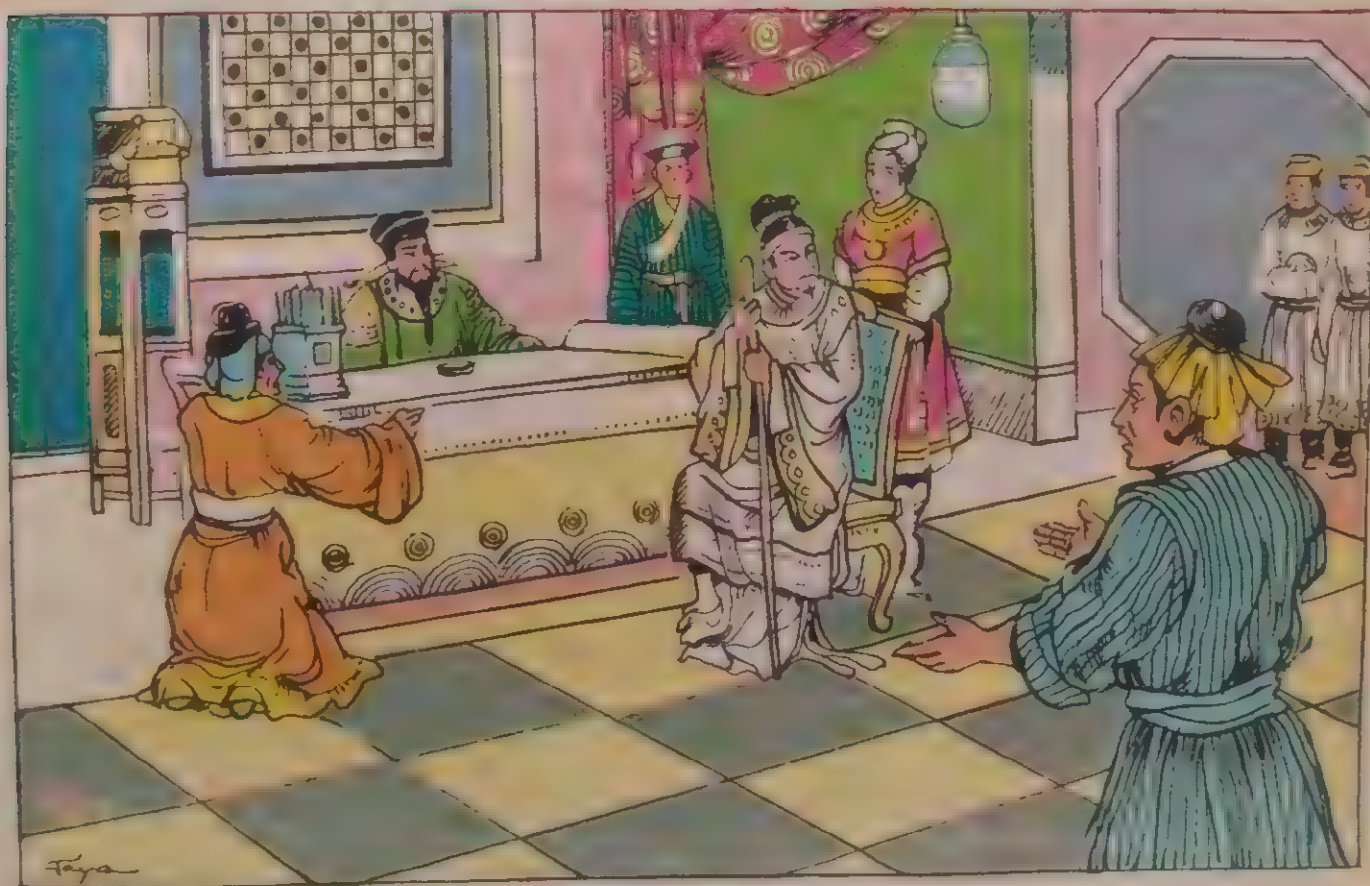
ଥରେ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟର ଜଣେ ଧନୀଙ୍କୁ
ନିଜର ସୁନ୍ଦରା ଦିଅ ସୁଦ୍ଧାକୁ ତା'ର ଶ୍ଵେତ
ଘରକୁ ପଠାଉଥିଲା । ଦିଅ ସବାସରେ
ବସିଥାଏ । ସବାସ ବାହକମାନଙ୍କ ଛୁଡ଼ା
ଅନ୍ୟ ଅନେକ ଦେହରଣୀ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ

ଥାଏ । ବିଶେଷତଃ ବାଘମାନଙ୍କଠାରୁ ନିଜର
ପାଇଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସେ ଗୁରୁ
କୃତଜ୍ଞ ଥାଏ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ସୁପୁର ଧନୀ ପିତା
ସବୁ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ । ସେ ଥିଲେ
ସମାଜରେ ଜଣେ ପ୍ରତ୍ୟୁତ ଓ ଧନବାନ୍
ବ୍ୟକ୍ତି । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟା
ଜଣେ ଗର୍ବ କାଠୁରୀର ପତ୍ନୀ ହେବ ଏହା
ସେ କୌଣସି ମତେ ସହ୍ୟ କରିପାରିଲେ
ନାହିଁ । ସେ ରାଗିଯାଇ ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ
ଏକ ମିଥ୍ୟା ଅଭିଯୋଗ ଆଣି କହିଲେ ଯେ
କାଠୁରୀ ଓ ତା' ମା' ତାଙ୍କ ହିଅକୁ
ଅପହରଣ କରି ନେଇଛନ୍ତି । ରଜାଙ୍କ ତରଫରୁ
ବିଚାରପତି ଡାକ୍ତରୀନ୍ ଓ ତା' ମା'କୁ

ନିକାଲିଲେ ଓ ସୁପୁର ପିତାଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ
ବିଷୟ କହିଲେ ।

ଡାକ୍ତରୀନ୍ କହିଲା ଯେ ହଠାତ୍ ଦିନେ
ପାଞ୍ଚଟି ବାଘ ସୁପୁରକୁ ଆସି ତାଙ୍କ ଘରେ
ଛାଡ଼ିଗଲେ । ତାକୁ ନେବାକୁ କେହି ନ
ଆସିବାରୁ କିଛିଦିନ ପରେ ସେ ତାକୁ ବିବାହ
କଲା । ବାଘ କନ୍ୟା ଆଣିବା କଥା ଯେ କେତେ
ଅବାନ୍ତର ଓ ଅବାସ୍ତବ ସେ କଥା ଡାକ୍ତରୀନ୍
ଜାଣି ନଥିଲା । ସେ ବିଚାର ସରଳରେ
ସତକଥା କହିଛି । ତା' କଥା ଶୁଣି ସାରା
ବିଚାରକଙ୍କର ଲୋକେ ହସି ହସି ଗଡ଼ିଲେ ।
ପରେ ବିଚାରପତି ତାଙ୍କର କର୍ମଶୂଳକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେଲେ, “ତୋକା ଆମକୁ ବୋକା ବନାଇବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି, କ'ଣ ନା ବାଘ ସବୁ କନ୍ୟା

ଆଣି ଦେଲେ । ନେଇଯାଅ ତାକୁ ବେଦମ
ପିଟ ସେ ସତକଥା କହୁଦେବ ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ଟ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍‌ର ମା’
ବିଚାରପତିଙ୍କ ପାଦ ଧରି କାକୁଡ଼ିମିନତ କରି
କହିଲା, “ମହାଶୟ, ମୋ ପୁଅ ଯାହା କହୁଛି
ତାହା ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ସତ୍ୟ । ଆପଣ
ଶୁଣିଲେ ମୁଁ ବାଘମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀ କରି ନେଇ
ଆସିବି ।”

ସେକଥା ଶୁଣି ସେମାନେ ଆଦୁର ଦୃଷ୍ଟିରେ,
ତେବେ ବିଚାରପତି କହିଲେ, “ଠିକ୍ ଅଛି,
ମୁଁ ଏବେ ଦଣ୍ଡ ଦେଉ ନାହିଁ । ତୁମ ସାକ୍ଷୀ
ନେଇ ଆସ ।”

ଟ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍‌ର ମା’ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ଅଳ୍ପ
ସମୟ ଭିତରେ ଫେରି ଆସିଲା । ସାଙ୍ଗରେ
ପାଞ୍ଚଟି ବାଘ । ବାଘଙ୍କ ଶକ୍ତିନରେ ସମସ୍ତେ
ଭୟରେ ସେଠାରୁ ପଳାଇଲେ । ବିଚାରପତି
ପ୍ରାଣ ଭୟରେ ଚଉକି ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ି
ଟ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍‌ର ସପକ୍ଷରେ ରହି ଦେଲେ ।

ଟ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍ ଓ ତା’ ମା’ ଶୁଣିରେ ଘରକୁ
ଲେଉଟି ଆସିଲେ ।

ସେହିବର୍ଷ ଶ୍ରୀମୁଖକୁରେ ହଜାର ହଜାର
ଜଙ୍ଗଲିଲେକ ହଠାତ୍ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କଲେ ।
ସେମାନଙ୍କ ସହ ଥିଲେ ଶୀକାରୀ କୁକୁର, ଭଲ
ଓ ମାଙ୍କଡ଼ । ରାଜ୍ୟର ସୈନ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କ
ସହଚ ଯୁଦ୍ଧ କରି ହାରି ଯାଉଥା’ନ୍ତି । ସେତକି-
ବେଳେ ରାଜାକୁ ଟ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍ କଥା କିଏ କହିଲା ।
ରାଜା ତାକୁ ଡାକି ଅନୁନୟ କରି କହିଲେ
ଯଦି ସେ ତାକୁ ଏ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିପାରେ ।
ଟ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍ ତା’ର ବାଘବାହନୀ ଧରି ଯୁଦ୍ଧ
କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଗଲା ଓ ପ୍ରଥମଦିନହିଁ ଯୁଦ୍ଧ ଜୟ
କରି ଫେରି ଆସିଲା । ରାଜାଙ୍କର ଗୌରବ
ରକ୍ଷା ହେଲା । ସେ ବିଧି ସହକାରେ ତାକୁ
ସେନାପତି ପଦରେ ବରଣ କଲେ ଓ
ତାକୁ “ପଞ୍ଚବ୍ୟାଘ୍ରଶୂର” ଉପାଧି ଦେଲେ ।
ଟ୍ୟାଙ୍ଗ୍‌ସିନ୍ ରାଜପରିବାର ପରି ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ
ମା’ଙ୍କ ସହଚ ଆନନ୍ଦରେ କାଳ କାଟିଲା ।

ଉତ୍ତର ରାମାୟଣ

କୁବେର ନିଜର ଦୁଇ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଶ୍ରବଣ ପାଶକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ, ତୁ ମୋ କଥା ଶୁଣିଲୁ ନାହିଁ । ଅଜ୍ଞାନର ବଶୀଭୂତ ହୋଇ ତୁ ଯେଉଁ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକଳପ କରୁଛୁ ତା’ର ଭୟଙ୍କର ପରିଣାମ ଚୋଟେହିଁ ଘୋଟିବାକୁ ପଡିବ । ଏପରି ସବୁ ବିବେକ ବୁଦ୍ଧିହୀନ କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁ କରୁଛୁ ଯେ ତୋ ସହିତ କଥା କହିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଇଚ୍ଛା ହେଉନାହିଁ ।”

ତା’ପରେ ଶ୍ରବଣ ମଧ୍ୟ ଗୁଣିଗଲା । ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଚସା ହେଉ ହେଉ ତାହା ଭୟଙ୍କର ରୂପ ନେଇ ଦୃଢ଼ଯୁଦ୍ଧରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଯୁଦ୍ଧ ବହୁତ ସମୟ ଚାଲିଲା । ଶେଷକୁ କୁବେର ହାରିଗଲେ । ଶ୍ରବଣ ତାଙ୍କ ପୁଷ୍ପକବିମାନଟି ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ।

ଏତେ ସୁନ୍ଦର ବିମାନଟିଏ ପାଇ ସେ ସେଥିରେ ବସି ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ଅନେକ ବନ, ଜଙ୍ଗଲ, ଜଳପଥ, ନଦୀନଦୀ, ସବୁ ଦେଖି ଦେଖି ଚାଲିଥାଏ । ଏମିତି ଯାଉଁ ଯାଉଁ ସେ ଶରବଣ-ପବନ ପାଶରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେହି ପବନର ଅସୁବ ଶୋଭାରେ ସେ ମୁଗ୍ଧ ହେଲା । ଏଣେ କିନ୍ତୁ ପୁଷ୍ପକବିମାନର ଗତି ମଧ୍ୟ ଆପେ ଆପେ ବଦଳି ଯାଇଗଲା ଓ ତାହା ଶୂନ୍ୟରେ ପ୍ରିର ହୋଇ ରହିଲା । ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଭାବିଲା, “ଏହି ବିମାନ ତ କୌଣସି ଯନ୍ତ୍ରଶକ୍ତିରେ ଚାଲୁନାହିଁ, ଏହା ଇଚ୍ଛା ଶକ୍ତିରେ ଚାଲୁଛି । ତଥାପି ଏହି ପବନ ନିକଟରେ କାହିଁକି ବା ଏହା ଗତିରହିତ ହେଲା ?” ସେ ନିଜେ କୌଣସି କାରଣ ଖୋଜି ପାଇଲା ନାହିଁ,

ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପଚାରିଲା । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ କିଛି କହି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ତା'ପରେ ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ସେଠାରେ ଆବିର୍ଭାବ ହେଲେ ଶିବଙ୍କ ଅନୁଚର ମହାବଳୀ ନନ୍ଦୀ । ନନ୍ଦୀ କହିଲେ, “ଦଶଗ୍ରୀବ, ତମେ ଏଠାରୁ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯାଅ । ଏହି ପବତ ଉପରେ ଶିବ ଧ୍ୟାନସ୍ଥ ଅଛନ୍ତି । ଏବେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଯୋଗୁ ଆସିବା ମନା ।”

ନନ୍ଦୀଙ୍କର ଏପରି ନିଷେଧ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ସେ ଅପମାନିତ ଅନୁଭବ କଲା । ତା'ପରେ କହିଲା, “ସେହି ଶିବ ପୁଣି କିଏ ସେ?” ତା'ପରେ ବିମାନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ନନ୍ଦୀଙ୍କର ବାନର ମୁଖ ଦେଖି ଅଛନ୍ତାସ କଲା । ରାବଣର

ସମକାଳୀନ କାବ୍ୟକାରୀ କୁଟିଳ ହୋଇ ତାକୁ କହିଲେ, “ରାବଣ, ତୁ ମୋର ବାନର ମୁଖ ଦେଖି ହସ୍ତକୁ । ମୁଁ ଅବିଶ୍ୱାସ ଦେଉଛି ଏହିପରି ମୁଖ ହୁଏ ବାନରଗଣଙ୍କୁ ତୋର ଲଜା ରକ୍ଷା ଧ୍ୟାନ କରିବେ ।”

ତା'ପରେ ରାବଣ କହିଲା, “ଏହି ପବତ ମୋର ବିମାନର ଗତିରୋଧ କରିଛି । ମୁଁ ଏହାକୁ ଉପାଡ଼ି ଯୋପାଡ଼ି ଦେବି ।” ଏତିକି କହି ସେ ପବତ ତଳେ ହାତ ଲଗାଇ ତାକୁ ଉପାଡ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ପବତ ମଧ୍ୟ ହଲି ଉଠିଲା ।

ଉପରେ ଥାଇ ଭଗବାନ ଶିବ ଏସବୁ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁଥିଲେ । ରାବଣର ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ-କଳାପ ଦେଖି ସେ ପାଦର ବୁଦ୍ଧାଙ୍ଗୁଷ୍ଠରେ ପବତଟିକୁ ଟିକିଏ ଦବାଇ ଦେଲେ । ଶିବଙ୍କ ଗୃପରେ ପବତ ପୁଣି ବସିଗଲା କିନ୍ତୁ ରାବଣର ହାତ ଉପରେ । ସେ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । ରାବଣର ଏପରି ଦୟନୀୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ତା'ର ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେମାନେ ଶିବଙ୍କ ବସ୍ତ୍ରସ୍ପର୍ଶରେ ଆଗରୁ ଶୁଣିଥିଲେ ତଥାପି ତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ର ବସ୍ତ୍ରରେ କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଜ୍ଞାନ ନଥିଲା । ସେମାନେ ରାବଣକୁ କହିଲେ, “ମହାବଳ, ଶିବ ବଡ଼ ପରାକ୍ରମଶାଳୀ ଦେବତା । ଆପଣ ତାକୁହିଁ ସମ୍ମୁଖ କରିବେ । ଏ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବେ । ଆପଣ ତାଙ୍କର ସୁତପାଠ କରନ୍ତୁ ।”

ସେତେବେଳକୁ ଶବଣ ପାଉଣୀରେ ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ । ମେଞ୍ଚରୁ ମୁକ୍ତ ପାଇବା ପାଇଁ ସେ ଭଗବାନ ଶିବଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ଦେବ ତ ଆଶୁତୋଷ । ସେ ତା'ର ସୁନ୍ଦର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ନିଜର ଦେହକୁ ହାଲୁକା କରିଦେଲେ । ଶବଣ ହାତକୁ ପବନ ତଳୁ ବାହାର କରି ଆଣିଲା ଓ ଶିବଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ଯାଇ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ଶିବ ମନ୍ଦହାସ କରି କହିଲେ, “ଶବଣ, ତୁମର ବାରଘ, ଅହଂକାର ଓ ସ୍ତ୍ରୋତରେ ମୁଁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଛି । ଏବେ ତୁମର ଯେଉଁଠାକୁ ଇଚ୍ଛା ସେଠାକୁ ତୁମେ ଯାଇପାର ।”

“ପ୍ରଭୁ, ଆପଣ ଯଦି ମୋ ଉପରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଥାନ୍ତି ତେବେ ମୋର ଏକ ପ୍ରାର୍ଥନା ପୂରଣ କରନ୍ତୁ । ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କଠାରୁ ବର ପାଇଛି ଯେ ମୁଁ ଦାର୍ଦ୍ଦୀୟ ହେବି । ଦେବତା, ଯକ୍ଷ, କଳର, ଶ୍ୟାମ କେହି ମୋତେ ମାରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତଥାପି ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ଏକ ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର ଚାହେଁ ।”

ଭଗବାନ ଶିବ ଶବଣକୁ “ଦ୍ରୋହାସ” ନାମକ ଏକ ଶତ୍ରୁ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଓ କହିଲେ, “ଶବଣ, ତୁମେ ଏହି ଶତ୍ରୁ ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ କଥା ମନେରଖ ଯେ କେବେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଅସ୍ତ୍ରର ଅବମାନନା କରିବ ନାହିଁ । ସେପରି କଲେ ଏହା ପୁନର୍ବାର ମୋ ହାତକୁ ଫେରି ଆସିବ ।”

ଶିବଙ୍କଠାରୁ ସେହି ଦିବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ କରି ଶବଣ ଅଧିକ ଉନ୍ନତ ଓ ଅହଂକାରୀ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେ ପୁଷ୍ପକଯାନରେ ବସି ଅନେକ ବାର ନରପତିମାନଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦେଲା ଓ ବଳ-ପୁରକ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜର ବଶରେ ରଖିଲା । ଅନେକଙ୍କୁ ମାରି ସେମାନଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତଗତ କଲା । ଏହିପରି ସେ ନାନା ଅତ୍ୟାଚାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଦିନେ ସେ ଏକା ଏକା ପୃଥିବୀ ପରିଚ୍ଛେଦ କରୁ କରୁ ହିମାଳୟ ନିକଟରେ ବୁଲୁଥିଲା । ସେ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପବନ ଉପରେ, ଦେବା ପରି ଦେଖା ଯାଉଥିବା ଏକ ଅସୁବ ଚୁପକତା ନାଚ ବସି ତପସ୍ୟା କରୁଛି । ସେହି

ତପସ୍ବିନୀ ବଳ୍ଲବସ୍ଥ ପରିଧାନ କରିଥିଲେ
ଓ ବାଉଁଶର ଉପରେ ବସିଥିଲେ । ସେହି
ତପସ୍ବିନୀଙ୍କ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ମଗ୍ଧ ହୋଇ ସେ
ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲା, “ହେ ସୁନ୍ଦରୀ,
ତୁମେ ଏହି ତରୁଣୀବସ୍ତାରେ ତପସ୍ୟା କାହିଁକି
କରୁଛ ? ତୁମର ଅସାମାନ୍ୟ ରୂପଲବଣ୍ୟ
ଦ୍ଵାରା ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ପୁରୁଷକୁ ତୁମର
ବଶୀଭୂତ କରିପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏ ବୟସରେ
ତମେ କ’ଣ ପାଇଁ ଏପରି କଠିନ ବ୍ରତ ଓ
ତପଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟା ଆଚରଣ କରୁଛ ?”

ସେହି ତପସ୍ବିନୀ ନାରୀ ନିଜ ବୃତ୍ତନ୍ତ
ଶୁଣାଇବାକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ
ପୁତ୍ର କୁଶଧୂଜ ହେଉଛନ୍ତି ମୋର ପିତା । ମୋ

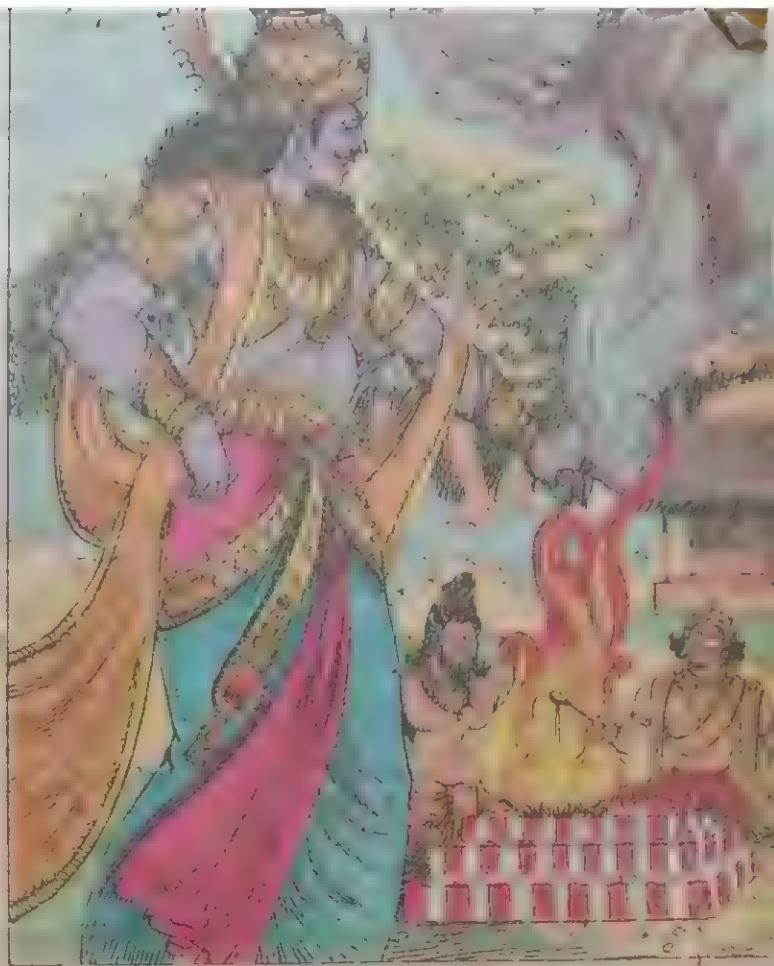
ନାମ ହେଉଛି ବେଦବତୀ । ମୋର ପାଣି-
ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅନେକ ଦେବତା, ଯକ୍ଷ,
ଗନ୍ଧର୍ବ ଓ ଗୁପ୍ତମ ପ୍ରାର୍ଥ ହୋଇ ମୋ ପିତାଙ୍କ
ନିକଟକୁ ଆସିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମୋର ପିତା
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ମନୋନୟନ କଲେ
ନାହିଁ । ସେ ଗୁହ୍ୟରେ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ
ନିଜର ଜାମାତା ରୂପରେ ପାଇବାକୁ । ତାଙ୍କ
ମନକଥା ଜାଣି ଜଣେ ଦୈତ୍ୟ ଆସି ପିତାଙ୍କୁ
ଶୋଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମାରି ପକାଇଲା ।
ମୋର ମା’ ମଧ୍ୟ ପିତାଙ୍କର ଏପରି ଅବସ୍ଥା
ଦେଖି ଦୁଃଖରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କଲେ । ମୁଁ
ମୋର ପିତାଙ୍କର ମନସ୍କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା
ପାଇଁ ଏଠାରେ ବସି ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ପତି ରୂପରେ
ପାଇବାକୁ ତପସ୍ୟା କରୁଛି । ମୁଁ ତୁମ ପ୍ରଶ୍ନର
ଉତ୍ତର ଦେଇଦେଲି । ଏବେ ତୁମେ ଯାଇପାର ।”

ବେଦବତୀଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ରାବଣ ବିମାନରୁ
ଓହ୍ଲାଇ କହିଲା, “ସୁନ୍ଦରୀ, ତୁମେ ମୋହ-
ବଶରେ ଏପରି କହୁଛ । ବିଷ୍ଣୁ କିଏ ? ଯାହାକୁ
ପାଇବା ପାଇଁ ତମେ ଏତେ କଷ୍ଟ କରୁଛ ?
ହୈଲେକ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ହୋଇ ତୁମର ଜୀବନକୁ
ଏପରି ତପସ୍ୟାରେ ନଷ୍ଟ କରିବା କ’ଣ
ବୁଦ୍ଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ? ମୁଁ ହେଉଛି ଦଣ୍ଡୋବ
ରାବଣ । ତମେ ମୋର ପତ୍ନୀ ହୋଇ ସମସ୍ତ
ସୁଖ ଓ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟର ଅଧିକାରଣୀ ହୁଅ ।
ମୋର ଶକ୍ତି, ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଓ ବୀରତ୍ଵ ପାଖରେ
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଶକ୍ତି କିଛି ନୁହେଁ ।”

“ରାବଣ, ତୁମ ଭିତରେ ଯଦି ଅଳ୍ପ କିଛି ଜ୍ଞାନ ବା ବୁଦ୍ଧି ଥା’ନ୍ତା ତେବେ ତୁମେ ଏପରି ହାସ୍ୟାସ୍ତର କଥା କୁହନ୍ତୁ ନାହିଁ । ତମେ ମୋହାବସ୍ଥୁ ହୋଇ ଓ ଘୋର ଅଜ୍ଞାନତା ଯୋଗୁ ବସ୍ତୁଙ୍କର ନିନ୍ଦା କରୁଛ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ସମୟ ଅଛି; ନିଜକୁ ସୁଧାରବା ପାଇଁ ପ୍ରୟତ୍ନ କର । ସେଥିରେ ତୁମର କଲ୍ୟାଣ ହେବ ।” ବେଦବତୀ କହିଲେ ।

ଏତିକି କଥା ଶୁଣି ହୋଧରେ ରାବଣ ଡେଇଁପଡ଼ି ବେଦବତୀଙ୍କ କେଶର ଶେଷଭାଗତଳ ହାତରେ ଧରିନେଲା । ବେଦବତୀ ରାବଣର ଏପରି ଆଚରଣରେ ଚତୁଷଶାତ୍ରୁ ସେତକ କେଶ କାଟିପକାଇଲେ ଓ ହୋଧାଶ୍ମିରେ ରାବଣକୁ ଭୟ କରିଦେବାକୁ ଚପ୍ପର ହେଲେ । ରାବଣ ଡରିଗଲା । କାରଣ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶକ୍ତି ସାମନାରେ ଆଉ କୌଣସି ଶକ୍ତି ତତ୍ତ୍ୱ ପାରିବ ନାହିଁ ସେକଥା ସେ ଜାଣିଥିଲା ।

ବେଦବତୀ ଅଗ୍ନି ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳିତ କରି ରାବଣକୁ ଗୁଣ୍ଡି କହିଲେ, “ଆରେ ଦୁଷ୍ଟ, ଦୁର୍ବଗୁଣ ରାବଣ, ତୋର ପୁଣିରେ ଦୁଷ୍ଟିତ ମୋର ଏ ଦେହକୁ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁଁ ନଷ୍ଟ କରିବି । ତୋର ସହାର ପାଇଁ ମୁଁ ପୃଥିବୀରେ ପୁଣି ଶରୀର ଗ୍ରହଣ କରିବି । ପତିବ୍ରତା ନାରୀ ରୂପରେ ମୁଁ ତୋର ଧ୍ୟାନ ସାଧନ କରିବି । ଆଜିଠାରୁ ମୁଁ ତୋତେ ଅଭିଶାପ ଦେଉଛି । କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀକୁ ତୁ ବଳଜ୍ୱାର କରିବା ମାତ୍ରେ

ନିଜେ ଦଗ୍ଧ ହୋଇଯିବୁ ।” ଏତିକି କହି ସେ ଅଗ୍ନି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ପରେ ସେ ହିଁ ସୀତା ରୂପରେ ଶରୀର ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

ଏ ଘଟଣା ପରେ ରାବଣ ପୁଣି ପୁଷ୍ପକ ବିମାନରେ ବସି ପୃଥିବୀ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କରିବାରେ ଲାଗିଲା । ବୁଲି ବୁଲି ଦିନେ ସେ ଏକ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଯେଉଁଠାରେ ରାଜା ମରୁତ ଦେବତା-ମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖି ଯଜ୍ଞ କରୁଥିଲେ । ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ସାନଭାଇ ସବର୍ଷ ଯଜ୍ଞବିଧି ସବୁକୁ ସଂଗୃହଣ କରୁଥା’ନ୍ତୁ । ସେଠାରେ ରାବଣକୁ ଦେଖି ଦିକ୍ପାଳଗଣ ଓ ଦେବତାଗଣ ନିଜ ନିଜର ରୂପ ବଦଳାଇ ସେଠାରୁ ଭୟରେ ଯଥାଶୀଘ୍ର ପଳାୟନ କଲେ । ରାବଣ ରାଜା

ମରୁତକ ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲା, “କୁହ ତମେ ମୋର ବନ୍ୟାତା ସ୍ତ୍ରୀକାର କରିବ ନା ମୋ ସହୃଦୟ ଯୁଦ୍ଧ କରିବ ।”

ରାଜା ମରୁତ କହିଲେ, “ତମେ କିଏ ? ହଠାତ୍ ବିନା କାରଣରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ତୁମର ପରିଚୟ କ’ଣ ?”

ଏକଥା ଶୁଣି ରାବଣ ଅଛତାସ କରି କହିଲା, “ଏକଥା ମଧ୍ୟ ତମେ ଜାଣିନାହିଁ ଯେ ରାବଣ କିଏ । ସାରା ଚଉଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ବି ଏପରି ଲୋକ ଅଛି ଯିଏ ଜାଣେନାହିଁ ରାବଣ କିଏ ବୋଲି ? ଦେଖ ଇଏ ମୋର ପୁଷ୍ପକ ବିମାନ ଯାହାକୁ ମୁଁ ମୋର ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାଚାଳା କୁବେରକୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ହସ୍ତର ଅଧିକାର କରିଛି ।”

ରାବଣର ଏଇ ସବୁ କଥାବାଣୀ ଶୁଣି ରାଜା ମରୁତ ହୋଧରେ କମି ଉଠି କହିଲେ, “ପିତୃତୁଳ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାଚାଳା ସହୃଦୟ ଯୁଦ୍ଧ କରି, ଦଳାଙ୍ଗାର କରି ନିଜକୁ ବଡ଼ ବୋଲାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ତମେ କିପରି ଏତେ ମହାନ ବୋଲି ନିଜକୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରୁଛ ? ଅପେକ୍ଷା କର ମୁଁ ଦେଖାଇ ଦେବି ଗରଭ କ’ଣ ?”

ତା’ପରେ ରାଜା ମରୁତ ନିଜର ଧନୁତାର ଓ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ନେଇ ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ସଫର୍ତ୍ତ କହିଲେ, “ରାଜା ମୋ କଥା ଶୁଣ । ଏହି ମହେଶ୍ୱର ଯଜ୍ଞ ମଝିରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲେ ସାରା ବଂଶ ବିନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ । ଆପଣ ଏବେ ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ ଘାଣିତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ହୋଧ କରି ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ତା’ଛଡ଼ା ଏହି ଭୟଙ୍କର ରାକ୍ଷସ ରାବଣକୁ ପରାଜିତ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଦୁର୍ଜୟ ।”

ଗୁରୁଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରି ରାଜା ମରୁତ ଅସ୍ତ୍ରତ୍ୟାଗ କଲେ ଓ ପୁନଶ୍ଚ ଯଜ୍ଞଶାଳାରେ ବସିଲେ । ଏ ଘଟଣା ଦେଖି ରାବଣର ମନ୍ତ୍ରୀ ଉକ ସ୍ତରରେ ଘୋଷଣା କରି କହିଲା, “ରାବଣଙ୍କରହିଁ ବିଜୟ ହେଲା ।” ତା’ପରେ ରାବଣ ଯଜ୍ଞରେ ଉନ୍ମୁଢ଼ିତ ଥିବା କେତେକ ଋଷିଙ୍କୁ ଭକ୍ଷଣ କରି ନିଜ ସସ୍ତ୍ରାରେ ଗୁଲିଗଲା ।

ସେ ଯିବା ପରେ ଦେବେ ଓ ଶରଣାଳୟ
ନିଜ ରୂପରେ ପ୍ରକଟ ହେଲେ । ପୁରୁଷ
ମୟୂରର ରୂପ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ଥିଲା । ଲଘୁ
ମୟୂର ହୋଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ମୟୂରକୁ
ସୁନ୍ଦର ରୂପ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଓ ସର୍ପ ଉପରୁ
ମୁକ୍ତ କଲେ । ସୁନଶ୍ଚ ସେ ମୟୂରକୁ ମେଘ
ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ହେବାର କରଦାନ ଦେଲେ ।

ଯମରାଜ ହୋଇଥିଲେ କାଉ । ସେ କାଉକୁ
ରୋଗରୁ ଓ ଆକର୍ଷକ ମୂର୍ତ୍ତିରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର
କରଦାନ ଦେଲେ । ସୁଖି ଏପରି କର ଦେଲେ
ଯେ କାଉମାନେ ଖାଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ
ପିତୃପୁରୁଷମାନେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବେ ।

ବରୁଣ ହୋଇଥିଲେ ହଂସ । ସେ ହଂସକୁ
ଦେଲେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ସୁଖପ୍ରଦ ଜୀବନ ।
କୁବେର ହୋଇଥିଲେ ଝିଟପିଟି । ସେ ତାକୁ
ଜନକବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଦାନ କଲେ ।

ତା'ପରେ ରାବଣ ସାରା ଜଗତ ବିଚରେଣ
କରି ରାଜାମାନଙ୍କୁ ସେହୁ ଏକତ୍ର କଥା କହିଲା
ଯେ ସେମାନେ ବିନା ଯୁଦ୍ଧରେ ଅଧିନତା
ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତୁ ବା ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତୁ । ଅନେକ
ରାଜା ତା'ର ଅଧିନତା ସ୍ୱୀକାର କଲେ । କିନ୍ତୁ
ଅଯୋଧ୍ୟାର ରାଜା ଅନରଣ୍ୟ ତା' ସହଚ ଯୁଦ୍ଧ
କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା ।
ଦୁହେଁ ଥିଲେ ବୀର । କିନ୍ତୁ ରାବଣର ଥିଲା ।
ରାକ୍ଷସୀ ମାୟା । କୌଶଲରେ ସେ ତାକୁ
ମାରଦେଲା । ମରିବା ପୁରୁଷ ରାଜା ଅନରଣ୍ୟ

କହିଲେ, “ରେ ଦୁଷ୍ଟ ରାକ୍ଷସ, ଦିନେ ନା
ଦିନେ ଏହି ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁଟୁମ୍ବରେ ରାଜପୁତ୍ର ତୋର
ପ୍ରାଣନାଶ କରିବ ।”

ରାବଣ ଏହାପରି ମାନବଜାତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରି
ବିମାନରେ ବସି ଗଗନବିହାର କରିବାକୁ
ଲାଗିଲା । ଠିକ୍ ସେହୁ ସମୟରେ ଆକାଶ-
ମାର୍ଗରେ ଯାଉଥିବା ନାରଦଙ୍କ ସହ ତା'ର ଭେଟ
ହେଲା । ସେ ବିମାନକୁ କିଛି ସମୟ ଛିରି ରଖି
ମହର୍ଷି ନାରଦଙ୍କ ସହଚ ବାର୍ତ୍ତାଲପ କଲା ।

ରାବଣର ଗର୍ବ ଓ ଅହଂକାର ସହଚ
ନାରଦ ପୁରୁଷ ପରିଚିତ ଥିଲେ । ସେ ତା'ର
ଗର୍ବ ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଖୋଜୁ-
ଥିଲେ ଏବେ ସେ ସୁଯୋଗ ଉପସ୍ଥିତ । ସେ

ସତ୍ତା ମୂଲ୍ୟ

ପ୍ରେମନାଥ ଯେତେବେଳେ ଅଳ୍ପ ସାନ ଥିଲା, ସେତେବେଳେ ତା' ବାପା ମା ଉଭୟେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଜଣେ ବୃଦ୍ଧୀ ତାକୁ ପାଳିବାର ଭାର ନେଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଇହ ଜଗତରୁ ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ଗାଁ ଲୋକେ କହୁଥାନ୍ତି, “ଏ ପିଲାଟାର ଭାଗ୍ୟ ବଡ଼ ମନ୍ଦ ।” ତେବେ ଏକଥା ଜଣକ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନେ ପିଲାଟି ପ୍ରତି ସ୍ନେହଭାବ ପୋଷଣ କରୁଥା'ନ୍ତି । ପ୍ରେମନାଥ ଗାଁ ମନ୍ଦିରକୁ ଲାଗି ଶାଲ ପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟାଏ କୋଠାରେ ଆଶ୍ରା ନେଇଥାଏ । ସବୁଦିନେ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ଯାହା ଭୋଗରାଗ ଲାଗୁଥାଏ, ମନ୍ଦିରର ପୂଜାରୀ ସେଥିରୁ ତାକୁ କିଛି ଅଂଶ ଦେଉଥାନ୍ତି । ସେଇଥିରେ ପ୍ରେମନାଥ ତଳି ଯାଉଥାଏ । ମନ୍ଦିରକୁ ପୂଜା ନେଇ ଆସୁଥିବା ଭକ୍ତଙ୍କ ଉତ୍ତରୁ

କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ତାକୁ ଲାଗାପଟା ବି ଦେଇ ଦେଉଥାନ୍ତି ।

ଗାଁରେ ଯାହା ଘରେ କୌଣସି ପବ ପକାଣୀ ହୁଏ, ଭୋଜିଭାତ ହୁଏ, ସେ ପ୍ରେମନାଥକୁ ଡାକିବାକୁ ହୁଏ କରେ ନାହିଁ । ପ୍ରେମନାଥ ବି ଯାଇ କାମଦାମରେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । କେନ୍ଦ୍ର ତା' ଉପରେ କେବେ କୌଣସି ଦାୟିତ୍ବ ଦେଇ ପରେ ପସାଇ ନାହିଁ ।

ପ୍ରେମନାଥ ସବୁଦିନେ ମନ୍ଦିର ଚଟାଣ ସଫା ସୁତୁରା କରେ । ସେତକ ନୁହେଁ, ମନ୍ଦିର ହତାରେ ସେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଫୁଲଗଛ ବି ଲଗାଇଥାଏ । ସେ ଫୁଲ ଦିଅଁଙ୍କ ପୂଜାରେ ଲାଗେ । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ପ୍ରେମନାଥର ସତ୍ତାସୁଭାବ ଯୋଗୁଁ ତାକୁ ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥାନ୍ତି ।

ଗାଁ ଗୁହାଳର ଶିକ୍ଷକ ତାଙ୍କ ଅବସର ବେଳେ ପ୍ରେମନାଥକୁ ଦୁଇ ଅକ୍ଷର ପାଠ ପଢ଼ାଇ ଦେଉଥାନ୍ତି । ପ୍ରେମନାଥ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଲେଖାପଢ଼ା ଶିଖିଗଲା । ପ୍ରେମନାଥ ଚରୁଣ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଦିନେ ଗାଁର ଜଣେ ଥିଲାବାଲା ଲେଖା ରାମ ଶେଠ ତାକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ବୋ, ତୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ କିଛି ବେପାର କରି ଚାହୁଁବାର କରି, ଏଇଆ ମୋର ଇଚ୍ଛା । ତୁ ମୋରୁ ଚାରିଗୋଟି ଦୁର୍ଦ୍ଦାଳ ଗାଈ ନେଇ ଯା । ଦୁଧ ବେଢ଼ାର କରି । ଯେତେବେଳେ ତୋର ଭଲ ରୋଜଗାର ହେବ ଓ ତୁ ପଇସା ସଞ୍ଚି ପାରିବୁ, ସେତେବେଳକୁ ମୋତେ ମୋ ଗାଈର ମୂଲ୍ୟ ଦେଇଦେବୁ ।”

ପ୍ରେମନାଥ ପାଳନାଥର ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣି ଚଲା । ମନ୍ଦର ପଡ଼ପଡ଼େ ସେ ଚା'ର କେତେକଟା ସାଜ ପିନ୍ଧାଇ ସହାୟତାରେ ଗୋଟାଏ ଚୁଲି ଭଡ଼ାଇଲା ଓ ଗାଈକୁ ସେଠି ରଖିଲା । କ୍ଷେପ ଖାଦ୍ୟ ଦୁଧ ବଢ଼ି କରେ; ପୁଣି ସେ ଯେଉଁ ଦାମରେ ବିକେ, ତାହା ସେତେବେଳେ ସେ ମୂଲ୍ୟରେ ଦୁଧପାଇଁ ଲେବେ ଯେଉଁ ଦାମ ଦେଉଥିଲେ, ତାହାଠାରୁ କମ୍ ।

ପାଖ ଗାଁର ଦାମ ସେ ଗାଁର ଲୋକଙ୍କୁ ଦୁଧ ଯୋଗାଉଥାଏ । ଦିନେ ଦାମ ପ୍ରେମନାଥକୁ ଚୁପି ଚୁପି କହିଲା, “ଆରେ ଭାଇ, ତୁ ଏମିତି ଭାବରେ ବେପାର କଲେ ତ ଫକିରିଆ ହୋଇଯିବୁ । ଦୁଧରେ କିଛି କିଛି ପାଣି ମିଶା । ଆଉ ଦାମ ବି ବଢ଼େଇ ଦେ ।”

“ଦାମ ଭାଇ, ତମେ ସିନା ବରାବର ବେପାର କରୁଛ । ମୁଁ ତ ଏ ଗାଁର ଛୁଆ । ଏ ଗାଁର ସବୁ ଲୋକେ ମୋତେ ପୁଅ ପରି ଦେଖନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଏବେ ଠକିବି କେମିତି ? ଦାମ୍ ବି ବେଶି ନେବାକୁ ମୋର ମନ ବଳେ ନାହିଁ !” ପ୍ରେମନାଥ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ଦାମ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଚାଲିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଦାମ ଯାହା କହିଥିଲା, ତାହା ସତ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା ।

ପ୍ରେମନାଥ ଗାଈଙ୍କ ପିଲା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ପରେ କିଛି ସଞ୍ଚି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଏଣେ ମୋ ବେପାର କରୁଛି ଦେଖି ଯେଉଁମାନେ ତାକୁ

ଲଗାପଟା ଦେଉଥିଲେ, ସେମାନେ ବି ଆଜି
କିଛି ଦେଲେ ନାହିଁ ।

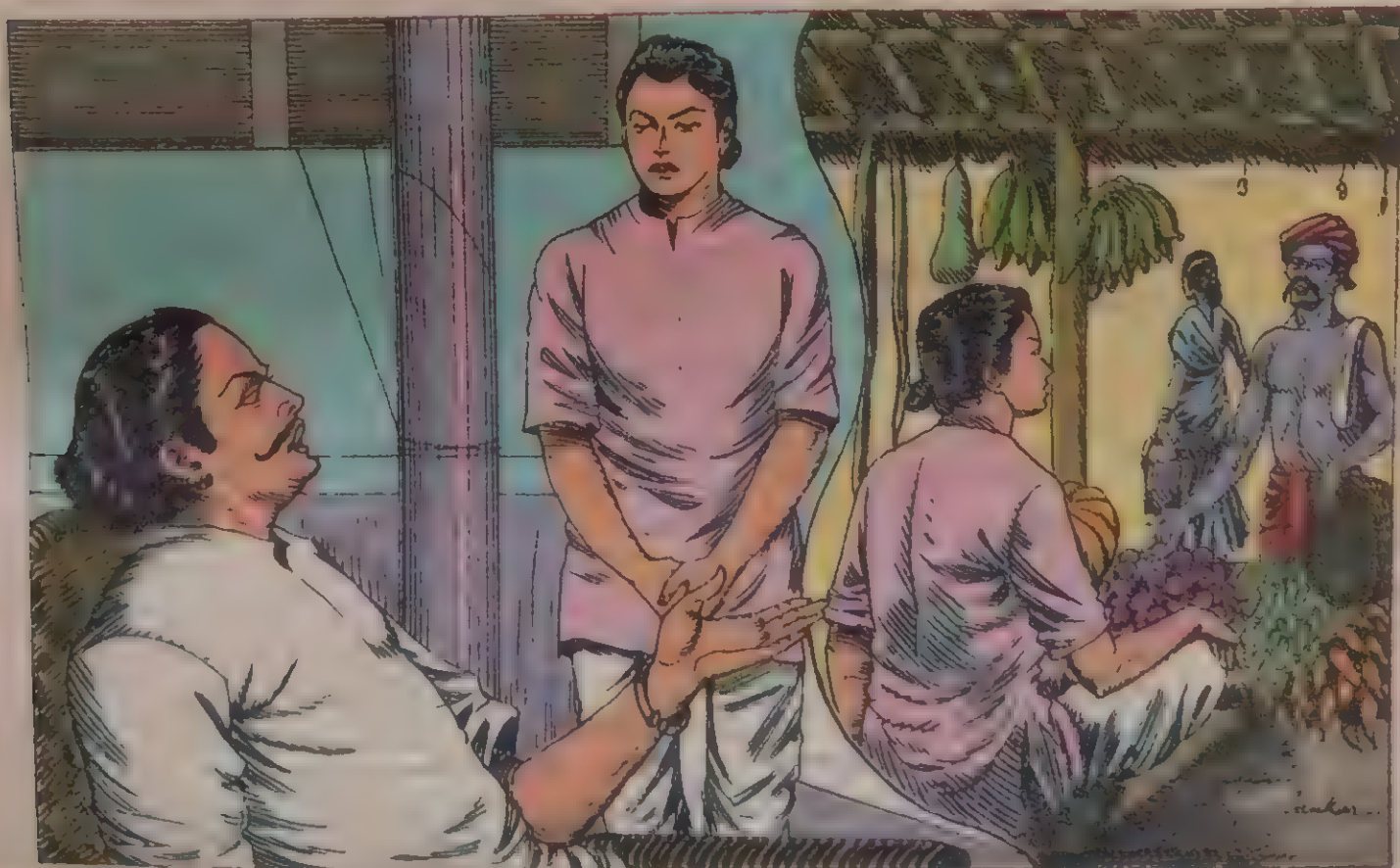
ପ୍ରେମନାଥ ଗାନ୍ଧୀମାନଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁ ଦୁଇ ଦିନ
ଘରକୁ ନେଇ, ଘେନି ଉଲ୍ଲାସ ସଙ୍ଗେ
ସେଠାରୁ ଫରାଜ ଆଣେ । ସୁଖି ଘେନି
ପୋଷାକର ପାଣି ଗୋଳିଆ । ସେଠି ବି
ସେମାନଙ୍କୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ ।
ତାଙ୍କ ସମୟ ଧରି ସେ ନଈରେ ଗାନ୍ଧୀମାନଙ୍କୁ
ନିଜେ ଗାଧୋଇ ପାଧୋଇ ଦିଏ । ତା' ସ୍ନେହ
ଯୋଗୁଁ ଗାନ୍ଧୀ ବୃତ୍ତେଟି ଅତି ସୁନ୍ଦର ହୁସ୍ତୁସୁସ୍ତୁ
ହୁଅନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରେମନାଥ ବୁଝିଲ, ରାମ
ଶେଠ ତା'ଠାରୁ ଯାହା ଆଶା କରୁଥିଲେ, ସେ
ଆଶା ପୂରଣ କରିବା ତାହା ଦ୍ଵାରା ସମ୍ଭବପର
ହେବ ନାହିଁ ।

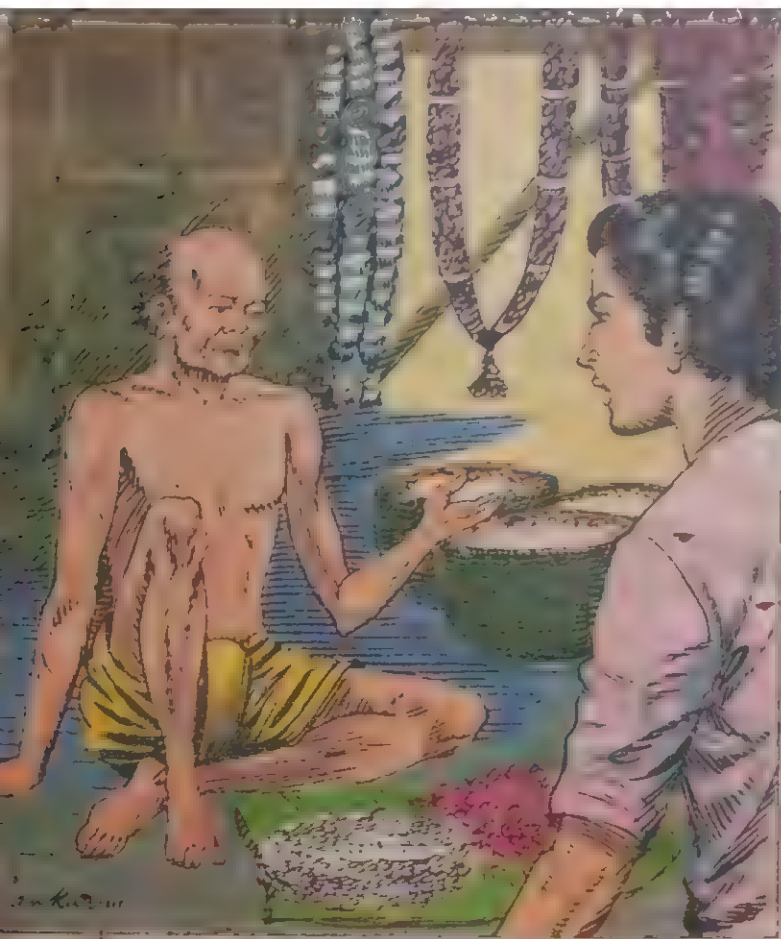
ଦିନେ ପ୍ରେମନାଥ ରାମଶେଠଙ୍କ ମାଗକୁ
ଗାନ୍ଧୀମାନଙ୍କୁ ଅଡ଼ାଇ ନେଇଲେ ଓ କହିଲ,
“କକେଇ, ମୋ ଦେଇ ଏ ବେପାର ହେଲ
ନାହିଁ । ମୁଁ ମୋତେ ପଇସା ରଖି ପାରୁନାହିଁ ।
ଆପଣଙ୍କୁ କେବେ କାପରି ଟାଙ୍କି ମୂଲ
ପରିଶୋଧ କରିବ ? ତେଣୁ କେତେ
ନିଅନ୍ତୁ ।”

“ରାମ ଶେଠ ଅବସ୍ଥା ... ସେ କିଛି
କହିଲେ ନାହିଁ ।

“ଆଜ୍ଞା, ଗାନ୍ଧୀମାନଙ୍କୁ ଯେତେଦିନ ରଖି,
ସେପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ କ'ଣ ହେବ ?” ପ୍ରେମନାଥ
ପଚାରିଲା ।

“ବାପା, ତୁ ଗାନ୍ଧୀମାନଙ୍କୁ ଯେତେଦିନ ସୁନ୍ଦର
ରଖିଥିଲ, ତାହାହିଁ ମୋ ପାଇଁ ସବୁଠୁ

ଆନନ୍ଦର କଥା । କିଛି ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।” ଶେଠ କହିଲେ ।

ପରଦିନ କୃଷକ ରମେଶ ଦାସ ପ୍ରେମନାଥକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ବାପା, ମୋ ଘର ପଛପଟେ ମୋର ଖଣ୍ଡିଏ ଜମି ପଡ଼ିଆ ପଡ଼ିଛି । ଜମିଟି ଏପରି ଯେ ସେଥିରେ ସୁନା ଖଳିବ, କିନ୍ତୁ ମୋର ସମୟ ନାହିଁ କି ବଳ ନାହିଁ । ତୁ ସେଥିରେ ରବି ପସଲ ଉଠୁଜାଇ କିଛି ରେଜିଗାର କଲେ ମୁଁ ଖୁସି ହେବି ।”

ପ୍ରେମନାଥ ତାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା ଓ ପରଦିନଠାରୁ ସେ ଜମିରେ ଖଜା କରିବା ଦିଗରେ ମନ ଦେଲା । ସେ ଶସ୍ତ୍ରାରେ ବିକାସ କଲ । ସେତକି ନୁହେଁ, ଗାଁର କେତେକ ଗହଳ

ଲେକନ୍ସ ସେ ପକ୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଇସା ଆଦାୟ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ତ ସ୍ୱଳ୍ପ ଏମିତି ଯେ ଏହା ମଧ୍ୟ ମଣିଷକୁ, ଦୁଇପର ନୁହେଁ, ବ୍ୟକ୍ତି ପରେ ଯେ ପକେଇ, ତା’ର ସେଥିରୁ କିଛି ଲଭ ହେଉ ନାହିଁ ସେ କାମଟି ଛାଡ଼ି ଦେଲା ।

ମନ୍ଦର ପାଖରେ ଜଣେ ମାଲି ଥାଏ । ସେ ବୁଢ଼ା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଦିନେ ପ୍ରେମନାଥକୁ ଡାକି ସେ କହିଲା, “ସୁଅ, ତୁ ମୋ ପକ୍ଷରୁ କାମ ଶିଖି ନେ । ମୋ ଧନରୁ ଦୁଇ ପଇସା ପାଇବୁ ।”

ପ୍ରେମନାଥ ମାଲି ଗୁଡ଼ିବା ଶିଖିଲା । ବୁଢ଼ା ତାକୁ କହିଲା, “ଶୁଣ ସୁଅ, ମଝି ମାଲି ତଅଟା କରିବା ବେଳେ ଭିତରେ ଭିତରେ ଅନ୍ୟ ସାଧାରଣ ଫୁଲ ମିଶାଇବାକୁ ପଡ଼େ । ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଫୁଲ ଓ ଅନ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଫୁଲ ଭିତରେ କିଛି ଅଧିକ ସୁବା ଛାଡ଼ିବାକୁ ହେବ । ନ ହେଲେ ମାଲି ବସି ରୁ କିଛି ବିଶେଷ ଲଭ ହେବ ନାହିଁ ।”

ପ୍ରେମନାଥ ମୁଁ ଭରିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ କମ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ବୁଢ଼ା ମାଲି ପଚାରିଲେ ସେ କହେ, “ଫୁଲରେ ହାତ ଦେବା ମାତ୍ରେ ଦିଅଁକ ମୁହଁ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଭରି ଉଠେ । ମୋ ଭିତରେ ସେତେବେଳେ ଯେ ଘର ଆସେ, ସେଥିରେ ଏଭଳି କେ’ଣେ ମୁଁ କରିପାରିବି ନାହିଁ ।”

“ପୁଅରେ, ଏମିତି ହେଲେ ତୋ ଦେଇ ଏ ବେପାର ଚଳିବ ନାହିଁ ।” ବୁଢ଼ା ମାଳା ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛଡ଼ କହିଲେ ।

ପ୍ରେମନାଥ ବି ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛଡ଼ କହିଲେ, “ହଁ, ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ବୁଝୁଛି ।”

ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମନ୍ଦିରରେ ଏକୂଟିଆ ଥିବାବେଳେ ସେ ଦିଅଁଙ୍କୁ ଅନାଇ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ କହିଲେ, “ମୋ ଦେଇ କ’ଣ କିଛି କାମ ହେବ ନାହିଁ? ମୁଁ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ କେବେ ବି ଖଣ୍ଡିଏ ଛପର କରପାରିବି ନାହିଁ?”

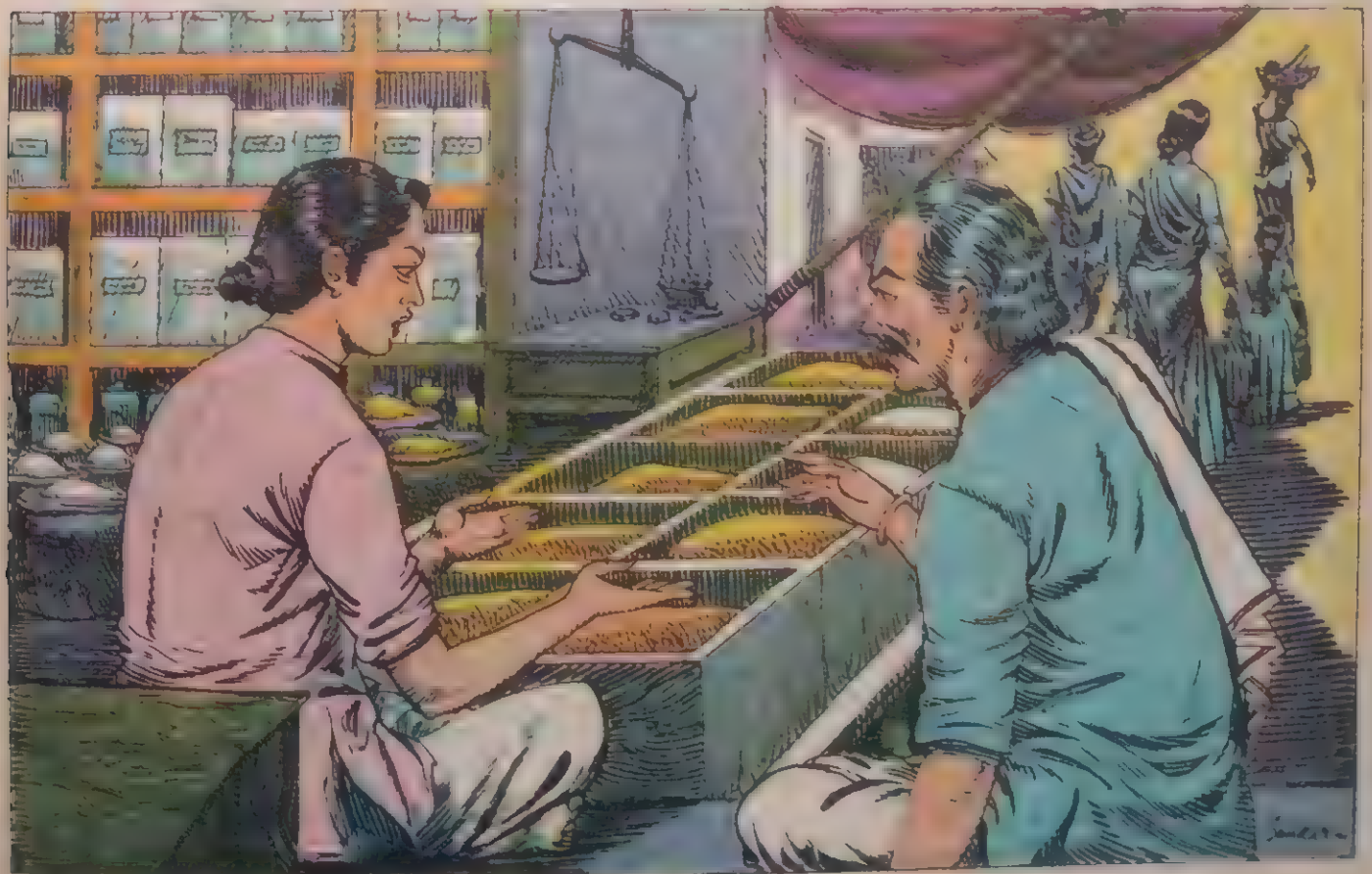
ତା’ର ଘଣ୍ଟାଇ ପରେ ଗାଁର ସବୁଠାରୁ ଧନୀ ଲୋକ ଶ୍ୟାମବାରୁ ତାକୁ ଡକାଇଲେ ଓ କହିଲେ, “ବାପା ପ୍ରେମନାଥ, ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଚେକରାଜ ଦୋକାନ ଖୋଲିବାକୁ ଯାଉଛି ।

ତୁ ଦୋକାନରେ ବେକରା ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ରହିବୁ? ମୁଁ ତୋତେ ଦରମା ଦେବେନି । କିନ୍ତୁ ଯାହା ଲଭ ହେବ, ସେଥିରୁ ତୋଟାଏ ଅଂଶ ଦେବ । ଆଉ, ଆମ ଘରେ ରହିବୁ ଓ ଖିଆପିଆ କରିବୁ ।”

ଶ୍ୟାମବାରୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ଅଣ-ପାଖରେ ଭନି ଭନିଟା ଚେକରାଜ ଦୋକାନ ଅଛି । ତମେ ଯେଉଁ ଟଙ୍କା ଖଟାଇବ, ସେଥିରୁ କ’ଣ ଲଭ ପାଇବ?”

“ମୁଁ ଜାଣେ । ମୁଁ ଖାଲି ଟଙ୍କା ଖଟାଉଛି ବୋଲି ଭବ ନାହିଁ । ଅଧିକା କିଛି ଖଟାଉଛି ।” ଶ୍ୟାମବାରୁ ହସି କହିଲେ ।

“ତମେ କ’ଣ କହୁଛ ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ । ତମେ ତ ଟଙ୍କା ଖଟାଇବ । ଅଧିକା କ’ଣ

ଖଟାଇବା ସମ୍ଭବ ?” ତାଙ୍କ ହାତ ଗୁଣ୍ଠି ପଛରେ ଥାଏ ।

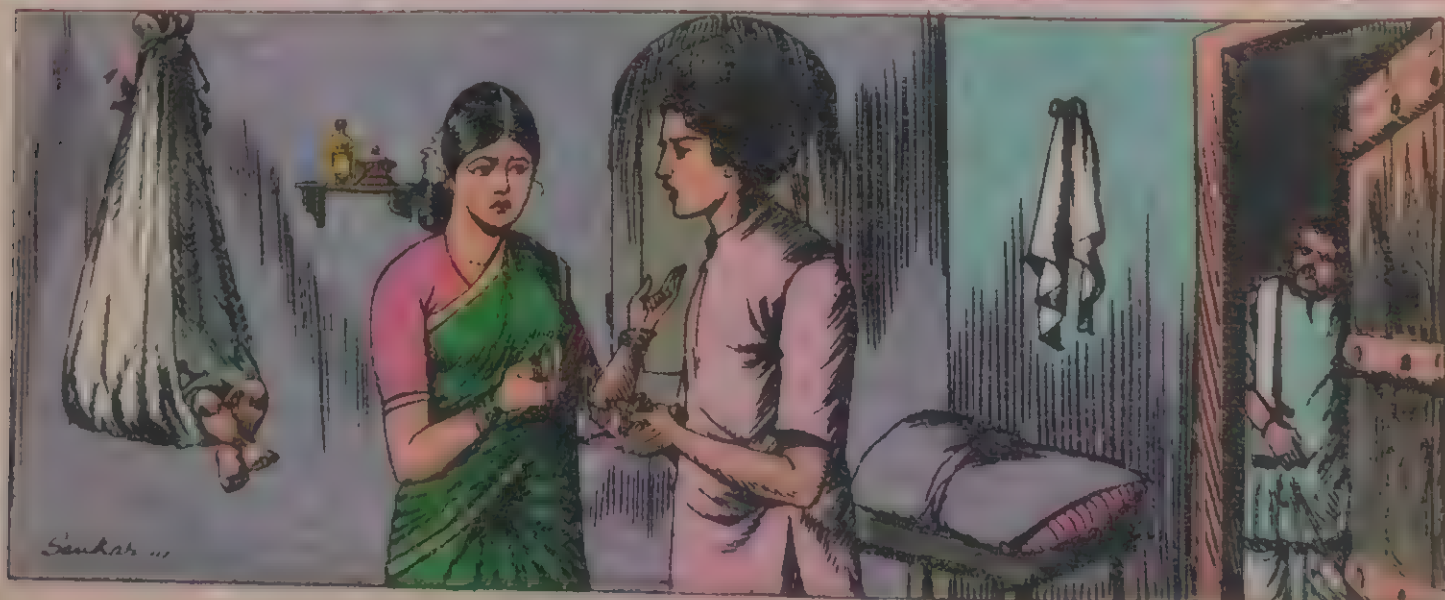
“ଅପେକ୍ଷା କର । ମୁଁ ଅଧିକା କ’ଣ ଖଟାଇଛି, ସେଇଆ କଲେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।” ଶ୍ୟାମବାବୁ ସେଇବେଳେ କାମାଟି ରୂପମାମୟ ରଖିଦେଲେ ।

ଦୋକାନ ଖୋଲିଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ଲୋକେ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଦୋକାନ ଛାଡ଼ି ମେଣ୍ଟ ଦୋକାନକୁ ମାଲ୍ କଣିକାକୁ ଲାଗିଲେ । ଦୋକାନରେ ନୂଆ ଲୋକ ଜଣି ଜଣି କରି ଭିଜିଗଣକୁ ରଖା ଦେଲା । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରେମନାଥଙ୍କୁ ଦେଲା ଚଢ଼ାବଧାରକ । ସବୁ କାରବାର ତା’ ନଜରରେ ହୁଏ । ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଦେଖାଗଲା, ଶ୍ୟାମବାବୁ ଯେତକ ଲାଭ ହେବ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ, ତାହାଠାରୁ ଗୁଣିଗୁଣି ଅଧିକ ଲାଭ ହୋଇଛି ।

“ମୁଁ ଅସଲ ମୂଲ୍ୟନ ଧରରେ କ’ଣ ଖଟାଇଥିଲି ବୁଝେ ତ ? ପ୍ରେମନାଥର

ସାଧୁତା । ସେ ସବୁ ଦେଖାଦେଇ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୋକାନୀଙ୍କ ଗଳ, ବଳି ଧନ ଓ ନିଜ ସାଧୁତା ଯୋଗୁଁ ଅସାଧାରଣ ଲାଭ, ସେଇ ସମସ୍ତ କାଣି ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଯେତେବେଳେ ଦୋକାନରେ ବସେତା ଲୋକେ ଧରି, ସମସ୍ତେ ଜାଣିଲେ ଯେ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ଚାହୁଁ କରୁଥାନ୍ତା । ସେ ଡିଜନରେ, ମାତ୍ରରେ ଠକିବା ଲୋକ ନୁହେଁ କି ଲୋକ ଲୁଚିବା ଲୋକ ନୁହେଁ । ମୁଁ-କି ତା’ ସାଧୁତା ଚକ୍ରକୁ ରଖିବାକୁ ତାକୁ ସବୁ ସୁଯୋଗ ଦେଲି । ଅତଏବ ଲୋକେ ଆମ ଦୋକାନକୁ ଛାଡ଼ି କରି ଆସିଲେ ।” ଶ୍ୟାମବାବୁ ତାଙ୍କ ହାତ ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।

ଆଉ ବର୍ଷକ ପରେ ପ୍ରେମନାଥ ଶ୍ୟାମବାବୁଙ୍କ ଝିଅକୁ ବିବାହ ଦେଲା । ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ସେତେବେଳକୁ ବହୁତ ଉନ୍ନତ କରିଥାଏ । ଅନେକେ ବୁଝିଲେ, ସାଧୁତା ଭଳି ନିର୍ଭର ଯୋଗ୍ୟ ମୂଲ୍ୟନ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶଂସା

ପ୍ରଶଂସା ଗରର ରାଜା ଆଦିତ୍ୟସେନ୍ ଥିଲେ । ଜଣେ ବିବେକବାନ ଓ ପ୍ରଜାବତ୍ସଳ ରାଜା । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଦରବାରରେ ଅନେକ ଲୋକ ଥିଲେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବିନା କାରଣରେ ରାଜାଙ୍କୁ ଖୋସାମତ କରିବା ଓ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ଥିଲା ପ୍ରଧାନ କାମ । ଏସବୁ ରାଜାଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗୁ ନଥାଏ ତେବେ ସେ ମୁହଁରେ କିଛି କହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଜଣେ ଭଲଲୋକ ସେ ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥା'ନ୍ତି ।

ରାଜା ଦିନେ ରାତିରେ ରାଜ୍ୟର ଭଲ ମନ୍ଦ ବୁଝିବାକୁ ଛଦ୍ମବେଶରେ ବୁଲୁଥିଲେ । ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ଘରର ପିଣ୍ଡାରେ ଜଣେ ଶରବ ଲୋକ ଶୋଇଛି । ରାଜାଙ୍କର ଶରବ କମ୍ବଳରେ ଢଙ୍କା ହୋଇଥାଏ । ଶରବଟିର ମଧ୍ୟ କମ୍ବଳ ଥାଏ, ତେବେ ଛୁଣ୍ଡା । ରାଜା ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲେ, “କି ଭାଇ, ଏ

ହାଡ଼ଭଜା ଶୀତରେ ପୁଟା କମ୍ବଳ ଯୋଗୁଁ ତମକୁ ଅଣ୍ଟା ଲାଗୁନାହିଁ ?”

“ମହାଶୟ, ମୋର ପୁଟା କମ୍ବଳ ଯୋଗୁଁ ମୋତେ ଏଠାରେ ଅଣ୍ଟା ଲାଗୁନାହିଁ । କାରଣ ଅଣ୍ଟା ପବନ ଗୋଟିଏ କଣାବାଟେ ପଶୁଛି ଓ ଅନ୍ୟ କଣାବାଟେ ବାହାରକୁ ବାହାରି ଯାଉଛି ।”

ରାଜା ଦେଖିଲେ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଶରବ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଯୁବକ, ଭଦ୍ର ଓ ବୁଦ୍ଧିମାନ । ପୁଣି ତା'ର ଅଜ୍ଞାନତା କଥାରେ ରାଜା ହସିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତା'ପରେ ରାଜା ପୁଣି ତାକୁ ପଚାରିଲେ, “ଦେଖ ଭାଇ, ମୋ ପାଖରେ ଶହେଟି ସୁନା ମୋହର ଅଛି । ଯଦି ସେଥିରୁ ମୁଁ କୋଡ଼ିଏଟି ତୁମକୁ ଦିଏ ତେବେ ତୁମେ ମୋତେ ଏ ଦେଶର ରାଜାଙ୍କର ମୁଁ ସମାନ ବୋଲି ପ୍ରଶଂସା କରିବ ?”

“କ’ଣ ? ମାତ୍ର କୋଡ଼ିଏଟି ସୁନା ମୋହରରେ ଏଡ଼େବଡ଼ ପ୍ରଶଂସା ଆପଣଙ୍କୁ କରିବ ?” ଅସମ୍ଭବ ।” ସେ କହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା, ଯଦି ମୋ ଧନରୁ ଅଧେ ତୁମକୁ ମୁଁ ଦେଇଦେବି ?”

“ମହାଶୟ, ସେପରି ଦେଲେ ତ ଆମେ ଦୁହେଁ ଧନରେ ସମାନ ହୋଇଯିବା । ତେବେ ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ କେଉଁଠୁ ଉଠୁଛି ?” ସେ କହିଲା । ରାଜା ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲେ ଓ ଭାବିଲେ, “ମୁଁ ଆଣକୁ ଯାଏ । ଲୋଭରେ ପଡ଼ି ସେ ମୋତେ ଡାକିବ ଯେ !”

ରାଜା କିଛି ଦୂର ଯିବା ପରେ ଦେଖିଲେ ସେ ଡାକୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ପୁଣି ଫେରିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଟି ପଚାରିଲା, “ବାବୁଜୀ, କ’ଣ ଆଉ କିଛି ପଚାରିବେ ?”

“ଶହେଟି ମୋହର ଦେଉଛି । ତମେ ଟିକିଏ ମୋତେ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ସମାନ କରି ପ୍ରଶଂସା କର ।”

“ବାବୁଜୀ, ସୁନାର ମୋହର ଗୁଡ଼ିକ ଯଦି ପାଇଯିବା ପରେ ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କେବଳ ଆବଶ୍ୟକତା ଆଉ କେଉଁଠି ରହିଲା ? ବରଂ ତା’ପରେ ଆପଣଙ୍କର କିଛି ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ମୋର ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବା ପାଇଁ ଆପଣ ମୋ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିବେ ।” ବ୍ୟକ୍ତିଟି କହିଲା ଓ ହସି ହସି ଗଲେ ।

ତା’ ହସ ସହିତ କଣ ମିଳାଇ ରାଜା ମଧ୍ୟ ବହୁତ ହସିଲେ । ତା’ପରେ ଭାବିଲେ, “ଏ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଲୋଭୀ ନୁହେଁ, ସହଜରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ନାହିଁ ।” ତା’ପରେ ରାଜା ତାକୁ ସୁନାମୋହର ଗୁଡ଼ିକ ଦେଇ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଲେ ଏବଂ କହିଲେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଜର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ପରାମର୍ଶ ଦାତା ରୂପରେ ନିୟୁକ୍ତ କଲେ ଓ ତା’ କଥା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗପିଲେ । ସଭାସଦ୍ମାନଙ୍କୁ ଉଚିତ ଟିକା ମିଳିଲା ଓ ସେମାନେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରଶଂସା କରିବାର ପ୍ରବୃତ୍ତି ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ।

କିଏ ଦଣ୍ଡନୀୟ ?

ସୁବଳଗଡ଼ର ରାଜା ବୀରସିଂହ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟମାନ ଜୟ କରି ନିଜ ରାଜ୍ୟ ସହ ମିଶାଇ ରାଜ-ଗଡ଼ବଞ୍ଚି ଦେବାକୁ ମନ କରୁଥିଲେ । ଯେଉଁ ସବୁ ରାଜ୍ୟ ସେ ଜୟ କଲେ, ସେଠାରେ ହିଁ ହୋଇ ଦେଖାଗଲା । ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ କହୋଇ ଦମନ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଲେ । ଫଳରେ ସୁବଳଗଡ଼ ରାଜ୍ୟରେ ଅସୁରକତା ବ୍ୟାପିଲା । ଗୌର ଡକାଏଡ଼ ହେଲା ।

ମନ୍ତ୍ରୀ କହୁ ରାଜାଙ୍କୁ କହୁଥାନ୍ତି, “ଆପଣ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଗୌରବ !”

ଦିନେ କଟୁଆଳଙ୍କ ଘରୁ ଗୌର ହେଲା । କିଛିଦିନ ପରେ ସେନାପତିଙ୍କ ଘରୁ ଗୌର ହେଲା । ତା’ର କିଛିଦିନ ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଘରୁ ଗୌର ହେଲା : ତେବେ ଦେବାତ୍ ତା’ ଗୋଡ଼ ଉପରେ ଖଣ୍ଡିଏ ପଥର ପଡ଼ିବ ବୁ ସେ ପଲାଇ ନପାରି ଧନୁ ହେଲା ଓ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ହେଲା ।

ରାଜା ତା’ ଆଡ଼େ କିଛି ସମୟ ଅନାଇ ରହି କହିଲେ, “ଆଛା । ଯାଅ ।” ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, “ସ୍ବତନ୍ତ୍ରରେ ?”

ରାଜା କହିଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀ ! ଦୁର୍ଘଟଣା ଯୋଗୁଁ ଗୌର ଧନୁ ପଡ଼ିଲା, କାଲି ହୁଏତ ସେ ମୋ ମୁଣ୍ଡଟି ଗୌର କରିଥା ! ପ୍ରକୃତରେ ମୋର ଭୁଲ ଯୋଗୁଁ ଏପରି ସବୁ ଘଟିଛି ।” ଏହାପରେ ରାଜା ରାଜ୍ୟର ନିୟମ ଶୁଖିଲା ପ୍ରତି ଦୁଃଖି ଦେଲେ ।

ଚଢ଼ୁର ଚାରଣ

ଭରତପୁର ଛାତ୍ରର ରାମଭଟ୍ଟ ନାମରେ ଥା'ନ୍ତି ଜଣେ ଚଢ଼ୁର କବି । ଗ୍ରାମରେ କୌଣସି ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହେଲେ ସେ ଯାଇ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପ୍ରଶଂସାଗାନ, କବିତା ମାଧ୍ୟମରେ କରୁଥିଲେ ଓ ପୁରସ୍କାରମାନ ପାଉଥିଲେ । ତାହାହିଁ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଜୀବିକା ଅର୍ଜ୍ଜନ କରିବାର ଏକମାତ୍ର ପନ୍ଥା ।

ଗ୍ରାମଟିରେ ଥିବା ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଗୃହସ୍ଥଙ୍କଠାରୁ ଯଦିଓ ସେ ପୁରସ୍କାର ପାଇଥିଲେ ତଥାପି ଗ୍ରାମର ଜମିଦାର କର୍ଣ୍ଣସିଂହଙ୍କଠାରୁ କାଣି କଉଡ଼ିଟିଏ ସୁଦ୍ଧା ପାଇ ନଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ମଝିରେ ମଝିରେ ସେ କର୍ଣ୍ଣସିଂହଙ୍କ ଗୃହକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଶସ୍ତିଗାନ କରି ଅନେକ କବିତା ପଢ଼ୁଥା'ନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକଥର ସେ ଶୁଣି ଦୁଃଖି, କବିଙ୍କୁ ଅନେକ ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଅନ୍ତି ଓ ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପଇସାଟିଏ

କେବେ ହେଲେ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବରବର ସେ କହୁଥା'ନ୍ତି, “କୌଣସି ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହେଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପୁରସ୍କାର ଦେବି ।” କର୍ଣ୍ଣସିଂହଙ୍କ ପରିବାରରେ ଅନେକ ମଙ୍ଗଳକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି; କବି ମଧ୍ୟ ଅନେକ କବିତାପାଠ କରିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ପୁରସ୍କାର କିଛି ପାଇ ନଥା'ନ୍ତି । ତଥାପି କବି ଆଶା ଛାଡ଼ି ନଥା'ନ୍ତି ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଜମିଦାରଙ୍କ ଝିଅ ଶୁଭର ବିବାହ ହିଁର ହେଲା । ଏକଥା ଶୁଣି କବି ଖୁବ୍ ଖୁସି । ସେ ମନେ ମନେ ବିଗୁର କଲେ ଯେ ଏଥର ସେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ପାଇବେ । କେବେ ଯଦି କବିଙ୍କୁ ପଚାରିବୁ, ସେ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ଦୁଧିଆଳୀ ଗାଈଟିଏ ମାଗିବେ ।

ବିବାହ ଦିନ ରାମଭଟ୍ଟ ଯାଇ ସେଠାରେ ହାଜର । କର୍ଣ୍ଣସିଂହଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତେଶାନ କରି

ଓ ଝିଅ ଜୁଇଁକୁ ଆଣିବାଦ କରି କବିତ ମାନ ପାଠ କଲେ । ଉପସ୍ଥିତ ଲକ୍ଷ୍ମୀବ୍ରତ, ଶେଷତଃ ବରପାତ୍ରୀମାନେ କବିକୁ ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ସୁବଧା ଦେଖି କବି ଜମିଦାରକୁ କହିଲେ, “ମହାଶୟ, ବହୁଦିନ ଧରି ଆପଣ ପୁରସ୍କାରଟିଏ ଦେବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛନ୍ତି । ଆଜି କୃପା କରି ସେତକ ଆଜ୍ଞା କରନ୍ତୁ ।”

ଏବେ ଲୋକଙ୍କ ସାମନାରେ ଜମିଦାର ଏକଥାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର ବା କରିବେ କିପରି । ସେ ଆଦୁର ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଇ କହିଲେ, “କୁହ, ତୁମେ କି ପ୍ରକାର ପୁରସ୍କାର ଚାହୁଁଛ ?”

“ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ବହୁକୁସୁମୀ ଗୁଡ଼ସ । ମୋତେ ଦୁଧୁଆଳୀ ଗାଈଟିଏ ଦାନ କରନ୍ତୁ ।” କବି କହିଲେ ।

କହିବାକୁ ହୁଏତ ଜମିଦାର ଚାହୁଁଛନ୍ତି କି କି କାଳରେ କହିଲେ, “ହଁ, ତୁ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଗାଈ ଆଣି ଏ ବହୁକୁସୁମ ଦେ ।”

କିଛି ସମୟ ପରେ ସହଲେଇ ଦେଖିଲେ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ବୁଢ଼ୀ ଗାଈଟିଏ ଆଣି ଆସିଛି । ଜମିଦାରଙ୍କ ଗୁଲ୍‌ଶି କବି ଦୁଇପରିଲେ । ଏବେ ଦାନ ଅସ୍ୱୀକାର କଲେ ଜମିଦାରକୁ ଅପମାନ ହେବ । ଶେଷକୁ ସେ ଏକ ଉପାୟ ପାଞ୍ଜିଲେ । ହଠାତ୍ ସେ ଫକିରଙ୍କ ସାମନାରେ ଯାଇ ଗାଈର କାନରେ କ’ଣ କହିଲେ ଓ ପରେ ଗାଈ ମୁହଁ ପାଖରେ କାନ ରଖି ଯେପରି କିଛି ଶୁଣିଲେ । ଜମିଦାର ଅଛା କରି କହିଲେ, “କହୋ କବି ଗାଈ ସହିତ କି ଗୁପ୍ତ କଥା ଆଲୋଚନା କରୁଛ ?”

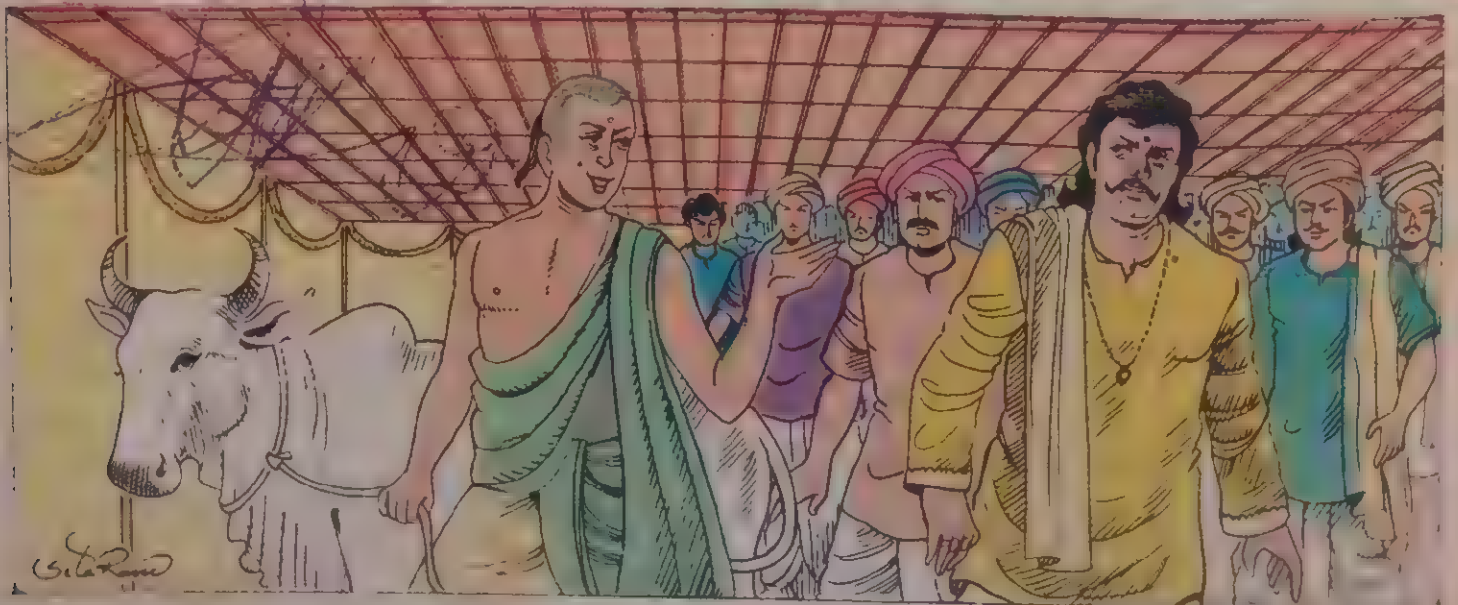
“ମହାଶୟ, ମୁଁ ଶାଲି ତାକୁ ପଚାରୁଥିଲି,
“ତୋର ବାହୁରା ଜନ୍ମ ହେବ କି?” କହି
କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ? ତେବେ ଗାଈ କ’ଣ ଜବାବ
ଦେଲା ?” ଜମିଦାର ପଚାରିଲେ ।

“ମହାଶୟ, ଗାଈ କହିଲା, ମୁଁ ସତ୍ୟ-
ଯୁଗରେ ମହାଶୟର ପାଖରେ ଥିଲି । ଦୁର୍ଗା
ତାକୁ ସଂହାର କଲେ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ମରି ନଥିଲି ।
ପରେ ହେତୁପାରେ ଗୁମ ରାଜଶାସ୍ତ୍ରରେ
ରାବଣ ବଧ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଦେଖିଛି । ତା’ପରେ
ଦ୍ଵାପରରେ କୃଷ୍ଣ କଂସକୁ ମାରିବା ମଧ୍ୟ ମୁଁ
ନିଜେ ଦେଖିଛି । ତଥାପି ମୋର କୌଣସି
ପ୍ରକାର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇନାହିଁ । ଏବେ କଳି-
ଯୁଗରେ ତୁ ମୋତେ ପଚାରୁଛୁ ମୁଁ ବାହୁରା
ଜନ୍ମ କରିପାରିବ କି ନାହିଁ ? ତୁ ଏକଥା
ପଚାରିବାବେଳେ ତତେ ଲଜ୍ଜା ଲାଗୁ ନାହିଁ ?
ଗାଈ ଏଇକଥା କହିଲା ।” କହିଲେ କବି
ରାମ ଭଟ୍ଟ ।

କବି କଥା ଶୁଣି ସଜ୍ଜରେ ମନ ଦେଇ
ହାସ୍ୟରେ ଭରିଲେ । ଜମିଦାର ବହୁତ
ଅପମାନ ବୋଧ କଲେ । ସେ ଗୁରୁର ଉପରେ
ରାଗିଯାଇ କହିଲେ, “ଆରେ ମୁଣ, ମୁଁ
ତୋତେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଦୁଧିଆଳୀ ଗାଈ
ଆଣିବାକୁ କହିଲି ଆଉ ତୁ ଏଇ ବୁଢ଼ୀ
ଗାଈଟା ଆଣିଦେଲା । ଯା’ ଭଲ ଗାଈ
ନେଇ ଆସ ।”

ବହୁତ ଗୁରୁ ମାଲିକଙ୍କର ଏପରି ଉକ୍ତିରେ
ଟିକିଏ ଅତମତ୍ ହୋଇ ବୁଢ଼ୀ ଗାଈଟିକୁ
ସେଠାରୁ ନେଇ ଗଲା ଓ କିଛି ସମୟ ପରେ
ଭଲ ଦୁଧିଆଳୀ ଗାଈଟିଏ ବାହୁରା ସହିତ
ଆଣି ଦେଲା । ସମସ୍ତେ ଜମିଦାରକୁ ପ୍ରଶଂସା
କଲେ । କବି ରାମ ଭଟ୍ଟ ଆଦୁର କେତେକ
ପ୍ରଶସ୍ତିଗାନ ସୂତକ କବିତାମାନ ଜମିଦାରଙ୍କ
ପାଇଁ ପାଠ କଲେ ଓ ବାହୁରା ସହିତ
ଗାଈଟିକୁ ଧରି ଆନନ୍ଦ ମନରେ ଗୃହକୁ
ଫେରିଲେ ।

ସୁସ୍ଥ !

ଆମେରିକାର ଉଷ୍ଣ ପ୍ରଦେଶରେ ସବୁ ନାମକ
ଏକ ପ୍ରକାର ତରୁ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ଏକ
ବଡ଼ ବଢ଼ିଲେ ପରି ବା ସ୍ତେ ଚାଲୁଥାଏ ।
ଏମାନଙ୍କ ପଂଖାରେ ତଳୋଟି ମାତ୍ର ଆସୁଛି ।
ଏମାନଙ୍କ ପତ୍ର ବଡ଼ ମନ ଓ ଧାର । ଅଧିକାଂଶ
ସମୟ ସେମାନେ ଖୋଲି ଖୋଲି ଲାଗି ।

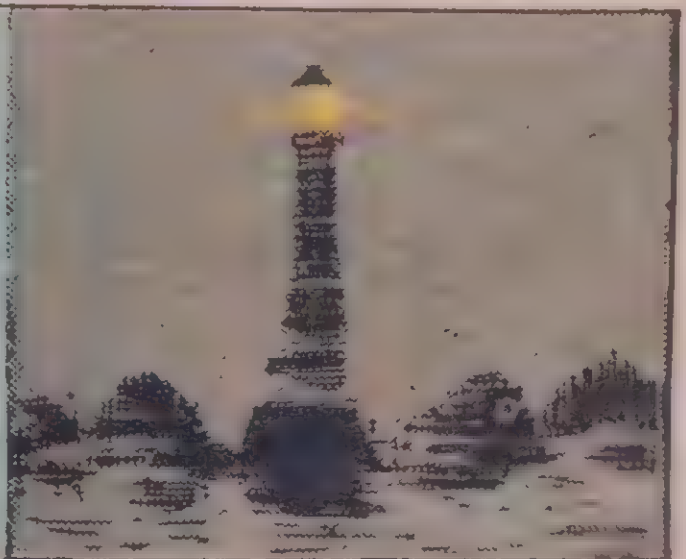

ପ୍ରାଚୀନ ପୁଷ୍ପିତ ବୃକ୍ଷ !

ଗିବୋ ନାମକ ଏକ ଜାଗାରେ ଉଲଗ୍ନ ଚାନ୍ଦରେ ଥିଲା ।
ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଚୀନ, ପ୍ରାୟ ୧୮୦,୦୦୦,୦୦୦
ବର୍ଷ ପୁରାଣ ଥିଲା ।

କୁକୁଡ଼ି

କାନାଡାର, ନ୍ୟୁଫାଉଣ୍ଡଲଣ୍ଡରେ ଅବସ୍ଥିତ
ଗ୍ରାଣ୍ଡବ୍ୟାଙ୍କ୍ସ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ସାରା ପୃଥିବୀର
ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କୁକୁଡ଼ି ଦେଖାଦେଇ । ସେ ସ୍ଥାନ
ସାରା ବର୍ଷର ୩୨୦ ଦିନରୁ ୧୨୦ ଦିନ କୁକୁଡ଼ିରେ
ଆହାଦିତ ଥାଏ ।

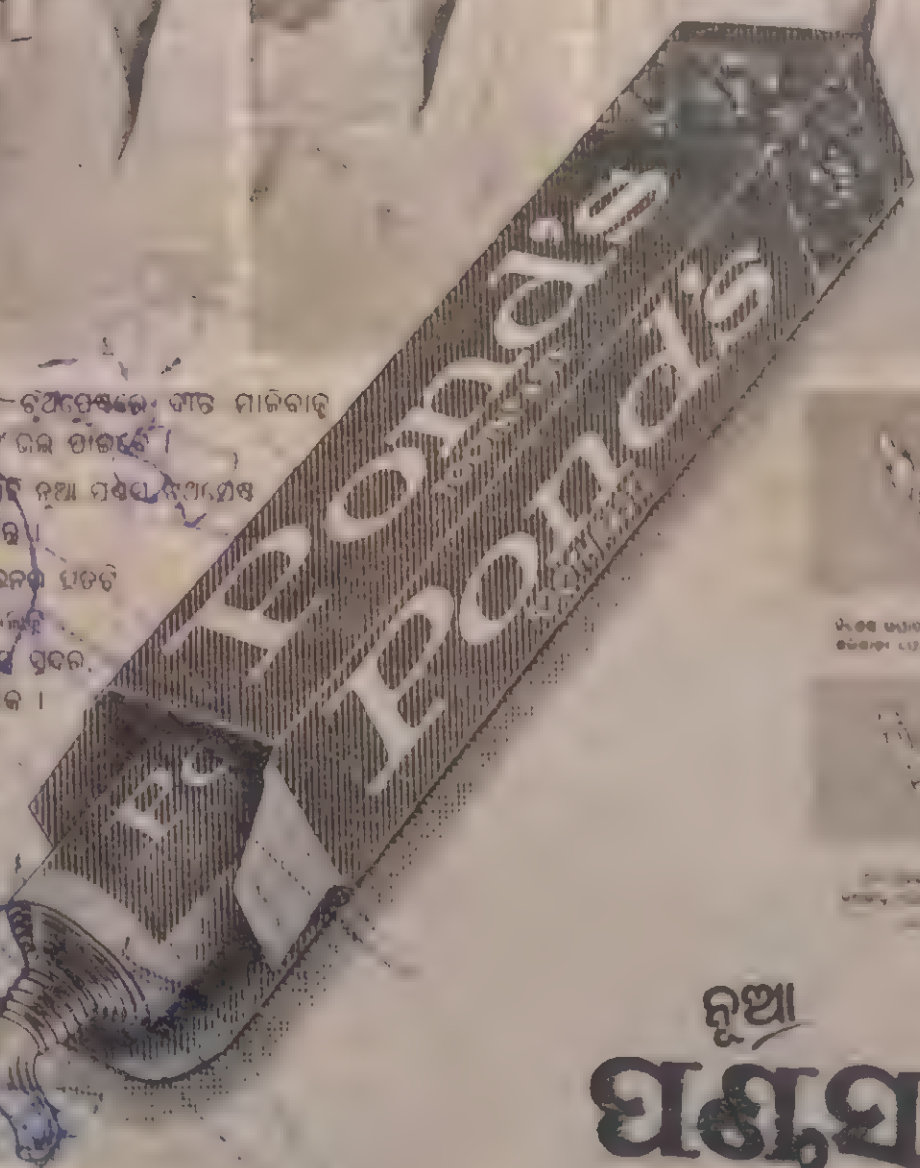

ସ୍ୱାଧୀନ ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ୱରୂପେ, ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱାଧୀନ ଉପାଦାନ

ଏହି ପୁସ୍ତକଟି
ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱାଧୀନ
ଉପାଦାନ ଅଟେ ।
ଏହାଟି ନୂଆ ପଦ୍ଧତି
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
ଏହାଟି ପଞ୍ଚମ
ସ୍ୱାଧୀନ ଉପାଦାନ
ଅଟେ ।

ଏହି ପୁସ୍ତକଟି
ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱାଧୀନ
ଉପାଦାନ ଅଟେ ।
ଏହାଟି ନୂଆ ପଦ୍ଧତି
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
ଏହାଟି ପଞ୍ଚମ
ସ୍ୱାଧୀନ ଉପାଦାନ
ଅଟେ ।

ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱାଧୀନ ଉପାଦାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଦାନ କରନ୍ତୁ ।

ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱାଧୀନ ଉପାଦାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଦାନ କରନ୍ତୁ ।

ନୂଆ
ପଞ୍ଚମ
ସ୍ୱାଧୀନ

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋକ୍ତ ମାତା ୧୯୮୭ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

Anant Desai

Anant Desai

- ★ ଉଭୟ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ପରିଚୟୋକ୍ତ ଦୁଇ ବୃଦ୍ଧ ଧାଡ଼ରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଏକ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବା ★ ଜାନ୍ତୁଆର ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋକ୍ତ ପତ୍ରସ୍ଥଳୀ ଦରକାର ।
- ★ ସଦାଧାର ଉପସ୍ଥିତ ବୈବାହିକ ପରିଚୟୋକ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋକ୍ତ ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ସୋଷ୍ଟକାର୍ତ୍ତରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ମାତ୍ରା ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦/୨୨ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ନଭେମ୍ବର '୮୭ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର : ବୁଲ୍‌ଲ କପର, ନୟାଗଡ଼ ?

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର : ଭାସ୍କର କପର, ନୟାଗଡ଼ ?

ପୁରସ୍କାର ଚକ୍ରସ୍ତ୍ରୀ : ଦିଲ୍ଲୀ କୁମାର ଦାସ, ବେଲପାହାଡ଼
ଚକ୍ରସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଜନ୍ମ ମାମୁଁ

ବାସ୍ତିକ ଦେୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ମନିଅର୍‌ସର ପଠାଇବା ଠିକଣା :

ଡିଲ୍‌ଟନ୍ ଏକେନସିଜ୍, ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ବଲ୍‌ଡିଜ୍‌ସ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦/୨୨

ବିଦେଶ ସକାଶେ ଦେୟ ବବରଗୀ ପାଇଁ ଜନ୍ମ ଠିକଣାକୁ ଲେଖନ୍ତୁ :

ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ପବ୍ଲିକେଶନ୍‌ସ୍, ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ବଲ୍‌ଡିଜ୍‌ସ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦/୨୨

ଜୀବନରେ ଖୁସିମଜାର ସେହି ଅପୂର୍ବ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ଯେତେବେଳେ
ମୋର ମନପ୍ରାଣକୁ ଆନନ୍ଦରେ ଭିଜୁଳି କରିଦେଇଛି
ଠିକ ସେତିକିବେଳେ ମୁହଁରେ ବ୍ରଣ ଦେଖାଦେଇ ସବୁକିଛି ନଷ୍ଟ କରିଦେଲା...

ତେବେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନେଇଥିଲି
ନିଜକୁ ସେହି ସୁରକ୍ଷାୟ ଦିନଟି ପାଇଁ —
ମା ଶୁଭର ବାର୍ଷିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ଟ୍ୟାଲେଣ୍ଟ
ଶ୍ରେଣୀରେ ରାଜକା ପାଇଁ ମୋତେ ମନୋନୀତ
ହୋଇଥିଲା, ମୁଁ ଖୁବ ଭଲ ରିହର୍ସଲ ବି
ନଥିଲି । ମନେ ହେଉଥିଲା ସବୁ କିଛି ଭଲରେ
କରିଯିବ । ଠିକ ସେତିକିବେଳେ
ତାଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମୁହଁରେ କିଛି ବ୍ରଣ
ଆସିଛି । ଓଃ ନା.....ଏହା ହୋଇପାରେନା.....
ଏତିକିବେଳେ କ'ଣ ଏହା ହେବାର ଥିଲା.....
ଯେତେବେଳେ ଜୀବନର ଖୁସିମଜାର
ମନ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ଆଗେଇ ଆସୁଛି । ଏହି ମୁହଁ
କି ମୁଁ ଶେଷ ଉପରେ ଠିଆ ହେବି କିପରି.....
ସେତିକିବେଳେ ମୋର ଜଣେ ବାଂଘବା
ସି କହିଲାତୁ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡୁଛୁ
କି ? କୁଅରେସିଲ ବ୍ୟବହାର କର । ମୁଁ ବି
ବହାର କରିଛି । ତୁ ତ ଜାଣୁ କୁଅରେସିଲ

ବ୍ରଣସବୁ ସଫା କରିଦିଏ, ଆଉ ବଢିବାକୁ ବି ଦିଏ
ନାହିଁ । ମୁଁ ତାହାହିଁ କଲି, ଆଉ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ
ଭରୀ ଚମତକାର ଫଳ ମିଳିଲା ।

ଘନ ଘନ କରତାଳି ମଧ୍ୟରେ ମୁଁ ପୁରସ୍କାର
ଗ୍ରହଣ କଲି । ନୀରବରେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲି
କୁଅରେସିଲକୁ । ସତରେ କୁଅରେସିଲ ମୋର
ଖୁବ ଉପକାର କରିଛି—ମୋତେ ଦେଇଛି ମୋ
ଜୀବନରେ ଖୁସିମଜାର ସେହି ଅପୂର୍ବ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ।

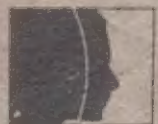
କୁଅରେସିଲ ୩ ପ୍ରକାର ବ୍ରଣ ବେଳେ

୧. ବ୍ରଣସବୁ ଖୋଲିଦିଏ
ଶିରୋଗ ଶିରୋଗ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ
ଖୋଲିବାବଦ୍ଧ ଉପଦେଶରେ
ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

୨. ବାକାୟୁର
ପ୍ରତିରୋଧକରେ
ବାକାୟୁର ଚିକିତ୍ସା, କ୍ରମ
କେତେକାନ୍ତ କେତେକା
ବାକାୟୁର ପ୍ରତିରୋଧକରେ ।

୩. ବ୍ରଣସବୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ
ନାଭାସିକ ଶିରୋଗ ଅନୁସାରେ
କିଛି ବ୍ରଣ ଶୁଦ୍ଧକାରକ
ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

କୁଅରେସିଲ ବ୍ରଣ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଇନ୍ଦ୍ରେ, ପ୍ରକୃତରେ କାମ ଦିଏ

OBM-7991 ORI

A Super treat in every sweet!

**SUPER SIZE!
SUPER TASTE!**

nutrine

SuperStar

Premium toffees

TWIN TREAT

DELITE

TOP CREAM

Heavenly
delights

ସରକାରୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚେନା ଚିନ୍ତା ଚେରସ୍ତରା ଚେରସ୍ତରା
ନୂତନ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରରେ ଚଳାଏ ପ୍ରଦର୍ଶନ ସମୟରେ, ଖୁବ୍ ସୁବିଧା

CLABION/NC/B636